

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

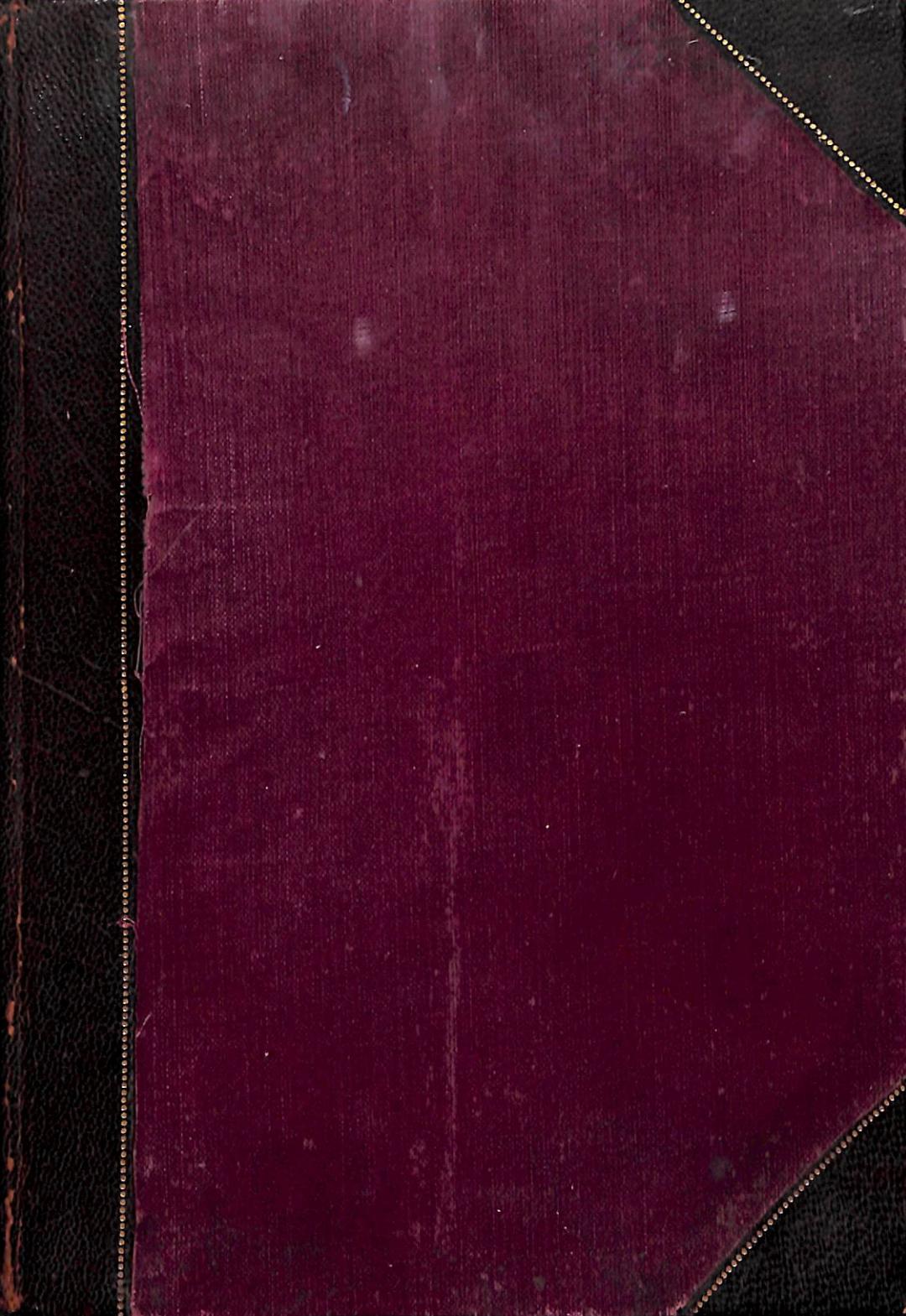
Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

(237)

ՄԻՖԹԱՎՀ-ԻՒԼ-ԻՒԼՈՒՄ

مفتاح العلوم

ԵԱՆԻ

ՔԻԹԱՊԵԹԸ ՕՍՄԱՆԻՑԵՒ

ՍՈՒՀՅՈՒՆՔԵՐԼԻ ԹԱՀՍԻԼԻՉՈՒՆ ՓԵՐ ԳՈԼԱՑ ՊԵՐ ՈՒՍՈՒԼ :

ԷՍԼԻՐԻ

ՅԱԿՈՒԲ Յ. ՓԱՇԱԽԱՆ

ԹԱԳԸ ՍՈԼԻՄ

ՆԱՇԼՐԻ

ԳԱՍՊԱՐ Գ. ԳԱՅՍԵՐԵԱՆ

معارف نشارت جلیله ستک ۲۹ تشرین اول سنه ۳۰۴ تاریخلو و ۷۳۰ نومروی رخصتنامه‌ی ایده
قصبار مطبوعه‌سنده طبع او لشدر.

Ի ՍԹԱՆ Պ 0 7

ԳԱՍՊԱՐ Գ. ԳԱՅՍԵՐԵԱՆ
ՄՈՐԴԱՍՏ, ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԵՍԻՆՏԵ Ն. 25

2 004

1889

ԶՕՆ

Ի ՅԻՇԱՑԱԿ ԽՈՐԻՆ ՄԵԾԱՐԱՆԱՅ ԵՒ ԵՐԱԽՏԵՌՅ

ԱՐ

ՍԵՐՈՎԱԲԵ ԷՖԵՆՏԻ

ԿԻՒՂՊԵՆԿԵԱՆ

ԱՆ ԶՈՒԳԱԿԱՆ ԲԱՐԵՍԻՐՏՆ ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ

ՄՈՒԳԱՏՏԵՄԵ

Պունտան օն տօգուզ սէնէ էվիէլ թէրթիալքէրտէի աճիզի օլան «ՄիֆթԱՀ-ԻԻԼ-ԻԻԼՈՒԻՄ» նամ գալախտ քիթապըն իքինմի թապը տախի խայլը վագըթտան պէրի թիւքէնմիշ օլտուղունտան, պու քէրրէ իւչիւննիւ տէֆա օլարագ, եէնիտէն թապու նէջր օլունտու: Օլ վագըթքի մուգատուէմէ վէ խաթըմէմիզուէ միւզմէրը զամիրիմիզ թափսիլէն արզ ու պէյան գըլընմըշ օլմաղըն, տէֆաթէն թէքէրրիւրինէ հաճէթ կէօրմէյիզ: Շու գատար վար քի, պու տէֆա քի թապընտա՛, պազը իլավէլէր կըրատ էտիլմիշ օլտուղունտան, միւթալապնտա տահա զիյատէ խաթիֆատէ օլունաձաղը գարիյնի քիրամ պիզզաթ միւթէրիփ օլապիլուրէլէր:

Շուրասը տախի մալում օլա քի, միւրատըմըլ խպրազը մալիւմաթ օլմայըս, մահզա միլլէթիմին էթֆալընա նաչիզանէ պիր խըտմէթ էթմէթ նկյէթը խալիսէսինէ միւթէնէտ օլտուղընտան, միւթալասաընարազէթ պույուրան էրալապը քէմալըն, մէջուռաթէլէրի օլապիլէճէք սէնվ ու խաթաեանըն գալէմը աֆվու իլէ թասհիհ պույուրմալարընը թէմէննի խաէրիզ:

Հէման ձէնապը Հադգ. Փատիշահը թէպասիէրվէր՝ վէ Շահընշահը մէարիփ քիւսթէր՝ Վէլինիմէթը պիմիննէթիմիզ՝ Փատիշահըմըզ էֆէնտիսիզ հազրէթէրին՝ իլէլ էպէտ էրիփէ փիյրափ չէվքէթ ու շան. վէ պիմիւմիէ մէմուրինը սատըդ նբշանլէրինի քեափփէի ումուրտէ պէկեամ, վէ ապյէի Փատիշահէլէրինի Փուրուղը պէնտէկեանէմիզտէ միւթէտամ պույուրտէն:

ՄԵԹՈՍՀ-ԻՒԼ-ԻՒԼՈՒՄ

مفتاح العلوم

ՃԻՒՋԸ ԵՎՎԵԼ

ԴԱԼԱԽԻ ԹԻՒՐՔԻՑՆ ՊԵՏԱՆԱԾԱ ՏԸՐ:

ՍիեԱլ. Իւմը Սարֆ (صرف է Քերականութիւն) նԵտիր:
ՃկվԱղ. Իւմը Սարֆ՝ Օսմանլը լիսանընը տօղըու սԵօյլէյուպ
եազմադ փէննի տիր:

Ա. Սէօյլէյուալ եազմբըմըղա նէ՞ տէնիլուր:

Ճ. Սէօլէյուպ եազարդըմըզա ճիւմլէ վէ Քէլսմ (մ և Ճ.
Բան կամ Խօսք) տէնիլիր քի, քէլիմէլէրտէն վէ քէլիմէլէր
տախի հարֆլարտան միւրէքքէպ տիր:

Ա. Օսմանլը լիսանընտա հարփ գա՞չ տըր:

Ճ. Օսմանլը լիսանքնտա հարփ օթուղի երի տըր:

Էլիֆ, այէ, պէ, թէ, ուէ, քիմ, չիմ, հա, իր, տալ, զալ

ذ د خ ح ڇ ڇ ڻ ڻ ٻ ٻ ٻ ٻ

μէ, զէ, ժէ, սին, շին, սատ, տատ, թը, զը, այն, զայն,

غ ع ظ ط ض ص ش س ش ز

գե, ուազ, քեազ, սաղրը, քեազ, ամի, միմ, նուն, վավ, հէ, եէ,

ج و ن ل ق ف

31879-64

U. S. M. A. MECHANICAL 45053-6
U.S.A.

Պունլարա Հրուֆը հեծա (ՀՀ) հեղական տառեր) թէսմիյէ օլունուր. Վէ լամէլիֆ (Վ) տախի իքի հարժուան եանի լամ վէ էլիփտէն միւրէքքէպ օլտուղոնտան. զիքը օլունան հրուֆաթը ապիյէ սըրասընա տախիլ օլունմամըշ տըր,
1 Ա. Հարէքէ ճշ նէ՞ տիլ:

Ճ. Հարֆլարըն սէտալարընը պիլտիրէն ալամէթլէրէ հարէ-քէ տէնիլուր:

2 в. Σωρεύεται μεταξύ

Ճ. Խւչ տիւր. Խւսթիւն (է, ա) էսրէ (ի, ը) էօթիւրիւ (իւ գու)
Պունլարա Արապիտէ Ֆէթհէ ահա Քէսրէ կսր Զամմէ ահա տախի
տէնիլուր, վէ իքի նէվ՝ տըր, Խափիֆ վէ Սագիլ և էլ ճլ պէլ,
Ֆէթհէի խափիֆէ, Ալ ալ, պալ, Ֆէթհէի սագիլէ տըրլար:
Ա. Օսմանլը լիսանընտա հարէքէ դաշնէվ՝ արր:

Ա. Հարէքէլէր գաչ՝ տիւրլիւ թէլէֆֆիւզ օլունուրյար:

Ճ. Իշպու հարէքէլէր թիւքքնէտէ սէքիզ տիւրլիւ սէս չը-
գարըրլար, եանի ֆէթհէ իլէ քէսրէ եքիշէր գըսմէ, վէ զամմէ
տէօթ գըսմէ միւնգասէմ օլտուդլարընտան, փէք չօգ քէլի-
մէլէրին օգունտըղնտա սուուպէթ չէքիլուր, մէսէլա, էօլ-
մէքտէն էօլտիւ իլէ, օլմագտան օլտու ալմագտան պուլտու
ալմագտան պէօլմէքտէն պէօլտիւ իլէ, պուլմագտան պուլտու
պէօլմէքտէն պէօլտիւ իլէ և պիւզմէքտէն պիւզտիւ իլէ

Ա. Հարէքէի հարֆիյէ գաղղըլար տըր:

Զիքը օլունան սէքիդ տիւրլիւ հարէքէի միւպէյին

ՃԵՄՎԵԼ ՄԻՐ :

Ձէթէկի, Քէորէկի, Զամմէկի մէպսութէկի, Զամմէկի մագպուղէկի,
 Խափիփէ ավ չիտ, Ալ Բլ աوز یօز
 Ապ չիտ, Ալ Բլ աوز یօز
 Ապ իլ, Ալ Բալ աوق տօն
 Ապ իլ, Ալ Բալ աوز տօն
 Եէրհ. Մալիւմ օլտուղու իւզրէ զամմէկի խափիփէկի մէպսութէ
 տուտագլարը պիր մըդտար աչարագ, Վէ զամմէկի խափիփէկի
 մագպուղէ տուտագլարը պիր աղ գափաեարագ խափիփէ
 թէլէֆփիւղ օլունուրլար, Վէ զամմէկի սագիլէկի մէպսութէ
 քէզալիք տուտագլարը պիր աղ աչարագ, Վէ սագիլէկի մագ-
 պուղէ տուտագլարը պիր մըդտար գափաեարագ գալընճա
 թէլէֆփիւղ օլունուրլար,

Ա. Հըսուֆը Սադիլէ դա՞նղըլար տըր:
Ճ. Սադիլ օլան հարֆլար պունլար տըր

Ա. Մէտա իշարէթի գա՞նդասը մըլլ:

Ճ. Մէտտ իշարէթի (-) պու օլուպ, էքսէրիկա էլիֆին իւ-
զէրինէ վաղ՝ օլունարադ ֆէթհէի սագիւ օդութտուրուր. Ալ
ալ, ամիր, Ամր ամիր, Ավրին ափէրին. պաղէն տախի էլիֆին եէ-
րինէ գօնուլուր Ալհի ելահի կիպիւ

Ա. Թէ, այս նէ՞ տիր:

Ճ. Թէշտիս (՝) քէլիմաթը Արագիլյէտէ գուլանըլարագ-
պիր հարֆը իրի տէփա օդութուրուր ճէ Մուհամմէտ, պէտք
մուազզամ, Ե Ճ շիտութ կիպի.

Ա. ՀԵՄՊԵՐԻ ԱՅԼՈՒԹ :

د. էլիֆ պաղը (+) պէջէնէ եազըլաբադ չէմզէ տէսիլիպ, Ամուր Արագի վէ Թարսի քէլիմէլէրին իւզէրինէ վազ' օլունուր միջամտուր, մէ միւմին, մէ առուր լա նաև նա'իլ թէ սիր, Տաշիր,

Քէղալիք (۱) Արապի վէ Թարսի քէլիմէլէրինտէ չէքէ-
ճէք հարփ օլուպ, էլիֆ. ֆէթհէի, եէ, քէսրէի վալ. դամմէի չէ-
քէր ագլու կրիմ. քէրիմ, կա կէտա, ի՞ թէհի, յասէպու կի-
պի: Շու սէպէպտէն անլէրէ հարփը մէտտ տախի տէնուր:

Ա. Պաղյ հարֆլարրն տիկէր սէտասըտա վա՞րմի տրրւ

د. կվեթ, հարֆլարըն տիկէր մէտալարստավագար
արը, մէսէլա հարֆը էքսէրիեա զը կիպիթէլքֆիւդօլու-
նուր, պազի, մազի, զամիր: Թը և հարֆը տախի
պազըթիւրքիքէլմէլքրտէ տալօգունուր ածօտա, ածատա,
طاغ տաղ, տօղրու կիպի: Քեափ և հարֆը պազէն թիւր-
քիքէլմէլքրտէ ն նուն կիպիթէլքֆիւդ օլունուազ սաղըրը
քեափ տէնիլուր, մէն անըն, մէնին, մէնիլուր, մէնիթապըն, մէնի-
տէնիլ, սօնրա: Վէ պազէն տախի պիզիմկ վէ յ հարֆլար
կիպիթէլքֆիւդ օլունարագ. քեափի ֆարսի տէնիլիւր, մէնի-
կեահ, կէրչէք, մէնիթապ, մէնիլուր, մէնիթապիկ, մէնիլուր, մէնի-
տէնիլուր, մէնիթապիկ, մէնիթապիկ, մէնիթապիկ, մէնիթապիկ:

Եէ յ հարգըտա. պազը Արապի քէլիմէլէրին ախէրլէրինտէ
պուլունուպ, էլիփ կիպի թէլէֆփիւզ օլունարագ, էլփփը Զա-

Գիտէ եալսօտ էլիֆի Մադսուրէ տէնիլուր ։ Տավա
Փէթվա կիպի.

Ա. ԹՀՆՎԻՆ ԱԷ ՄԻՐ:

Ճ. Թէնվին իքի հարէքէնին մէջմուխ օլուպ, քէլիմէնին ա-
խէրինէ վաղ օլունտուգտա էն, ին, ուն թէլէֆփիւղ օլունուր.
Ա պէրըէն, պահըէն զբար հիւ պիղայրի հագդին. մէ-
փուլուն կիպի:

Ա. Հրուֆը հէճա դա՞չ դըսմտը

Ճ. Հրուֆը հեծա իքի գըսըմօլուպ, պիրիմապա'տինէ պի-
թիշմէյէն հարֆլարը տըլք քի, հրուֆը ինֆիսալ
(անկցորդ տառեր) տէնիլուր. ադար իտարէ կիպի:
Վէ պունլարտան պագը հրուֆը հեծա մապա'տինէ միւթթա-
սըլ օլտուղընտան անլէրէ տէ հրուֆը իթթիսալ
կցորդեալ տառեր) տէնուր. պէսլէնմէք կիպի:

Ա. Եճղախի քէլամդա՞չ նէվ՝ տիր

Ճ. Եծղախ քէլսամ (մասունք բանի) եանի քէլսմըն
թէրքիալ էթտիյի քէլսմէլքը պէշ նէվ տըր. Ամ հսմ, սփ-
ֆէթ, կնայտ, քինաեէթ, Ֆուլ Ֆիլ էտէվաթ. Իշպու պէշ
սուբէթին հէր պիրի պիրէր Պապտէ պէյան դրլընըր:

ՊԱՊԸ ԵՎ ՎԵԼԵՆ

ԽՍՄ ԱՅ ՊԱՍԻԿՆ

Ա. Իսմ նէ՞ տիր:

Ճ. Իսմ պիր շախսէ վէ եախօտ պիր շէյէ տէլութիւն քէ-
լիմէ տիր, Ճ. Ահմէտ, Կան քիթապ, Չ սու կիպի:

Ա. Իսմ դա՞չ նէ՞ վէ տիր:

Ճ. Իսմ իքի նէ՞ վէ տրը. պիրի իսմը իսու (Ամ հասած անուն), ալկէրի իսմը Ամ եախօտ իսմը ճինս (Ամ յախօտ ան շասարակ անուն):

Ա. Իսմը իսաս նէ՞ տիր:

Ճ. Իսմը իսաս եալընըզ պիր շախսէ, վէ եախօտ պիր շէյէ տէ-
լութիւն իսմտիր, մէսէլս Ալլա, Ճ. Ահմէտ, Ճ. Մու-
համմէտ, Ճ. աստաբոլ, Ճ. ռու. Պրուսա, Պունլար տախմա
միւ գրէտ (Եղակի) օլուրլար:

Ա. Իսմը ճինս նէ՞ տիր:

Ճ. Իսմը ճինս՝ պիր ճինստէն օլան էշեանըն ճիւմլէսինէ թէս-
միյէ օլունան տըր, մէսէլս Չ սու, Չ պափու, Օ էվ:

Ա. Իսմէրտէ դա՞չ իսասիեէթ վար տըր:

Ճ. Իսմէրտէ իւշ իսասիեէթ (Հաջութիւն) վար տըր
Քէմիյէթ (Թիւ) Քէյֆիյէթ (Սեռ) վէ Ահմալը իսմ
(Հոլովմաւնք):

Ա. Քէմիյէթ ճէ իսմէր դա՞չ դըսըմ տըրլար:

Ճ. Իքի, Միւ գրէտ (Հայ եղակի) վէ ճէմ (Հայ յոդնակի):
Միւ գրէտ՝ պիրէ, վէ ճէմ պիրտէն զիեատէյէ տէլալէթ
էյլէր, մէսէլս Օ էվ միւ գրէտ, Օ էվ էվլէր ճէմ:

Թիւրբիտէ էտավթը ճէմ (յոդնակի մասնիկ) Ճ լէր օլուպ
հէր միւ գրէտ քէլիմէնին ախէրինէ վաղ օլունտուգտա ճէմ
եափըլուր:

Ա. Քէյֆիյէթ ճէ իսմէր դա՞չ դըսըմ տըր:

Ճ. Իքի, Միւ զէքքէր (Ճ. արական) վէ Միւ էննէս (Ճ. ի-
գական). Միւ զէքքէր էրքէկ վէ Միւ էննէս տիշի տէմէք տըր-
լաքին պու իսասիեէթ Թիւրքի վէ Թարսի Լիսանլարընտա
պուլունմայուր, Եալընըզ Արապիտէ միւթէպէր տըր:

Թագաթ պազը քէրրէ պիր շէյին միւ զէքքէր օլուուզունու
իշիւն էրքէկ, վէ միւ էննէս օլուուզունու իփատէ
իշար իշիւն էրքէկ, վէ միւ էննէս օլուուզունու իփատէ
իշիւն տիշի լափղլարը իսմէրին էվվէլինէ կէթիրէլէրէք
օլ շէյին ճինսի պէյան օլուուզուր էրքէկ արլան,
օլ տիշի պէյան օլուուզուր կիպի:

Ա. Ահմալը իսմ դա՞չ դըսըմ տըր:

Ճ. Տէօրթ դըսըմ տըր. Միւ ճէրրէտ (Ճ. եախօտ Միւ պթէ-
տա) ու զղական), Մէ փուլուն պիհ (Ճ. մասունք), Մէ փուլուն իլէյհ (Ճ. պատահան), Միւ զափուն իլէյհ (Ճ. պատահան):

Ա. Ահմալը իսմ նա՞ըլ եափըլըր:

Ճ. Ահմալը իսմտէն Միւ ճէրրէտ հէյէթը ասլիյէսիլէ դալըր
կան քիթապ կիպի, Մէ փուլուն պիհին ախէրինէ պիր Օ իլա-
ր կան քիթապ կիպի, Մէ փուլուն պիհին ախէրինէ պիր
վէ օլուուզուր կան քիթապ կիպի, Մէ փուլուն իլէյհին ախէրինէ պիր

համ ըէսմիյէ (օ) իլավէ օլունուր անա քիթապէ, Միւղափիւն
իլէյն ախէրինէ պիր սաղըր քեափ և ալըր անա քիթապըն
կիպի:

Ֆագաթ իսմին ախէրինտէ էկէր հրուֆը և մշտէն պիրիսի
պուլունուր իսէ. պիր նունը տախի զեյատէ գըլընըր գա-
փունուն. պալթանըն կիպի. Վէ քէզալիք էֆ'ուլէրին-
տէ տախի պիր յ զեյատէ գըլընըր. մէսէլա գախուեու.
գափուլա պալթայը. գափուլա պալթայը.

Պու ահվալը երպա՛ատէն մատա տիկէը իւշ գըսըմ տահա
վարտըր. եանի Մէֆ'ուլուն փիյհի (ایه مفعول نیزه را چاکان)
քիթապտէ. Մէֆ'ուլուն մինհի (منه مفعول را چاکان)
քիթապտէն. Մէֆ'ուլուն մա' դործիական
քիթապտէ. լաքին պունը էտէվաթ իլէ
թէրքիպ օլունտու գլարընտան. Ահվալը իսմ սըրամընա տախիլ
օլունմամբ լար տըր.

ԱՀՎԱԼԸ ԻՄՄԻՆ ՍՈՒՐԵԹԸ ԱԳԱՍԻ

Միւճէրէտ	բաշ	պաշ	մաշլ
Մէֆ'ուլուն պիհ	բաշի	պաշը	մաշլը
Մէֆ'ուլուն իլէյիհ	բաշե	պաշա	մաշլո
Միւզափիւն իլէյիհ	մաշկ	պաշըն	մաշլէ

ԵՐԻՆՃԻ ԹՀՐՔԻՊ

ԵԿԱՏԵՐԻՆԱ ԹԵՐՊԻԴ

այգի	այգի	այգի
ամառ	ամառ	ամառ

« ایا قلرہ مکے اپنے لشکریا
» ایا قلرک مکے اپنے لشکریں

Պու սիեագ իւզրէ թէրքիպ օլունան իսմէրին, Միւճէր-ըէտինտէքի ք հարֆը, միւֆրէտին միւղաֆընտէ վէ մէֆուլ-լէրինտէ չ հարֆընա թէպտիլ օլուր. պջակ. պըչագ. թա-վուգ. բարձագ գուշագ. գաշուգ. պարտագ վէ սաիրէ:

ՏԻՐԾԻՒՆՃԻՒ ԹԵՐՅԻՊ

Միւֆրէտ

اکلار کے پرستیکر اکل کے پرستیکر اکل کے پرستیکر
اکل کلری اکل کلری اکل کلری اکل کلری
اکل کاره اکل کاره اکل کاره اکل کاره
اکل کارک اکل کارک اکل کارک اکل کارک

Պութերթիպ իւզրէ թէրքիպ օլունուրլար կոնք քէօթէք կորք կէվրէք վէ էմալին իշպու աշէ լուղէթի քիւրէք, քէօրիւք վէ քիւրք տախի օդունուր էք մէք լուղէթին խէ ասլը գոնք թիւֆէնկ լուղէթի վէ էմալին շաղ (բացառութիւն) օլարագ թիւֆէնկի օլուրք

Էսմաի թիւրքեյէնին հէման քեափֆէսիտէ, պալատէ պէ-
եան գըլընան ագուամը Երպառ' իւղէրինէ թէրքիող օլու-
նուրլաբ

Ա .իսմի մէքեան 'մէ' տիր:

Ճ.համը մէքեան պիր շէյին մահալու մէքեանընը կէօթէ-էն լաֆզ տըր:

Ա. Թիւրքիանէ խամը մէքեան նա՞սըլ օլուր

Ճ Մէվսուֆուն (գոյական) ախէրինէ լու լըդ վէ լէկք
տաթլէրին իլավէսիլէ խմը մէքեան օլուր. մէսէլա մէ-
ար մէզար մէզարլըդ. մէ գալէմ. վալէմիլիք. իշպու է-
ար մէզարլըդ. վալէմ մէ ար լու մէ ար լու մէ ար լու մէ ար
ուաթլէր ալամէթը մէվսուֆ տակէի օլուրլար. մէսէլա խ-
ստա զնկիլէ զնկին. խասթալըդ. զէնկին-
ասթա. սէրպէսթլիք. Պունուն Արա-
կիսի եէթ էտաթը իլէ օլուր. մահղուզիէթ.
զիսի մէ միունկիէթ կիպի:

Ի՞ԶԱՅԻՉ ավագանելիք, ավագանութիւն, ավագանութիւն

Ա. Իզաֆեթ Նէ^օ արբ

Ճ. Խղաքէթ պիր խամէ տիկէը խսմի ըազթ էթմէքտէն ի-
զարէթ օլուպ, էվլէլք խինէ Միւզաֆիւնիլէյն (مضاف اليه)
Յատկացուցիչ), իքինճիսինէ Միւզաֆ (مضاف) Յատկացեալ
տէնիլուր. մէսէլա առ տամը տէտիյիմիղտէ էվին
Միւզաֆունիլէյն, տամ Միւզաֆ օլուր:

Վէսպազյան Միւղաֆունիլէհին սաղըր քեափը հաղփ օ-
լունուր յալի նալը պէքճիսի կիպի:

Ա. Իղազիթ դաշնակություն

Ճ. հղափէթ իքի գըսըմ տըր. պերի հղափէթը լամիյէքի

ՊԱՊԵ ՍԱՆԻ

ԱՐՁՈՒԹ ԸՆԴՀԱՆ

Ա. Արգելթ նէ^օ արլ:

Ճ. Սըֆէթ՝ պիր իսմին հալու .քէյֆիցէթինի պէեան իշխուն
ու իսմէ իլավէ օլունան լափլ տըլը . մէսէլա ագայ պէօյիւք
աղաճ. կիւզէլ էվ: Իշթէ պու իպարէլէրտէ պէօյիւք
վէ կիւզէլ լափլար Սըֆէթ օլուպ, աղաճ վէ էվ Մէվսուֆլա-
րըն հալէրինի թարիփ էտէրլէր:

Արապի վէ Ֆարսի քէլիմաթ տախի սլու դակոտէ իւղոէ իս-
թիմայ օլունուր:

Ա. Արքաթը ժիւրքին և ըլտությունը:

ڈ. سرفاشہر پڑھتے رکھیجے تھاں میں ٹھکانہ دیا گیا۔ اس کو زل کوشک کہا جاتا ہے۔ اس کو زل کوشک کا نام دیا گیا۔ اس کو زل کوشک کا نام دیا گیا۔

Ա. Արքաթը թիւրքեց գա՞ւ գըսըմ տըլը

Ճ. ԱՐԳԱՋԸ ԽԻւրքիյէ Եքի գըսըմտըլը. սէմաի (ան-
մանակ) կէ գրեասի (վիասի կանոնաւոր) :

**Սէմակ' պիր դախտէ թահթընտա օլմայուպ, իշխուպ
պէլլէմէքլէ զապիթ օլունան քէլիմէլէր տիր կոզ կիւզէլ.
او زون ուղուն. فـهـ գـուـսـ կـիـպـ:**

Գրեասի գախտէ իլէ պէլլէնիլէն քէլմէլը տիր, շէոյլէ
թիւրքի, Թարսի վէ Արապի իսմէլը ին ախէրինէ էտաթը
նիսպէմ օլան լի վէ նև, և եւավէ օլունտուգտա Սը-
عنباتلو ինայէմ լու. մէսէլա տէվլէթլու. ֆէթ օլուր.

بروسالی نشانی سپرمه تسلیم کیفیتی داشت. این روزها میتوانند از این روش برای ارزیابی کیفیتی استفاده کنند. این روش میتواند از این روش برای ارزیابی کیفیتی استفاده کنند. این روش میتواند از این روش برای ارزیابی کیفیتی استفاده کنند.

Ա. Սրբէթլէրին գա՞յ տէրէծէսի վար տըր :

Ա. Սըֆէթը թասղիրկյէ գա՞նղըսը տըր :

Ճ. Սըֆէթէլէրէ էտաթը թասղիյը իլհագ օլունտուգտա
մանախ վասփընըն թագլիլինի պէեան էտէն Սըֆէթ տըր :

Ջ. Էտաթը թասղիյը գա՞նղըրլար տըր :

ձ. Ետաթը թասղիյը էքսէրիեա ձ. օլուպ, սըֆէթէրին
ախէրինէ իլհադ օլունուր, նէթէքիմ գր դարաճա.
فو^ري^حم^د կ^ور^هج^ع ف^ره^جج^ع գարաճա.
գուրուճա. ձ. թէնհաճա. լսաֆիֆձէ կիպի քի,
պիրաղ գարա, պիրաղ գուրու, վէ պիր մէրթէպէ թէնհա,
վէ աղ լսաֆիֆ աէմէք տըր:

Նաղ օլսրադ ջր ջվակ չըս չըպլադ . մըս մըդլամ
է իլէ կէլմիշ տըր, վէ Ա-կսրն անսըզըն քեաֆը և կիպիթէ-
լիփիւդ օլունտուղունտան փէք չոդ դէվաթ անը և իլէ
եազարյար :

Աղըր հարաքէլի օլան սրգէթէլէրին սին հարփը պաղէն
վիճակ վերաբերութիւն պատճեն պատճեն պատճեն
պատճեն պատճեն պատճեն պատճեն պատճեն պատճեն

Ա. Արքէթը Մուպալաղա գա՞նդը տըլ :

Ճ. Սըֆէթը ասլիյէնին պիր գաթ տահա շիտուէթ վէ
դուվվէթինի պէեան էտէն տըրքի, սըֆէթին էվվէլինէ
ջու չօդ մէք, վէ զիած զիւաաէ լաֆզլարընտան պիրի
կէթիրիլէրէք եափըլըր. մէսէլա չօդ կիւղէլ մէք կիւղի:
զիած լուս պիր շիրքին. զիւաաէ լաժիփ կիպի:

Վէ ակիր մէրթէպէտահանա մուպալաղաղա դաստ օլունուր սա զայէթ եախօտ պէ ջոց փէք չօդ տէյուր թէէքիս օլունուր մէսէլս զայէթ վասիր պէ ջոց գակալի.

Հօդ թէքէլլիւֆլի:

Թէնպիհ : Յարսիտէ էտաթը թափղիլ օլան ; Աւր մարսի
վէ եա Արտապի սըֆէթլէրին ախէրինէ իլավէ օլունուր, վէ
մադամը թափղիլտէ գուլլանըլուրդը կիպի Մուպալաղա մա-
նասընա տաի ի կէլուր . մէսէլա յՆա պալաթէր, վէ յա-
վասիթէր տէնիլտիքտէ, էն պալա վէ եախօտ, տահա պա-
լա վէ էն վուսաթլը, եախօտ տահա վիւսաթլը մանասընա
կէլույի կիպի, փէք պալա, չօդ վիւսաթլը մանասընա տա-
խի կէլուր, վէ պազէն պունուն ախէրինէ յՆա Աւրին իլավէ
օլունուր յՆա պալաթէրին կիպի : Պունլար իւղէրինէ Ֆէրի
Գիիլ պատրնտա պահս օլունաճագ ուրը :

ԹԱՄԼԵ ԵՎԼՎԵԼ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԴԱՐ ԹՐԻՎՈԿԱՆ ԱՆՈՒՄԱՆԻՑ

Էսմակի ատատ տախի Սըֆէթ մադամընտա իսթլմալ օւ տուղունտան պուրատա դէյլ գըլընտը :

Ա. Էսմախ ատառ դա՞չ գըսըմտըր :

Ճ. Էսմակի ատատ եանի սակըլարըն ատլարը տէօրթ գըսմա
միւնգասէմտիր : Պիրինծիսի Ա.սլիյէ (այս բացարձակ) . իրին-
ծիսի Վասփիյէ (այս ո դասական) . իւչիւնծիւսիւ Քէսրիյէ
Կառ նուազական) . տէօրտիւնծիւսիւ Թէվղիյէ (այս ո

տրամաբաշխական) տըթ :

Ա. Առաջը ասլիյէ դա՞նզբլար ուր

ڈ. Ա.տատը ասլիյէ նէֆս առէտլէքին իսմլէքի տիր պիրտէն՝
պինէ գատար . վէ պունտա իւչ մէրթէպէ իթիպար օլու-
նուր . եանի Ահատ (միաւոր) պիրլէր . Աշէրաթ (տասնաւոր) օնլար . Մի'աթ (հարիւրաւոր) եիւզլէր . նէ-
թէքիմ بش . տէօրթ . درت . իւչ . اوج . իքի . ایکی . ر . պիր .
طقوز . سکر . بدي . الی . ալմը . Ահատ :
Էլլի . Գرق . օթուզ . اوتوز . եիրմի . يکري . օն . اوون
طفسان . էքսէն . سکسان . եէթմիշ . يتش . ալթմը . التمش
Աշէրաթ . էիւզ . իլա տիսըըէի Մի'աթ :
مليون . یوز يك . ۱۰۰ պին . اوپيک . يك . պիن .
(եիւզ պին . եէրինէ Մալիյէն . یوك . یا . ۱۰۰+ լաֆղը իսթիմալ .
լունուր .

ԷՊՁԵՏ ՀԻՍՈՎԸ

احاد	{ ط ح ز د ج ب ا }
عشرات	{ م ف ع س ن ل ک ی }
مائات	{ ظ ض ذ خ ت ش ر ف }
هزار	{ ۱۰۰ ۲۰۰ ۳۰۰ ۴۰۰ ۵۰۰ ۶۰۰ ۷۰۰ ۸۰۰ ۹۰۰ }

էլք ۱۰۰۰ غ ال
պէ ، չիմ ، ժէ հարֆլէրի պէ ، ճիմ ، զէ հարֆլէրտէն հիսապ-
ճա փարգլարը օլմատըլլընտան թէքէրըիւրի ճայիղ կէօրիւնմէ-
միշ տիր :

Պու հիսապէ էքսէրիեա թարիխլէրտէ իսթիմալ օլունուր :
Միսալ . իւշիւնճիւ Սուլթան Ահմէտին մախտումի իպրա-
հիմ շահզատէնին վէլատէթի իչիւն , Սամի էֆէնտէնին եազ-
տրդր թարիխ :

وجوده کلدی یارب پیر اوله شهزاده ابراهیم

Վիճու տէ կէլտի եա թէպ, վիյր օլա շէհզատէ իպրահիմ:
Պու մըսըատէքի եազըլարը հիսապա ալբնտըզը հալտէ 1137
թարիւի իսթիխրան օլունուր քի շէհզատէնին տիւնեայէ կէլ-
տիյի թարիւս տըզ:

Ա. Ատամը Վասֆիյէ նա՞ոըլ եափըւըր.

Ճ. Առաջը Ապլիկէնին ախէրինէ բխուած, ճէմ. Եւ իլլավէսի-
լէ Առէտը Վասգի օլուր. մէսէլա բրխու պիրինծի. (իպթի-

Միւսթէանա օլարագ տէօրթ առէտին ախէըինտէքի Ահ հարֆը առև հարփընա թէպտիլիլէ ճրճից տէօրտիւնձիւ օլուր:

Ատատը Քէսրիյէ տախի պիր ատէտին ճիւղինք պէյան է-
տէն տիր او چده եւ եարլմ իւշտէ պիր . ի արմ ։ տէօրթ-
տէ պիր կիպի :

Ա. Առատը թէվզկյիէ գա՞նդըսր տրը

Ճ. Առատը թէվզիյիէ միւսավաթ իւղրէ պլիք գըրգայէ
պիր մըդտարբն թաեինինէ տէլալէթ էտէն տիր. մէսէլա
ایկիշը իքիչէր, իլա ախըրըհի:

Պազէն տախի թէքէրբիւր օլունսուր պիրէր պիրէր .
. յու յու պիրէր պիրէր պիրէր պիրէր .
ایکیشور ایکیشور

ՊԱՊԵ ՍԱԼԻՄ

• R U A B U P

Ա. Քինայէ նէ՞ տիրու առաջ պահէ մայ ժաղաց

Ճ. Քինայէ իսմ օլմայարագ պիր շախով, եախօտ պիր շախար էտէն քէլիմէ օլուսկ, պուտ տա իւչ թագըմտըր. Զամիր իսմը իշարէթ, վէ Միւպհէմաթ.

Ա. Զամեր նէ՞ տիր :

Ճ. Զամիր իսմին եւրինի թութան լաֆղ տըր :

Ս. Իսմը իշարէթ նէ՞ տիր :

Ճ. Իսմը իշարէթ մահսուս (զդացեալ) օլան պիր շախսը վէ եախօտ պիր շէյի տէլալէթ էտէն տիր :

Ս. Միւպհէմաթ նէ՞ տիր :

Ճ. Միւպհէմաթ միւպհէմ (անորոշ) օլտուղու հալտէ, պիր շախսը, եախօտ պիր շէյի եշար էյլէյէն լաֆղ տըր :

ՖԱՍԼԸ ԵՎԱՎԱԿԱ

ԶԱՄԻՐ ՇՄԻՐ ԴԵՐԱՆՈՒՆ

Ս. Թիւրքիտէ զամիրլար գա՞չ նէվ՝ տիր :

Ճ. Ասըլ թիւրքիտէ զամիրլէր տէօրթ նէվ՝ տիր. Զամիրը Շախսի (անձնական դերանուն). Զամիրը Իզաֆի (առողջապահական և ստացական). Զամիրը Վասփի (պատճենագործական), վէ Զամիրը Ֆիլի (պատճենագործական) :

Իսմէրտէ օլան Ահվալը երպասա զամիրլէրտէ տախի ճարի տըր :

Նէհր. Գավակիտը Օսմանլիյէտէ զամիրլէր հէր նէ գատար պէշ նէվէ թագսիմ օլունմուշ իսէ տէ, Զամիրը Նէսպի տէ-նիլմիշ օլան ճ մ կը իսպի եախօտ յը լաֆղլէրի Ֆիլիի Իանէ

(օժանդակ բայ) թէսմիյէսի տահա զիեատէ մուգարինը սըհ-հէթ ատտ օլունտու :

Ս. Զամիրը Շախսի նէ՞ տիր :

Ճ. Զամիրը Շախսի ան (անձ) կէսմիթէրէն զամիր տիր. Ն ՇԽՆՍ Պէ-Ռէ+Ելլէմ (առաջատար առաջին դէմք) սէօյլէյէն : Սէն Մ-Ի-Ռ-Ռ-Ռ-Ռ (առաջատար երկրորդ դէմք) տիյնէյէն : Օ Ղ-Ջ-Ջ (առաջատար երրորդ դէմք) սէօյլէնէն տիր : Քէն-տի կնդի եախօտ քէնտու կնծո լաֆղը տախի Զամիրը Շախսի օլուպ եալընըզ Ղ-Ջ-Ջ սուրէթլէրինի իշար էտէր :

ԶԱՄԻՐԸ ՇԱԽՍԻՆԻՆ ԱՀՎԱԼԸ ԷՐՊԱՍԱՐ

ՄԻՒԹԷՔԵԱԼՄԱՐ

Մէ-Քէտ			Ճ
Միւճէրէտ	ն	պէն	յ
Մէֆուլուն պիհ	ի	պէնի	յ
Մէֆուլուն իլէյի	եկ	պանա	օ
Միւզաֆուն իլէյի	մ	պէնիմ	ը

ՄՈՒԽԱԹՄԱԿ

Մէ-Քէտ			Ճ
"	ն	սէն	յ
"	նի	սէնի	յ
"	եկ	սանա	օ
"	մ	սէնիմ	ը

<i>Արմենական</i>	<i>Հայեական</i>	<i>Անգլիական</i>
» او	»	انلر
» آئی	»	انلری
» آکا (*)	»	انلره
» آنک	»	انلرک

Թէնպէհ. Իշպու միսալլէրտէն մալիւմ օլտուղու իւզըէ
Միւզափուն իլէյհ յ, Մէֆուլուն իլէյհ ձ, վէ Մէֆուլուն պիհ
յ իլէ թէրքիալ օլունմուշ տուր : Լաքին ա՞ զամիրը դայիպին
միւֆրէտ միւճէրրէտինտէն մատատիկէր թէրքիպլէրտէ զհազփ
օլունուր . չիւնքի էկէր իպդա օլունմուշ օլսա, իսմը ատէտ
օլան առն առն, եախօտ տագիդ մանաընտա օլան առն թէր-
քիպինտէն իմշաճա ֆարգը օլմազ : Վէ եքուրիեա իշպու Զամի-
րը Շախսինին Միւֆրէտի Մուխաթապ վէ Նոյիալ սուրէթէրի
թա՞զիմ իշիւն ձէմ՝ գուլլանըլուր . մէսէլա ան՝ օ՝ տէյէճէք
եէրտէ . սէլ եախօտ անցէր վէ անլուր . վէ սայկած սայկած սայ-
կած սայկած սայկած սայկած սայկած սայկած սայկած սայկած սայ-
կած սայկած սայկած սայկած սայկած սայկած սայկած սայկած սայ-

(*) Պազէն շիհրտէ զարուրէթը վէղն իշխոն և կա եէ-
րինէ ճակաս մՏ իսթիմալ օլունուր :

Պունուն իւզէրինէ Զամիրը իղափի տալի իղափէ օլունտուդ-
տա իւչ շախսը իշար էտէր. մէսէլա համ քէնտիմ. կնծիկ:
քէնտին, եախօտ կնծուն. քէնտի, եախօտ
կնծիլր. քէնտիմ. կնծիկ. քէնտինիզ. կնծիսի
քէնտիլըրի:

Ա. Զամերը իզագի դաշնաւար տըր

Ճ. Զամիրը իղափի պունլար տըռ. մ ՚ մ ու եախօտ յէ
կ եախօտ յէ պունլար իսմին ախէրինէ իղափէ օլունտուգ-
տա նիսպէթ վէ թէմէլլիւք մանալարընը իշար էտէրլէր : Վէ
էկէր իսմին ախէրինտէ հըռուֆը իմլա պուլունուր իսէ, զամիրը
իղափի միւնֆասըլ եազըլուր, վէ միւֆրէտի ղայիսինտէ տա-
խի ց տէն էվվէլ պիր տէ ո զիւատէ գըլընըր :

Թէսհիլը զապթ իշխուն միսալլէրի թահրիր օլունտու :

Մէջքէս	Մէջքէս	Հէմազ
» կնամ	քիթապըմ	կնայչ
» կնայի	քիթապըմը	կնայչի
» կնայե	քիթապըմա	կնայչ հ
» կնայէ	քիթապըմն	կնայչ ն

ՄԵ-ՔՐԵԱ	ՄՈՒԼՍԹ-ԱՊ	ՃԵԿ'
» կնակ	քիթապըն	քիթապընըզ
» կնակի	քիթապընը	քիթապընըը
» կնակա	քիթապընա	քիթապընըզա
» կնակատ	քիթապընըն	քիթապընըզն

Մէ-Քէ՛ռ	Ղայիպ	Ճէ՛ս'
»	կնայ	քիթապը
»	կնաբի	կտաերի
»	(*)	կնաբինը
»	կնանե	կտաերնե
»	կնան	կտաերնեն

Ախէրլէրինէ հրուֆը իմլատէն ա վագը օլուպ ին.
Քիսալ սուրէթլէրին միսալլէրի:

(1 էլիֆ)

Մէ-Քէ՛ռ	Միթէքէլիմ	Ճէ՛ս'
»	սէֆամ	սէֆամը
»	սէֆամը	սէֆամնի
»	սէֆամա	սէֆամնե
»	սէֆամն	սէֆամնէն :

Մէ-Քէ՛ռ	Մուխաթապ	Ճէ՛ս'
»	սէֆան	սէֆանը
»	սէֆանը	սէֆանի
»	սէֆանա	սէֆանե
»	սէֆանն	սէֆաննէն :

(*) Ախէրլէրինտէ հարիւ էննիւմ պուլունան քէլիմէլէրին զայիպ սուրէթլէրին միւֆրէտինտէ, զամիրը իզափիյէ ալամէթ օլան ի հազի օլունուպ, քէսրէսիյլէ եքթիֆա դըլընըր:

Մէ-Քէ՛ռ	Ղայիպ	Ճէ՛ս'
»	սէֆամ	սէֆամը
»	սէֆամնը	սէֆամնի
»	սէֆամնե	սէֆամնե
»	սէֆամնէն :	սէֆամնէն :

(ՎԱԿ.)

Մէ-Քէ՛ռ	Միթէքէլիմ	Ճէ՛ս'
»	գոմ	գափում
»	գոմի	գափումնու
»	գոմն	գափումնա
»	գոմնէն :	գափումնէն :

Մէ-Քէ՛ռ	Մուխաթապ	Ճէ՛ս'
»	գուկ	գափուն
»	գուկի	գափունու
»	գուկն	գափունա
»	գուկնէն :	գափուննէն :

Մէ-Քէ՛ռ	Ղայիպ	Ճէ՛ս'
»	գումի	գափուսու
»	գումնի	գափուսունու
»	գումնե	գափուսունա
»	գումնէն :	գափուսուննէն :

Մու լաֆղը շու օլարապ սուեում սուեուն.
Չուրի սուեունուղ չուրի սուեունուղ սուեունուղ սուեունուղ օլուր:

Ա	Ե	Ա	Ե
»	կծմ	քէտիմ	կծյը
»	կծի	քէտիմի	կծիզի
»	կծց	քէտիմի-	կծցզե

(二四)

ՄԵ-ՔՐԵԱ	Մուխալթասլ	ՃԵԿ
» կծիկ	քԵտին	կծիկն
» կծիկի	քԵտինի	կծիկրի
» կծիկե	քԵտինէ	կծիկրէ
» կծիկն	քԵտինին	կծիկրին:
ՄԵ-ՔՐԵԱ	Դայիպ	ՃԵԿ
» կծիսի	քԵտիսի	կծիլրի
» կծիսնի	քԵտիսինի	կծիլրինի
» կծիսնե	քԵտիսինէ	կծիլրինէ
» կծիսնէ	քԵտիսինին	կծիլրինին:

ՄԵ-ՔՐԵԱ	ՄԻԱԾԵՔՀԱԼԻՄ	ՃԱԾ
» خانه م	խանէմ	խانه من
» خانه می	խանէմի	խانه منی
» خانه مه	խանէմէ	խانه منه
» خانه مك	խանէմին	խانه منك

Մուլտաթ-ապ	Մուլտաթ-ապ	Ճշգրիտ
» خانه کز	խանէն	խանէնիզ
» خانه کزی	խանէնի	խանէնիզի
» خانه کزه	խանէնէ	խանէնիզէ
» خانه کز	խանէնին	խանէնիզին :

ԱՐԵՎԵՆԻ	ՂԱՐԻՄ	ՃԵԿ
» خانه سی	խանէսի	خانه‌ری
» خانه سنی	խանէսինի	خانه‌رینی
» خانه سند	խանէսինէ	خانه‌ریند
» خانه سنک	խանէսինին	خانه‌رینک

Եֆէնտի ավելի լավզը շու օլարագ յ նին հաղթիլէ միւթէ-քէլլիմլէրտէ ավճան Եֆէնտիմիզ եազլըլը :

Ա. Զամիրը վասփի գա՞նդը տը՛ :

Ճ. Զամիրը Վասփի սըֆէթ մանասընը շամիլ օլուպ, զամիրէրին, եակոտ իսմիրէրին ախէրինէ իլավէ օլունարագ նիսպէթ մանասընը իշար էտէր, վէ պու տա Կ + յաֆղը տրր:

ՄԻ-ՔՐԵԴ	ՄԻ-ԹԵՔԵԱԼԻՄ	ՃԷՐ
» յանքի	պէնիմքի	յանքի
» յանքին	պէնիմքինի	յանքինի
» յանքինե	պէնիմքինէ	յանքինէ
» յանքինք	պէնիմքինին	յանքինին :

ՄԵՐԸ	ՄՈՒԽԱԹ-ԱԿ	ՃԵՎ
» Տնկի	սէնինքի	մըրկի
» Տնկենի	սէնինքինի	միղինքի
» Տնկենե	սէնինքինէ	միղինքինէ
» Տնկենէ	սէնինքինին	միղինքինին :

ԱՌԵՎՈՐԱԿ	ՂԱՐԻՊ	ՃԱՎ
անկեցի	անընքի	անրէրինքի
անկեցին	անընքինի	անընքինքինի
անկեցնե	անընքինէ	անընքինքինէ
անկեցնէ	անընքինին	անընքինքինին :

Պաղեն տախի հ մ ա էտաթը իլէ պէրապէր գուլանըլըր .
մէսէլա բ զ դ է կ ս է ն տ է ք ի ։ պ ի լ տ է ք ի ։
բ ն դ է կ օ ւ դ է կ ։ պ ո ւ ն տ ա ք ի ։ պ ա լ չ է տ է ք ի ։
բ ն դ է կ ։ պ ա լ պ է ն տ ը կ ։ պ ա լ պ է ն տ ը կ ։

Ա. Զամիլը Փեկլի գաղղը լար տըք :

Ճ. Զամիլը Փետրվարի 25-ին կամուսություն է կազմուած էլեկտրական գույքու համար և առաջ է բարեկարգ պատճեն դատավորության կողմէն:

լէրին ախէրինէ իլավէ օլունարագ Գափլէրինի (տէր բայի) յազدى . պէեան էտէր . մէսէլա յազմ յազմը . եազտըն յազմը . եազտընը . յազմը . յազմը . յազմը .

ՖԱՍՏԵ ՍԱՆԻ

ԻՍՄԱԼ ԻՇԱՐԵԹ Ամ աշարտ ՅՈՒՅՈՒԿԱՆ ԱՆՈՒՆ ԿԱՄ ԴԵՐԱՆՈՒՆ

Ա. Խամբ իշարելթ դա՞նդասը տըր :

Պունլարըն միւշարիէլէյհի եախօտ մէվսուֆու մահզուֆ օլ-
տուղու հալտէ զամիր մադամընտա իսթիմալ օլունարադ Զա-
միրը իշարէլժ (Ցուցական դերանուն) տէնիլէպիլիր :

<i>Մէտքէնա</i>	<i>Միւթէքէլիմ</i>	<i>Ճէր</i>
» պու	بول	պունլար
» (*) بونی	پونزی	պունլար

(*) Պազը պէօյլէ քէլիմէլէր վար տըր քի է: Երեւ-իլէ պաշ-
լանսիւ օլտուղունտան ախէրի տախսի ու թէլէֆփիւղ օլունուր:

<i>Մուխաթագ</i>	<i>Մուխաթագ</i>	<i>Դաշտ</i>
» بوکا	պունա	պունլարա
» بونك	պունուն	պունլարըն :
<i>Մուխաթագ</i>		
» شو	շու	շոնلر
» شوني	շուն	շոնلری
» شوكا	շوکا	շոնلر
» شوفك	շուվուն	շونلرک
<i>Դաշտ</i>		
» اند	اند	անլէր . . .

ԹԱՄԼԵ ՍԱԼԻՄ

ՄԻՒԴՀԵՄԱԹ միահատ ԱՆՈՐՈՇ ԱՆՈՒՆ

Ա. Միւպհէմաթ դա՞նղըլար որք :

Ճ. Միւպհէմաթ պաշլընքա բէ +էմ, և նէ. լսֆղլարը օլուպ, կէրէք խթիփհամ (հարցական), վէ կէրէք իպհամ (անոբոշ) մադամընտա խթիմալ օլունարագ, էվվէլքիսի զուռուգուլէ (բանական), վէ իքինճիսի զուռուգուլուն զայրիսինէ (անբան) մախսուս տրը, նէթէքիմ

Իսթիքհամ. քիմ կելտի. և ունի առաջնային կարևորություն:

نه او لورسه . کیم او لورسه او لوسون . یه ایلپتیسما او لوسون :

Պունլարըն տախի ահվալը էրպասար ճարի օլուպ, թէսհիլը զապթ իչիւն միսալիէրի պէեան օյունուր :

Մէ-Քրեա	Ղայիալ	Ճէմ
Միւճէրբէտ	կիմ	քիմ
Մէֆուլլուն պիհ	կէս	քիմի
Մէֆուլլուն իլէյհ	կէս	քիմէ
Միւզաֆուն իլէյհ	կէն	քիմին

ՄԵ-ՔՐԵՐ		ՂԱՂԻԱՂ		ՃԷՐ
»	ա:	նէ	ըլ	նէլէր
»	նէ	նէյի	ներ	նէլէրի
»	նէ	նէյէ	ներ	նէլէրէ
»	նէ	նէնին	ներ	նէլէրին :

Ա. Պունյարտան մատա տահա միւպհէմաթ վա՞ր մը :

ՊԱՊԵ ԲԱՊԻ

ԳԻՒԼ ԲԱՑ

Ա. Թիմակ տիր :

Ճ. Ֆիլիլ պեր հալու հարեքեթ հիսս ու պէյան էտէն քե-
լմէտ տիր կիթէկ . օլբագ . ամու էթմէք . անչ .
եազմագ կիպի :

Ա. Ֆիլի գայն դրսմ որը

Ճ. Ֆեիլ իւչ գըաըմ տըր . Մաստար , Զաթը Քեիլ վէ Ֆէ-
րի Քեիլ :

Ս. Մաստար նէ՞ տիր

Ճ. Մաստար մէվսու ֆէ մէնսու պէ , վէ զէմանէ մուգարին
օլմայարագ պիր հալ ու քէյֆիյէթէ տէլալէթ էտէն օլու պէ ,
իսմիէր կիպի ահվալը էրպաս պունտա տախի ճարի տրը

Ա. Զաթը գիել նէ՞ս տիր

Ճաթը Գիել՝ զաթէ մէնսուպ վէ զէմանէ մուգարին օլս-
րագ պիր իշէ, եախօտ պիր հալ ու քէյֆիյէթէ տէլալէթ-
էտէն տիր : Պունլար զիյրտէ սըրասըլլա պիրէր Ֆասըլտա թա-
րիֆ ու թէմիլ օլունուր :

ՖԱՄԼԵ ԵՎ ՎԵՐ

ՄԱՍՏԱՐ Հերթակ

Ֆիլլէրին մահալը իշխագողը Մաստար օլտուզունտան
էվվէլա պունուն դիքը ճայիգ կէօրիւնտիւ :

Ա. Մաստար գա՞յ դրսրմարը :

Ճ. Թիւրքիտէ ասըլ մաստար իքի գըսըմ օլուպ, պիրխախ
հարէքէի խաֆիֆէ եանի Շ. Հ. իլէ միւնթէհի օլանլար տըր
քի, պունա Մաստարը խաֆիֆ տէնիլիր . Քէմէք . Սոմկ .
սէվմէք . Կիշ կիթ մէք կիպի: Տիկէրի հարէքէի սադիլէ եա-
նի Հ. Հ. իլէ միւնթէհի օլանլար տըր քի, անա տախի Մաստա-

վերսակիւ տէնուր . օգոստ յազմ եազմագ . օգոստմագ . վերմագ կիպի . պունլարա Մաստարը Առևի թէսմիյէ օլունուր :

Վէ իշպու հւ իլէ ասէ Էտաթը մաստարլար դալտըրըլտըգ-
տա պագըոը քէլիմէնին հադրէէ ասէնէնէ (ամաց մատա-
կանը) օլուպ կէօնակէօն սուրէթլէ թասրիփ օլունարագ զէ-
վաթը էֆ'ալհասըլ օլուր , վէ օլսուրէթլէրէ Ալյու (ձնչ ժա-
մանակ և եղանակ) թէսմիյէ օլունուր քի աթիտէ պէյան դը-
լընաճագ տըր :

Ա. Պունլարտան՝ պաշտա մաստարլար տա հասըլ օլո՞ւր մը :
Ճ. Եվլէթ, պունլարտան իքի նէվ՝ մաստար տահա հասըլ
օլուր քի, Պիրի Մաստարը Աոլընըն իւղերինէ և էն վէ կը լու
ւէն էտաթլէրի իլավէ օլունարագ, Մաստարը Թէ՛էքիտի
(հաստատական դերբայ) թէսմիյէ օլունուր .
Կմակն քէսմէքիլիք . Վրմագլըգ կիպի : Տիկէրի իշարէթը
մաստար օլան է+ վէ սունէ եէրինէ պիր (ա) հաի թէսմիյէ իլավէ-
սիյլէ օլուպ պունա տախի Մաստարը Թախֆիֆի (մաստար խփին)
կրծատեալ դերբայ) տէնիլիր . ճամկ քէսմէ . Վրմա կիպի :
Պու մաստարլարըն հիչ պիրի ճէ միլէնմէզ :

ՄԱՍՏՈՒՐԵՆ ԱՀՎԱԼԸ ԷՐՊԱՍԱԾ

<i>Մասունքը իւղիք</i>	<i>Մէտքեար</i>	<i>Մասունքը սահել</i>
<i>Միւճէրբէտ</i>	<i>կմէն</i>	<i>քէսմէք</i>
<i>Մէփուլուն պիհ</i>	<i>կմէն</i>	<i>քէսմէյի</i>
<i>Մէփուլուն իլէյի</i>	<i>կմէն</i>	<i>քէսմէյէ</i>
<i>Միւզափուն իլէյի</i>	...	...

<i>Մասմակ</i>	<i>Քէսմէքլիք</i>	<i>Վիրմակ</i>
»	<i>Քէսմէքլիյի</i>	<i>Վիրմակլի</i>
»	<i>Քէսմէքլիյէ</i>	<i>Վիրմակլիք</i>
»	<i>Քէսմէքլիյն</i>	<i>Վիրմակլուն</i>
<i>Մասմակ</i>	<i>Քէսմէ</i>	<i>Վիրմա</i>
»	<i>Քէսմէյի</i>	<i>Վիրմայի</i>
»	<i>Քէսմէյէ</i>	<i>Վիրմայիք</i>
»	<i>Քէսմէյն</i>	<i>Վիրմայոն</i>

Պունլար Զամիրը իղափի իլէ տակի թարիփ օլունուրար
քէսմէքլիյիմ. قيرمقلغم գըրմագլըմ կիպի : Վէ մի-
սալլէրտէն մալիւմ օլտուզու իւզրէ մաստարլարըն ճէմի
օլմայուպ , մաստարը ասլիլէր տակի միւղափիւն իլէյհտէ
միւսթամէլ տէյիլ տըրլար :

Ա. Նիսպէթ ճիհէթիլէ Մաստար գա՞չ գըսըմ տըր :
Ճ. Տէօրիթ գըսըմ տըր . Մալիւմ (معلوم) ներդործական)
Մէճհուլ (جهول) կրաւորական). Միթէատոի (آتیه անցո
ղական , վէ լաղըմ (لازم չէղոք) :

Ա. Մալիւմ նէ՞ տիր :
Ճ. Մալիւմ ո տըր քի Փակլին Գիյլի մէֆուլուն պիհէ թէ-
ճավիւղ էտէր , եանի սէնին էթալիյին Գիյլ եախօտ իշ պիր
դայրըսընա սէնտէն կէչէր , նէթէքիմ ՈՐ Վէրմէք .
Քէսմէք . յազմք եազմագ կիպի :

Ա. Մէջհու, նէ՞ տիր :

Ճ. Մէջհուլ օ տըր քի , Փա՛իլ պաշտամընտան քէնտի իւ-
զէրինէ պիր իշ ալըր , եանի պաշտամընտան եափըլըր , նէ-
թէքիմ բازմու կմէկ քէսոկմէկ . Քէսոկմէկ կմէկ որմէկ կիպի :

Ա. Մալիւմիւ մէջհուլ գրլմանըն դախ'տէսի դա՞նդըսը տըլ:

Ճ. Մալիւմիւ մէջհուլ գըլմագ իչիւն էկէր մատոէի ասլի-
յէնին ախէրինտէ և լա՞ օլմազ իսէ՝ պիր լա՞ վէ էկէր միւթէ-
հարրիդ եախօտ լա՞ օլուրսա պիր ն նո՞ւ իլավէ օլունուր մէսէլա.

ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ. ՔԵՍՄԵՔ ԿՏԱԿ ՔԵՍՄԵՔ ՎԵՐԱԿ ԿՏԱԿ ՔԵՍՄԵՔ ՎԵՐԱԿ :

ԳԵՂԱԼԻՔ ավոմք . արանք . արամագ . արանմագ . օդուն
մագ գիրակ . զըրմագ . զըրըլմագ վէս
սալիրէ :

Վէ պաղէն մէջհուլ ալամէթի օլան լա վէ նո՞ւ իքիսի պիր-
տէն գոնուլուր տէնմէք ։ Տինկ տէնիլմէք ։ Տիսթէն-
մէք գոնուլմագ ։ Գոնակ գոնմագ ։ Տիսթէնիլմէք ։ Տիսթէն-
մէք գոնուլմագ ։ Օգունուլմագ ։ Օգունունմագ ։

Շեմակ էլեմենտները պահպանվում են այսպիսում՝ ուղղակի կամ առանձին պահպանությամբ:

Ա. Միւթեատրի նէ՞ տիր :

Ճ. Միւթեատոի Փախլին Փիյլի տիկէր պիր Փախլ վասէ-
ամըլա մէֆուլուն պիհէ թէճավիւղ էթտիրէն տիր, վէ Մա-
ւում եախօտ Լազրմ օլան Փիյլէրին մատոէլ ասլիյէլէրինէ
բանը նառիյէ իլավէսիլէ օլուր :

Ա. Էտաթը թատկոյէ գա՞նդըսը տըր

Ճ. Ասաթը թատիկէ ու ոէտ, ուր լաֆղիլէ և նէ հարգը օ-
ւոզ, փիփին մատաէի ասլիյէսինէ իլավէ օլունտուգտա իւչ
իւրիկւ միւթէատաի եափրւրր, նէթէքիմ.

ياز مق . گسد رمك .
طور مق . گز در مك .
قينات مق . قينات مق . قينات مق . قينات مق . قينات مق . قينات مق .
صرار مق . او بوع مق .
ساع را رم ماق . اريشك . اريشك . اريشك . اريشك . اريشك .

ԳԱԻՑԵ. Եքսէրիեա Ն ԱԿ Հարֆը, Կէրէք Էտաթը Ծատկյէ
օլուն կէրէք օլմասըն, Էտէվաթտէն պիր շէյէ միւթթասըլ
օլուպ հարէքէլէնտիյի վագըթ մէճհուլ հալլէրինտէ Ճ ՅԱԼ
հարֆընա գալպ օլուլը . մէսէլա արատը լմագ .
ԱՌԵԴԼԵԿ . Հարֆընա գալպ օլուլը . մէսէլա արատը լմագ .
ԷՐԻՄԻԼՄէՔ . Իտիլմէք Ի ԵՌԵԴԼԵԿ .

Եշտիլմէք . կմձմակ կիտիլմէք կիպի .
Ս . Լազըմնէ՞ տիր :
Ճ . Լազըմ ֆակին ֆիյլի մէֆուլուն պիհէ թէճավուղ էթ-
մէյիալ , քէնտի նէֆսինտէ պադը գալըր . գալդմադ .
Պանցի եաթմադ կիպի :

Ա. Ֆիլիք լազրմ գա՞յ գըստմ առը :

Ճ. Խըի. Սէմաի վէ Գըեասի։ Սէմաի զաթընտա լուրջ օլան
քէլիմէլէր տըր, պալատէ կէօրիւնտիւյիւ կիպի։

Գըեասի ֆի՛յլին մատոէի ասլիյէսինէ պիր Ն ՀԱՅ վէ պազէն տախի պիր Լ Մ, Եախօտ պիր Շ Դ Ի Իլավէսիլէ օլուոլ, պունա Միւթավէաթ (կըաւորակերպ չէզոք) տէնիկիր, նէթէքիմ կէղինմէք, վէ կիւծէնմէք մանասոնա օլան գոլումադ, սավուշմագ սավուշմագ կիպի,

ԳԱԼԻՑԻ. Շը. հարդի Միւթավէաթ ալամէթի, վէ եախօս
նէփոը քէլիմէտէն օլմատըլը վագըթ, էտաթը մաստարտան
էվվէլ ֆիիլին մատոէի ասլիյէսինէ իլավէ օլունտուգտա, պիր
ֆիիլին՝ իքի եախօտ տահա զիյատէ քէշիլէր պէյնինտէ վուգու-
բնի պէեան իտիւպ, պունա առ ֆիիլի Միւշարէքէթ (فعل مشارکت)
دو کشمک վոխադարձ բայ) տէնուր. մէսէլա ուրուշմագ .
տէօյիւշմէք . սէօյլէշմէք կիպի :

Ա. Լաֆղ ճիհէթիլէ մաստար դա՞չ դըսքմ տըր:

Ճ. Կքի գըսըմտըր. Պասիթ (Եղան պարզ), վէ Միւրէքքէպ
Քաշաղադրեալ). Պալատէ զիքը օլունան մաստարլար Պա-
սիթ տըրլար. Միւրէքքէպ օլանլար պէշ գըսըմտըր քի, վիրուէ
սըրաւըիլէ զիքը օլունուր:

4. Խսմէրին ախէրինեւ պիր տու մէ գթուհէ զամմօլունտուգ-
տան սօնրա, էտաթը մաստար իլավէսիլէ եափըլան մաստար-
լար տըր, նէթէքիմ ակրա էյէրլէմէք, ակրանք էյէրլէմէք-
պամիլուն պամիլուն պամիլուն պամիլուն պամիլուն:

2. Սէֆէթլէրին ախէրինէ ունենալու առաջնական գործառնութեան սօնրա , մաստար էտաթը իլավէսիյլէ ետ-
զամմօլունտուգտան սօնրա , մաստար էտաթը իլավէսիյլէ ետ-
փրլան մաստարլար օլուպ , վէ ունալար Լազրմ , վէ ու-
նալար Միւթէատուի օլուրլար . մէսէլա էքշիլէնմէք
գործառնութեան սօնրա . մէսէլա էքշիլէնմէք վէ ու-
նալար Ակշիլէնմէք գործառնութեան սօնրա . մէսէլա էքշիլէնմէք
գործառնութեան սօնրա .

Վե պաղէն ուսւ եւրինէ ու կէլուր էքչիլէմէք .
թաթլոյացմագ կիպի :

3. Ֆիլէքին էտաթը մաստարը հաի ըէսմիյէյէ թէպտիլ
օլունտուդտան սօնրա ունեց+ մաստարը իլէ թէրքիպ օլու-
նարագ ևափրլան մաստարլար տըր . ասէ +էու քէսէ-
պիլմէք բազե նազապիլմէք՝ քի քէսմէյէ վէ եաղ-
մաղա միւգթէտիր տէմէք տիր : Լաքին էկէր էտաթը մաս-
տարըն մագապի միւթէհարրիք օլուրսա հէ տէն էվվէլ պիր տա
սուլին նիլ . սոնկ սէօյլէմէք ո զիետտէ գըլընըր . մէսէլս սէօյլէմէք ո ی
ազուր արա են արայապիլմէք արամագ արամագ արամագ արամագ
օդումագ օդույապիլմէք կիպի : Պունա գիլիլ իդ-
թիտարի տէնկիլիր :

4. Ետաթեր մաստար յ հարֆընա թէպտիլ օլունտուգտան
սօնրա վերէ+ ուրմ մաստարը իլէ թէրքիպ օլունարագ եափը-

լան մաստարլար տըր կսեպիրմէք . բէսիվէրմէք յազ յօրմէք . վէ էկէր էտաթը մաստարըն մադապլի միւթէ-վէրմէք կիպի : վէ էկէր էտաթը մաստարըն մադապլի միւթէ-հարրիք օլուրսա , պիր յ տախի զիեատէ գըլընը . մէսէլս օվոյօրմէք . արայիվէրմէք . սէօյլէյլիվէրմէք . սուլիյօրմէք . օգույուվէրմէք : Պունուն մանասը իշին աճէլէթէն իճըասընը պէյան էժմէք օլտուղու իշիւն , պունա տա ֆիիլի թա՛ճիւ տէնիլիր :

ՇԵՐՀ. ՔԵՊԱԼԻՔ ԱՅՆ Է ՄԵԿԵԼՄԵՔ ՎԵ ՃԱԳ ՀՐԳԱԿԵԼՄԵՔ. ՄԵՆԻԼՈՒՐ ՔԻ, ԷՎՎԵԼՔԻՍԻ ԳԻՇԱԲԻՆ ՄԱՂԻՄԵ (անցեալ ժամանակ) ՄԵՎԱՄԻւզրԵ, ՎԵ ԽՔԻՆԾԻՍԻ անսըզըն ՎՈՒԳՈՒԲԻՆԻ ԻՓԱՄԵ Է ՄԵՐ:

ՇԵՐՀ. ԵՎՔ ՅԱՅՍ ԼՍՓՂԸ ՄԱԽՄԱ ԻՍՄԼՇՐԻԼԵ ԹԵՐԵՔ. ՔԻՄ
ԷՄԻՒԱ, ԻՍՄԻ ՄԱՍՄԱԾՂԱՐ (Բայանուն) ԵԱԽՈՍ ԱՐԳԵՇԼԵՐ ԻԼԵ
ԹԵՐԵՔ. ՔԻՄ ԷՇՄԵՂ:

Քէղալիք լշփղը տախի էքսէրիեա ութէթլէր
վէ պազէն իսմէր իլէ թէրէքքիւպ էտիւպ, իսմի մաստարլար
իլէ թէրէքքիւպ էթմէտկյինտէն քիթապ եափմագ.
Յու ութ ապա սէպէպ էպակապ կոշկ յապագ.

յարձմ յազգ ոլմագ տէնիլիր, լաքին շատ օլմագ տէնիլիր, լաքին
եարտըմ եարտըմ օլմագ նազ օլմագ. յարձմ յազգ օլմագ տէնիլիր:

ԳԱԼԻՑԻ. Պաղէն ֆիլլէրին մատտէի ասլիյեսինէ շ վն եա-
լուտ մ հիմավէ օլունտուգտա մաստար օլուր, նէթէքիմ
մաստար օլուր ակ սամ վէ պատուաւ սատ պատուաւ իազ
քի ալըշ վէ սալթըշ տէմէք տիր:

Վէ մաստարլարըն ախէրինէ ու իլավէ օլունարագ թալիւ
մանասընը իփատէ էտէր սէվմէյին. եազմաղըն
կիպի :

Ա. ՔԷՒԹԻՒԹԵՑՔ մաստար գա՞յ գըսըմտըր

Ճ. Քէյֆիյէթնէ մաստար իքի գըուըմ տըր . Միւսպէթ
(ստորասական) վէ Մէնֆի (منق رացասական) :

Ս. Միւսպէթ նէ՞ տիր :

Ճ. Միւսպէթ պիր իշտէ պիր հալու քէյֆիյէթ պուլուն-
տուղունու իսպաթ էտէն տիր, զիքը օլունան միսալէր կիպի:

Ա. Մէնքի նէ՞ տիր :

Ճ. Մէնքի միւսպէթին զըտուր օլարադ պիր իշտէ պիր հալ
ու քէյֆիյէթ պուլունմատըլընը պէեան էյլէյէն տիր . سوْمَك .
աէվմէմէր . بازِق . եաղմամագ կիպի :

Ա. ՄԷԿԻ Նասրի եափըլը :

Ճ. Միւսպէթ օլան մաստարըն իշարէթի մաստարտան էվ-
պէտք . Այսկ էթմէք . Վէլ պէտք . Էթմէք . Կոմէք . Կոմէք .
Կոմէք . Կոմէք . Կոմէք . Կոմէք . Կոմէք . Կոմէք . Կոմէք .

ԹէՆՊԻՀ. Էքսէրիեա էտաթը նէֆի օլան դժու ֆէթհէսի
պէեան իշխոն էլլէ իլէ եազըւըր Այսպէ : Կիպի :

Լիսանը Օսմանիտէ եէրինէ վէ իճապընու կէօրէ հրո-ֆը է-
շնը պէօյլէ իլավէսի փէք չօդ տուր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

ԶԱՅՐ ՑԻՒԼ ԴԱՏ ՎԱՐ ԴԻՄՈՒՈՐ ԲԱՅ

Ա. Զաթը Փիելքէ միեւթձէ գա՞չ գըսըմ տըր :

Ճ. Զաթը Գիյլին խսմլէր կիպի քէ միեւթ իթիպարիլէ Դ-ի
բէր ճէր. վէ Զամիր կիպի իւշշախու, եանի ճ-նեւեւու, ճ-
շանու վէ լայու խասսիեւթլէրի օլտուգտան մատա, Փիելին
մատտէի ասլիյէսինին թէպէտախւլաթիլէ Սուրէթը թասրիփի
տախի հասըլ օլտրագ, Հալ (Հաներկայ), Մաղի (մանց-
եալ) վէ Միւթագպէլ (մտիւ ապառնի) զէմանլէրինէ տէլա-
լէթ իլէ կէօնակէօն Սըյլէլէր հասըլ օլուր քի, պունա թաս-
րիփը էֆալ (իսոնարհումն բայից) տէրլէր :

Ա. Հալ նէ՞ տիր :

Ճ. Հալ գի զէմանընա, եախօտ պու սաաթտա վուգու
պուլան գիյլ եախօտ իշէ տէլալէթ էյլէյէն Սըյլէ տըր
եազայօրում կիպի :

Ա. Մաղի նէ՞ տիր :

Ճ. Մաղի պու կիւնտէն, եախօտ պու սաաթտան էվզէլ

յազ ճ եազ-
տըմ կիպի :

Ա. Միւսթագպէլ նէ՞ տիր :

Ճ. Միւսթագպէլ պու կիւնտէն եախօտ պու սաաթտան
սօնրա վուգու պուլաճագ իշէ տէլալէթ էտէն տիր յազ ճ
եազաճագըմ կիպի :

Ա. Զէվաթը էֆալըն Սըյլէլէրի գա՞չ գըսըմ տըր :

Ճ. Իքի . Պասիթ վէ Միւրէքքէպ :

Ա. Պասիթ օլան Սըյլէլէր գա՞նդըլար տըր :

Ճ. Պասիթ օլան Սըյլէլէր մտտտէի ասլիյէնին թէպէտ-
տիւլաթէյլէ հասըլ օլանլար տըր :

Միւրէքքէպ Սըյլէլէր տախի փիելի հանէ իլէ թէրէքքիւպ
էտէնլէր տիր :

— Ֆիելլէրին փէք չօդ Սըյլէլէրի փիելի հանէ (այս օ-
ժանդակ բայ) իլէ թասրիփ օլունտուղունտան, էվզէլս պու-
նուն սուրէթը թասրիփի զիքը օլունուր քի, էքսէրիեա զամիրը
շախսիլէր իլէ պէրապէր գուլլանըւըր, վէ մաատարը օլմայուպ
եալընըղ Հալ վէ Մաղիլէրի իլէ Սըյլէ շարթիյէսի օլտրագ,
պագը գալան Սըյլէլէրի օլուտ փիելինտէն թէմամլար :

Ցիւլի իԱնէնին Սիհրէթը թԱՄՐԻՖԻ

Մէ-ֆէր	Հալ	Ճէմ
Միւթէքէլիմ բ. պէն իմ	ի. պէն իմ	ի. պէն իմ
Մուխաթապ սէն սին	սէն սին	սէն սին
Ղայիս օ տուր	օ տուր	օ տուր

U.S.-Soviet

Մազիի Շուհուտի ձեւ՝

»	بن ایدم	պէն իտիմ	بز ایدك	սլին իտիք
»	سن ایدك	սէն իտին	سز ایدیکز	սիզ իտیնիզ
»	او ایدی	օ իտի	انلر ایدیلر	անլէր իտիլէր:

Uzbekistan

Մաղիկ Նադել Ճէյ

»	بن ایشم	بز ایمشز	بز ایمشز
»	سن ایمشسین	سن ایمشسکز	سن ایمشسکز
»	او ایشم	انلر ایمشلر	انلر ایمشلر

Uk-Freie

ԱՐՅՎԵԼԻ ՇԱՐԺԻԿ ՃԵ

»	بن ایسہ م	پکن ہسکے م	بر ایسہ ک	مکانیں ہسکے
»	سن ایسہ ک	ہسکن ہسکن	سز ایسہ کز	ہیل ہسکن ہیل
»	او ایسہ	و ہسک	انل ایسہ ل	انل ہسکل

Պաղէն թախտիքի իլէ տաի ի եաղըլը : Պու-
նուն մէնգիսի դկ ուսէլ լափղը իլէ օլուր . պէն տէյէլիմ:
: ա ու դկ ա ո տէյէլ կիողի :

Շերէ. Ֆիկլի Խանէ խապէրի (ստորոգելի) միւռթէտայէ
Բ. Կանը բապէտ էյլէտիյի վագըմ, քէղա թախփիֆ օլունարադ-
պէն քեաթիպիմ. Ան քեաթիպսին. Տ. Կանը պիղ քեա-
թիպիղ. Ան սիղ քեաթիպսինիղ տէնիլիր. Լաքին էկէր
ախըրը քէլիմէտէ հրուֆը իմլատէն պիրի պուլունուրսա, եա-
լընըլ էլիֆին հաղփը իլէ բնդիզ պէնտէյիմ. Պէնտէյիղ.
Հաքի բացի կէտայիմ. Կէտայիղ. Կդայ կդայ կէտայի-
մա եագրւը :

Ղայր ու լավագը տախի գիելի իանէ մաղամբնտա իսթե-

Ա. Եփալը թիւրքեցնին թասորիվե գաչ տիւրլիւ տիր :
Ճ. Իքի . պիլրիսի Կ+ ՎԵ տիկէրի ճա՛ ելէ միւնթէհի օլան-
լար տըր :

Ձեզ Աթ. Է Կառլը ՍՈՒՐԵԹԸ ԹԱՍՏԻՖԻ

ՊԻՐԻՆՅԱ ԹԱՄՐԻՑ

Մէջէլուստ **Միկայէլ** **Ճէմ**
 » սէվէլորում սօհորմ սէվէլորըզ
 » սէվէլորուն սօհորսէն (*) սէվէլորսընըզ
 » սէվէլոր սօհոր սէվէլորլար :

» سوہیور ایدکر سکھلے جوڑ ہستیت
 » سوہیور ایدکر سکھلے جوڑ ہستیت
 » سوہیور ایدکر سکھلے جوڑ ہستیت
 » سوہیور ایدیلر سکھلے جوڑ ہستیت

Միւզարի	Տէվէրի	Ճէմ
»	սէվէրիմ سورմ	սէվէրիդ سورز
»	սէվէրսին سورسین	սէվէրսինիդ سورսկը
»	սէվէր سور	սէվէրլէր :

(*) Իշպու մուխաթապ սըյղէսի առնւշ +Ե՞՞՞ իլէ եազմագ լազարմկէլիբսէտէ, թէսհիլը գրաւթ իչիւն էքսէրիեա պէօյլէ եազմար :

ՄԵ-ԳԵՐ	Հիքեայէի Միւզարի	ՃԵՏ'
»	սէվէճէր իտիմ	սօր այձ
»	սէվէճէր իտին	սօր այձիշ
»	սէվէճէր իտի	սօր այձիլ

ՄԵ-ԳԵՐ	Մաղիի Ծուհումի	ՃԵՏ'
»	սէվէճէրիմ	սօճ
»	սէվէճէրին	սօճիշ
»	սէվէճէրի	սօճիլ

ՄԵ-ԳԵՐ	Հիքեայէի Մաղիի Ծուհումի	ՃԵՏ'
»	սէվէճէրիմ իտի	սօճ այձ
»	սէվէճէրին իտի	սօճիշ այձ
»	սէվէճէրի իտի	սօճիլ այձ

ՄԵ-ԳԵՐ	Մաղիի Նաղի	ՃԵՏ'
»	սէվէճէրիմ	սօմշ
»	սէվէճէրին	սօմշակ
»	սէվէճէրի	սօմշիլ

ՄԵ-ԳԵՐ	Հիքեայէի Մաղիի Նաղի	ՃԵՏ'
»	սէվէճէրիմ	սօմշ այձ
»	սէվէճէրին	սօմշ այձիշ
»	սէվէճէրի	սօմշ այձիլ

ՄԵ-ԳԵՐ	Միւսիմաղի	ՃԵՏ'
»	սէվէճէրիմ	սօդյակ
»	սէվէճէրին	սօդյակ
»	սէվէճէր	սօդյակար

ՄԵ-ԳԵՐ	Հիքեայէի Միւսիմաղի	ՃԵՏ'
»	սէվէճէրիմ	սօդյակ այձ
»	սէվէճէրին	սօդյակ այձիշ
»	սէվէճէր	սօդյակ այձիլ

ՄԵ-ԳԵՐ	Ցիկիի Վիճուպի	ՃԵՏ'
»	սէվէճէլիմ	սօմիչ
»	սէվէճէլին	սօմիչ
»	սէվէճէլի	սօմիչը

ՄԵ-ԳԵՐ	Հիքեայէի Ցիկիի Վիճուպի	ՃԵՏ'
»	սէվէճէլի իտի	սօմի այձ
»	սէվէճէլի իտին	սօմի այձիշ
»	սէվէճէլի իտի	սօմի այձիլ

ՄԵ-ԳԵՐ	Ցիկիի Կլթիգումի	ՃԵՏ'
»	սէվէճէմ	սօմ
»	սէվէճէմն	սօմսկ
»	սէվէճէլ	սօմը

ՄԵ-ԳԵՐ	Հիքեայէի Ցիկիի Կլթիգումի	ՃԵՏ'
»	սէվէճէմ	սօմձ
»	սէվէճէմն	սօմձիշ
»	սէվէճէլ	սօմձիլ

ՄԵ-ԳԵՐ	Կմրը Հազբ	ՃԵՏ'
»	սէվէճէլ	սօմձ այձիշ

ՄԵ-ԳԵՐ	Կմրը Ղայիս	ՃԵՏ'
»	սէվէճէլն	սօսոն

(*) Սէվէճէլիտիմ տախի տէնիլուր :

ՍԼՅԱՀԻ ՇԱՐԹԻՑԵՆԻՆ ՍՈՒՐԵԹՎԱՔԻ

• • • م سو : ایسہ ک ہبکلے ہبکلے م ایسہ ک سور

Մաղիսի Շուհուտի

» سودك ايسه سکلטپիم իսէ և سودم ايسه Մագիի Նագիլ

..... سومش ایسه کے مکالمہ سو میں سو میں انسان

Միւսթագպէլ

« سو ہجت ایسہ کام کیلئے پڑھ کر سو ہجت ایسہ م »

944 *L. J. Lefevere*

ԳՐԱԴԱՐԱՆ

„**سوسنک** سوسنک **کلک** سوسنک **کلک** سوسنک“

Ushwar

سومك سەركەپ :

Մաստարը Յ. Հ. իւլիւսն քիելլերին քեափփէսի տէպու սիեադ իւզրէ թասրիֆ օլունուրլար :

ՀՐԻՆՁԻ ԹԱՄՐԻՑ

ՄԻՒՍՊԵՏ

Աւելի քառորդ	Համար	Ճակատ
»	Եազի յօրմ	Եազի յօրը լ
»	Եազի յօրսն	Եազի յօրսկը
»	Եազի յօր	Եազի յօրլար :

Հիքեալէի Հայ Ճէս

દ્વિતી

Եազիօր այդեւ Եազիօր ըտրմ Եազիօր այդեւ Եազիօր ըտրմ
Եազիօր այդեւ Եազիօր ըտրն Եազիօր այդեւ Եազիօր ըտրն
Եազիօր այդեւ Եազիօր ըտր Եազիօր այդեւ Եազիօր ըտրլար

Մէջ-Քէնա	Միւզարի	Ճէմ
» يازرم Կաղարըմ	يازرم Կաղարըղ	» يازرم Կաղարըղ
» يازرسين Կաղարսըն	يازرسين Կաղարսընըղ	» يازرسين Կաղարսընըղ
» يازر Կաղար	يازر Կաղար	» يازر Կաղարըղար

Մէջէնա	Հիքեայէի Միւզարի	Ճէմ'
» Եազար ըտըմ	Եազար այձ	Եազար ըտըդ
» Եազար ըտըն	Եազար այձիկչ	Եազար ըտընըզ
» Եազար ըտը	Եազար այձիլը	Եազար ըտըլսըր

Մէջում	Մաղիլ Շուհուտի	Ճէմ
» յարձմ	Եաղտըմ	յազծց Եաղտըգ
» յազծք	Եաղտըն	յազդիկշ Եաղտընըշ
» յազծի	Եաղտըլ	յազդիլ Եաղտըլալ

ԱՐԵՔԻՉԵՐԸ	Հիքեայէի Մազիի Շուհուտի	ՃԵՐԸ
»	Եազտըմբտը յազմ այդի	Եազտըդ ըտը
»	Եազտըն ըտը յազձկ այդի	Եազտընըդ ըտը
»	Եազտը ըտը յազդի այդի	Եազտըլար ըտը

Մէջքէս	Մաղլի	Նաղլի	Ճէմ
» Եազմըլշըմ	Եազմըլշըմ	Եազմըլշըմ	Եազմըլշըմ
» Եազմըլշըն	Եազմըլշըն	Եազմըլշըն	Եազմըլշըն
» Եազմըլշըշ	Եազմըլշըշ	Եազմըլշըշ	Եազմըլշըշ

ՄԻՒ-ԳԵՐԵՎ

ՄԻՒԹՈՒՀ-ԻՒԼ-ԻՒԼՈՒՄ

Հիքեայէի Մաղիի նազլի Ճէմ
Եազմբշը ըտըմ յազմշ ակմ «
Եազմբշը ըտըմ յազմշ ակմ «
Եազմբշը ըտըմ յազմշ ակմ «
Եազմբշը ըտըմ յազմշ ակմ «

ՄԻՒ-ԳԵՐԵՎ

ՄԻՒԹՈՒԹՈՎէԼ

Ճէմ

Եազմաճաղբմ յազհ յազմաճաղբմ
Եազմաճաղբորն յազհ յազմաճաղբորն
Եազմաճաղ յազհ յազմաճաղ :

ՄԻՒ-ԳԵՐԵՎ

Հիքեայէի Միւթութովէլ

Ճէմ

Եազմաճաղ յազհ յազմաճաղ ըտըմ
Եազմաճաղ յազհ յազմաճաղ ըտըմ
Եազմաճաղ յազհ յազմաճաղ ըտըմ :

ՄԻՒ-ԳԵՐԵՎ

Ֆիլիլ Վիճուալի

Ճէմ

Եազմալըլըմ յազմին Եազմալըլըմ
Եազմալըլըմ յազմիսն Եազմալըլըմ
Եազմալը յազմիր Եազմալը յազմիր :

ՄԻՒ-ԳԵՐԵՎ

Հիքեայէի Ֆիլիլ Վիճուալի

Ճէմ

Եազմալը յազմլ ակմ Եազմալը յազմլ ակմ :

ՄԻՒ-ԳԵՐԵՎ

Ֆիլիլ Իլթիկամի

Ճէմ

Եազմյըմ յազմ Եազմյըմ յազմ
Եազմարն յազհ յազմարն
Եազմ յազհ Եազմալը :

ՄԻՒ-ԳԵՐԵՎ

Հիքեայէի Ֆիլիլ Իլթիկամի

Ճէմ

Եազմյոյտըմ յազիծ Եազմյոյտըմ յազիծ :

ՄԻՒԹՈՒՀ-ԻՒԼ-ԻՒԼՈՒՄ

Եազմբ Հայրը յազմիկ Եազմբնը :

Եազ Եազ յազմունը :
Եազմ Ղայիպ յազմունը :
Եազմուն յազմունը :

ՄԻՒ-ԳԵՐԵՎ

Ճէմ

Եազմյօր իսէմ յազմյօր իսէմ «
Եազմյօր իսէն յազմյօր իսէնիզ «
Եազմյօր իսէ յազմյօր իսէլէր «
Եազմյօր իսէլէր :

Միւզարի

յազր այսէմ յազր այսէմ «
Եազմար իսէք...:

Մազիի Շուհուտի

յազդ այսէմ յազմ այսէմ «
Եազմում իսէ յազմ այսէմ «
Մազիի Նագլի

յազմշ այսէմ Եազմբշը իսէք...
Միւթութովէլ

յազհ յազմագ իսէմ յազհ յազմագ իսէք..
Ֆիլիլ Վիճուալի

յազմլ այսէմ Եազմալը իսէմ յազմլ այսէմ «
Ֆիլիլ Իլթիկամի

յազս Եազսագ «
Մաստար
յազմագ :

Մաստարը իլէ կէլէն ֆիլէլէրին քեափփէսի տէ պու
պիեագ իւզըէ թասրիփ օլունուր :

Ա. Մէնքիլէրի նա՞սը օլուր :

Ճ. Մաստար պահովնուա իշար օլունտուղու կիսպի ֆիելին
մաստէի առկյէսի իւղէրինէ պիը ։ Իզափէ վէ ելավէսի իլէ օ-
լուր :

ՍՈՒՐԵՆԻ ԹԱՎԱՐԻՑԻ

Մէսթի

Uf-Şirki

ՄԱԿԱՐԻ

» سو م سکل دکم سو میز
» پازم کاگدمیام پازهیز کاگدمیز ...

Մազիկի Շուշուտի

» **սէվմէտիմ** սօմձ և **եալմատրմ** յազմծ կաղմատը ...

Մազիս Նազլի

» **սէվմէմիշմ** սէվմէմիշմ » **սազմամիշմ** սազմամիշմ

ԱՅՀԵԱԹ-ԱԳԱԼԵՒ

» سو میده جگز سکلریت دلیلی
» یاز میده جغز کاپلیس ایجاد این

Եմուս Հազըս

Թէ՞ն Պիէչ. Մաստարլարտա օլտուղու կիպի, Մազիի Նազ-
լի իլէ Փիելի վիւճուպինին մէնփիլէրինտէ տախի էքսէրիեա
էտաթը նէֆի օլան հէ ին ֆէթհէսի պէյան իշխւն էլլէֆ իլէ եա-
դըլը սօմալի ։ բազմամշ եազմամըշ սէվմէ-
մէլի ։ յազսամլի ։ եազմամալը կիպի ։

﴿لَهُمْ لِلْأَوْلَىٰ وَإِنَّمَا يَرَوْنَا مَعْذِلَةً مُّهِمَّةً لِّكُلِّ أَنْوَاعِ الْمُجْرِمِينَ﴾

ԳԱԻՑԵԼ. Հաւ Սըյդէլէրի միսալէրտէ կէօրիւնտիւյիւ կի-
պի մատաէի ասլիյէնին ախէրինէ պիր հափ րէսմիյէ վէ ու
լաֆզընըն: Խլավէսիյէլ թասրիփ օլունմուշ իսէ տէ, ախէրի
միւթէհարրիք օլան եէրլէրտէ հափ րէսմիյէտէն էվվէլ պիր
տա ى զիեատէ գըլընըր աղլիուր աղլայեօր կիպի: Վէ պա-
զէն հաէ բառիւն հազփ օլունարագ աղլիուր կայըլըր:

Քէզալիք Միւսթագպէլ ոըյզէլէրինտէ տախի ախէրի միւ-
թէհարրիք օլան եէրլէրտէ հայ էկամիյուրէն էվլիք պիր յ տախի
զիեատէ գըլընըր աيلիջ էլլէճէք արայաճադ .
او զույգի օգույաճադ էլլէճէք էլլէճէք :

Մէսֆիլէր տախի պու գապիլտէն տիր :

Ա. Միւզարի նէ՞՞ ովկը :

Ճ. Միւզարի (ճշար) ներկայ կամ ապառնի) շնորհքի գե-
ման իլէ կէլէջէք զէմանէ շամիլ օլան զէմանը ուսմումիյէ տէ-
լալէթ էտէն որյշէտ տիր : Ուսուլը թասրիֆի մաստէի առլիյէ-
յէ պիր և նլալիւմիյլէ օլուր աէվէր յաձր եազար .
ազր . աղար արար . թաշրը . տարարը . տարար .
րիր . օղուր կիպի :

Ա. Մարմեկան հոգևորի իլէ, Մաղթի Նազիկնեն Գարդւարը նէ*

when

Ճ. Մազենի Շուշիութիւն (մասն անցեալ որոշեալ) միւ-
թէքէլլիմին ըէլ իւլայն կէօրտիւյիւնիւ վէ եալուս կէօրմիւշ
կիպի աղիւսիւնի խապէր վէրէն Ալյով տիր :

Ա. Էմիր Հազրը նէ^օ տիւ :

Հ. Էմիլ Հազրը (Արամայիս երկրորդ դէմք) մանակ մաստաբընըն իջրասընը միւթէքէլլիմին մաւխաթապէթէքլիփ էթ մէսինէ տէլալէթ էտէն Սըյլէ տիր :

Հեր մաստաբըն մատուի առլիյերի կմիզ հակըքըն միւ ֆրէ-
տի օլուալ յէ իլավէսիլէ ջէմիլէնիր : Աէ պաղէն ախէրի մէք-
սուր դըլընտըլտան սօնրա, եալընըլ և սոնց + եան իլավէսիլէ
ջէմ օլուու և աշկին . յայտ եալըն կիսի :

Թէ՞Ն Պիչ . Պաղէն գէթհէի պէյան իշխոն էմրը հաղըլըն
միւ-ֆըէտինսէ պիր հաէ բէ-մէր զիյատէ դըլընը՛ ձկաս սէօյլէ . Ձէ¹
էլլէ կիպի :

Ս. Եմոր Դայիս նէ՞ տիր

Ճ. Էմիլ Ղայիսլ (Արգել) հրամայական երրորդ դեմք) մա-
նակ մաստարչներն իճրասընը միւթէքէլիմին Ղայիսլէ թէքլիք
էթմէսինէ տէլալթէտէսն Սըյդէ աբը սէվոսուն . յազսոն
եազսուն կիպի :

Ա. Թիկիի վեճուալի նէ՞տիր

Ֆիլի Խլթիզամի տախի մանակ մաստաբն վուգուինի մի-
թէքէլլիմին միւլթէղէմ օլտուղունա տէլալէթ էտէն Սըյզէ-
օլուպ , չոդ քէրրէ տուա մէկտըլինտէ դուլանըլուր , նէթէ-

Քիմ Ալլահ մովք այլն էյլէյէտ, քի էյլէսուն տէ-
մէք օլուր:

Ա. Շարթ նէ՞ տիր :

Ճ. Շաբաթ (Տես ստորագասական) պիրքէլամէ տիկէր պիրքէլամը բասլթ էթմէքտէն խպարէթ օլուպ էվզէլքիսինէ ճիւմէլէի շարթիյէ , վէ իքինճիսինէ ճիւմլէի ճիւղիյէ տէնիլիր . մէմէլա բօսակ կիւր այսեկ շվա ելուրսին . Պրուսայէ կիտէր իսէն շիփա պուլուբառն տէնիլտիքտէ , Պրուսայէ հէտէր էւն ճիւմլէի շարթիյէ վէ իւֆո պուլուբառն ճիւմլէի ճիւղիյէ օլուր :

Վէ պաղէն պու Սըյղէ թաղիմ իշխուն էմր մագամընտա
գուլլանըլուր, նէթէքիմ յօրսոն ավագ ի ավագ էֆէ-
տիմիդ շու մասկէտտէի թասհին պույուրսուն մագամընտա
հայու տէնիլտկի կիպի :

Քեայէի մազիի նազլիտէ Թիթիի հանէնին եալընըղ էլքն հաղ-
փիլէ իամշیدի սէվմիշ իտի . եազմըշըտը եազըլը :

Քէղալիք էտաթը ճէմ' օլան լէ՛, ասըլ ֆիիլէ իլալէսի ճա-
յիլ օլուպ պաղէն տախսի թախսֆիֆ օլունարադ սէվ-
միշլէրտի . յազմշլրդի .

Լաքին պունլար էքսէրիեա թէքէլլիւմոէ դուլլանըլուպ
քիթապէթտէ փէք օ դատար ճայիկ օլմազ:

ՐԱՊԹ. ՍՀՑՇՆԿՆ

Ա. Ռապթ Սրբակելէրի նէ՞ տիր :

Ճ. Բաղթ ԱՐԵԴԵԼՔԻ մազմունլարը (իմաստ) տիկեր ճիւմ
լէնին մազմունունա մէրպութ օլարագ գուլլանըլան ԱՐԵԴԵԼՔԻ
տիր, վէ պունլար տա ալթը նէվ' տըր :

Ա. Նէվր Էվանէլ գաղնղը տըր :

Ճ. ՆԵՎԸ ԵՎՎԵԼ ՍՐՅԴԵՒ ԱԹՓԵԿ ՄԸՐ ՔԻ , մատուել առի-
յէյէ և իլէ Ե իլավէսկյլէ հասըլօլուպ , եքի Փիելի պիրպիրինէ
ըապթ իլէ քէլամէ հիւսն վէրմէք իշխւն իսթիմալ օլունուր ,
վէ մապատինտէ պուլունան ՍՐՅԴԵ գանդը զէմանէ տէլալէթ
էտէր իսէ , անտէ տախի օլզէման իթիպար օլունուր . մէսէլա
կաօբ կիծր . կաօբ կաօբ կաօբ կաօբ կաօբ կաօբ կաօբ
կէլուպ կիթտի տէնիլտիքտէ հեցէ վէ հերուտ . կէլուպ կիթէ-
գէր եանի կէլէնէտ վէ հորէնէտ տէմէք օլուր :

Ա. Նէվը ամսի գա՞նդրութ տօք :

Ճ. Նէվր սանի Սր լուկի Ինթիհակիւէ տիրքի մատուշի աւի-

յեյէ ձչ էտաթը իլավէսիյլէ օլուալ պիր ի ուստանէն միւտտէ-
թը ինթիհասընը պէյան էտէր ձչ ու ոէվինծէ : Ուշի ևաղբնան
կիսի : Վէ էքսէրիւա պու էտաթըն ակէրինտէքի նաէ հաղփ
էյլէտէքտէն սօնըտ մագ վէ գնդր լաֆլէրի իլավէ օլունուր
սէլինծէ էտէր : Ուշի ևաղբնանյա գատար կիսի :

Ա. Նեվր սալիս դա՞նդըսը տրը:

Ա. Նեվը բապի դա՞նդա՞լը աըլ :

Յ. Նէկր իսամէտ դա՞նլըու տըր :

Ճ. ՆԵՎԸ ԽԱՅՄԻԱ ՍԸՆԴՀԵՒ ԻՆԹԻՄՐ ՀՐԱՋԵ ՄԻՋ ՔԻ ԳԻՒԻՒ ՄԻ-
ՂԱՐԱՅԻՆ ՄԻՌ ՖՐԵՇ ՊԱՅԻ ԽՊԻՆ ԽԱԽՈՒՐԻՆ ԿՆ ԵԼԱՎԵՏԱԿԱՆ ՕԼԱԿ
ԳԻՒԻՒ ԽԱՅՄԻԱ ԻՆ ՊՐԵ ՎՈՐԴ ՊՈՎՈՎԱՆԻ ԱՐԵՎԱՆ ԵՄԵՐ ։ ՄԵԽԱ

بازار ایکن : کامپیوٹر

Ա. ՆԵՐԻ սատիս դա՞նդա՞լ տըլ :

Պալատի պետքան զըլուման Սըյլէլէւուն մհարա մասութի առ-
շաւութի ամսութի պահանջման աւել հան քեծան իլուվեսիլէ թէքէրէիւր օլուս-
նարագ պիլ Սըյլէ տահար հասրդուր մեսակլա-
եացա եացա օսմանուր :

ՅԱՍԼԵ ՄԱՂԻ

ԵՐԱԾՈՅ ԹԵՇԻՑՆ ՌԵԿՐԵԱՑԻ.

Ա. Էֆայլ Յերիշէ գտնողական արք :

Ճ. Քենառություն, զեման միւլահազար օդաւոնց սրբութ, դա-
թե մուգարին օլոսող Հայոտ, պիր իշե տելալիթ ետէն քե-
լիմէլէր անը :

Ճ. Եղալը Յերիշէ տէօրթ գըսմէ մինդաէմտըր. գըսմէ
Եվլէլ համը Յափ (ընդունելութիւն ներկայ) իլէ, Իսոր Մէ-
ֆուլ (ընդունելութիւն անցեալ) արք քի՛ մանաը մաստարը
իլէ մինթթապի օլոն շէյէ տէլալ թէտէրէզ, սըֆէթ մադա-

մընտա իսթիմալ օլունուր : Անճադ իսմը ֆակլ Մալիւմոէն վէ իսմը Մէֆուլ Մէճհուլոէն միւշթադդ (ածանցեալ) տըր-լսր :

Պունլարտա տախի ահվալը էրպաս ճարի տըր :

Ա. իսմը ֆակ գա՞նդը տըր , վէ նա՞որ եափը լուր :

Ճ. ֆիբլ քէնտուսիլէ գայիմ օլան զաթը իշար էտէն սըյզէ տըր քի , ֆիբլին մատտէի ասլիյէսինէ էլէֆ վէ նուա եախօտ իշի Ալան . մէմէլս սէվէն . մէմէլս իլավէսիլէ օլուր . մէմէլս եաղը լուր կիպի : Անճադ ախէրի միւթէ-հարրիք օլան եէրլէրտէ էլէֆ մէ նուա տան էվլէլ պիր եա տախի հարացի օլան արան արաեան . արայը ճը . զիեատէ գըլընըր . միսալ արան արաեան . արայը ճը . առաջի օլունուեան . էրկյէն արայի . էրկյէն արայի . արան առայը ճը . գույյունու սէվմէյէն . յան եափան վէ սայիրէ :

Պաղէն զիքը օլունան էլ հաղփ օլունուր չի կն չէքէն . չէքէն հաղփ օլունուր աւան լսփղընտան էլէֆ տախի հաղփ օլունարադ օլանլէր եազըլըր :

Պունլարտան մատա տահա պիր թագըմիսմը ֆակլիէր վար տըր քի , էտաթը մաստարըն հէի հաղփ օլունուպ նիլէ զ մէֆ-թուհ գըլընտըդ տան սօնրա , պիր տա նուա իլավէսիյէլ օլուր ի-քի , միւպալալա մանասընը իշար էտէր , մէմէլս ի-քի , միւպալալա մանասընը իշար էտէր , մէմէլս ի-քի մատտէտէն կէլմէյէլ , էքսէրիեա միւթամէլ օլան վէղնէլը պունլար տըր . տէլիք . աչրդ . գրք . պէսկին . տալգն չիւրիւք . կաշկին . ուրցուկ . գիշկին . տիւկիւն . կիպի . վէ պաղէն տախի էտաթը նիսպէթ իլավէսիլէ օլուր . մէմէլս եա-գուշուլի պակաշուլի . օգուալի սէվիմէի . օգուալի սէվիմէի :

Ա. իսմը Մէֆուլ նա՞որ օլուր :

Ճ. իսմը Մէֆուլ մատտէի ասլիյէյէ աշ իլավէսիլէ օլուր . մէմէլս եազըլըր կորմշ . սէվիլմիշ . սումշ միւշ . պիլինմիշ կիպի :

Թէնդիչ . իսմը մէֆուլուն տախի մալիւմոէն միւշթադդ պիր Սըյզէի մախսուսէսի վար տըր քի , մալիւմիւն մաստարը թալսֆիֆի Սըյզէսի տըր աչմ յազմա . աչմ պասմա կիպի :

Անճադ պու Սըյզէ սէմաի օլտուզունտան հէր մատտէ-տէն կէլմէզ :

Քէղալիք Մաղիի Նագլի , Միւղարի վէ Միւթագպէլ Սըյզէլըրի սըֆէթ օլարագ գուլլանրիը , Մալիւմէրի իսմի ֆաիլ , Մէճհուլէրի իսմը մէֆուլ մագամընտա կէլիր , նէ-թէքիմ Յոն յազմշ յախօդ յազար յախօդ յազեցի ու արմ պունու եազմըշ եախօտ եազար վէ եախօտ եազան վա՞ր մը , տէնիլիր քի , եաղըն տէմէք տըր . կէլմիշ ատէմվար մը , վէ կայլ սէնէ տէնիլիր քի հէլն տէմէք տիր :

Ա. Գըսմը սանի գա՞նդըսը տըր :

Ճ. Գըսմը սանի պիր թագըմսըֆաթը միւշթէդա (ածան-ցական) տըր քի , պազըլարը իսմը ֆակլ վէ պազըլարը իսմը Մէֆուլ մանասընա օլուրլար , անճադ պունլար սէմաի օլտուգ-լարընտան հէր մատտէտէն կէլմէյէլ , էքսէրիեա միւթամէլ օլան վէղնէլը պունլար տըր . տէլիք . աչրդ . գրք . պէսկին . տալգն չիւրիւք . կաշկին . ուրցուկ . գիշկին . տիւկիւն . կիպի . վէ պաղէն տախի էտաթը նիսպէթ իլավէսիլէ օլուր . մէմէլս եա-գուշուլի պակաշուլի . օգուալի սէվիմէի . օգուալի սէվիմէի :

Նագլը կիպէ :

Ա. Գրամբ սալիս գա՞նդըսը տըլ :

Ճ. Գըսմը սալիս իսմը ալէթ Սըյղէսի տըրքի , Ֆիելէ ա-
լէթ օլան շէյէ տէլալէթ էտէր ։ Սիւզկիւ չալգի . Տուզկի ա-
ղը կէսի . Լաքին պունլար սէմաի օլտուգտան պաշտա փէք

Նատիր տըրլար :

Ա. Գրսմի ըապի դա՞նդաւը տըլ :

ՊԱՐԵ ԽԱՄԻՍ

L S L V U R

Ա. Էտէվաթ նէ՞ տիր :

Ճ. ԵՄԵՎԱԾ (մասնիկը) քԵԼԻՄԵԼԵՐԻ և այսօտ ճիւմիլէլեր

պիրավիրինէ բազմ էտէն, եախօտ մանալարընա խուսուսկյէ-
թը զայիտէ վէրէն լաֆզլար տըր. պունլար տա տէօրթ գը-
սըմտըրլար. Հարֆը ՞էլր (նախադ բութիւն). Զարփ
(մակրայ), Հարփը Աթֆ (շաղկապ) վէ Հար-
փը նիտա (ձայնարկութիւն): Հեր պիրի պիրէր Ֆա-
սրլտա պէյան օլունուր .

ՅԱՄԼԵ ԷՎԼՎԵԼ

ՀԱՐՁԵ ՃԵՐԸ

Ա. Թիւրքիանէ Հարֆը ձէրը գա՞նդը լար տըր :

فلان مصلحتی رجا ایچون کادم
شیلوا نمایندا هاره رهی دا یخیون کادم
بو ایشدن طولایی . یکی هر یکی نه بندن او تری
پول یخیون شو لاشور .

ՔԱՍՏԵ ՍԱՆԻ

2 U. S. 3

(*) Պաղը ժանձի իլէ եաղըլմըշքէլիմէլէր վար տըր քէ թէլէֆ-
ֆիւղտէ հո , վէ լոյն հարֆընա տա և սէտասը վէրիլէպիւլոյին-
տէն ցանդը լափզը տախի պաղըլար հանկէ թէլէֆիւղ-
տէրլէր :

اصل قبول **تکستیم**. **کوچک** شویله دیدم. اوله یازدم
بو معنایی انجف سن ایضاح ایده پلورسین. **تبلیغات** ایتمام
میانشی اندادت **مکن** یعنی **تکستیلبریتی**. **پرتوساش**
بلکی و **کیمیتیم**: **کیمیت** خیر کتمد **میخ*** **کیمی** اوت
اعلان **کیمی** بن آنی هیچ کوردم. **کیمی** **کیمی** **کیمی** کون کاور
کیمی زمان کلدي و نه وقت کیده جك: **کیمی** **کیمی**
کیمی ارکن **فالق**. **کیمی** تیر کل. **کیمی** **کیمی** **کیمی**
او لا درسکی او کرک. **کیمی** **کیمی** چوچ یه. **کیمی** دام او قو
کیمی صبا حلین انسانک ذهنی رائق او لور. **کیمی**
نصل سکز. **کیمی** نصل سکز.

Շերջ. Միաւլէրտէն մալիւմ օլոռուղու իւզրէ պազը իսլմ
լէր, վէ սըֆէթլէրին քէք չօղու տախի ալամէթը Զարֆ մա-
چով یازدى . կոزլ او لدى . գուլլանըրը լար . շա կամընտա գուլլանըրը լար . Պազէն տախի սըֆէթլէրին ախէրինէ Ահա Հան-
չէ եաղը կիպի : Պազէն տախի սըֆէթլէրին ախէրինէ Ահա Հան-
չէ կաղ օլունտուգտա, ալամէթը Զարֆ օլուր . մէսէլս
կէտ կէտ վազ մնոն յաزدى . եաղը, կէլտի . մալա կամալի :

ՖԱՄԼԵ ՍԱԼԻՒ

ՀԱՐՁԸ ԱԹՅ

Ա. Թիւրքիտէ հարֆը Աթֆ գա՞նդըլար տըր :

(*) Պունլարտան պաղըլարը տախի հէմալամէթը Զարփ վէ հէմ Հարփը Աթֆ օլուրլար իսէ տէ, անլէրին թէփրիքի վէ շակիրտանէ թէփհիմի մուալլիմէփէնտիլէրէ իհալէ օլունտու:

ՅԱՍԼԵ ԲԱԳԻ

ՀԱՐՑԵԼ ՆԻՏԱ

Ա. Հըութը նիտա դանդըլար սըս :

ՇԵՐՀ. Իշպուտ տէօրթ ֆասրլտա զիքը ու պէյան գըլընան
էտէվաթտէն պաղըլար արապի վէ ֆարսի իսէլէր տէ, իպա-
րէի թիւրքիյէ արասընտա միւսթամէլ օլտուգ լարընտան պու-
րատա տէրծի միւնասիպ կէօրիւնտիւ :

ԱՅԹՀՄԵԼԻ ՃԻՒԶԸ ԷՎՎԵԼ

ՄԻՖԹԱՀ-ԻՒԼ-ԻՒԼՈՒՄ

مفتاح العلوم

ՃԻՒՋԸ ԱԱՆԻ

ԳՐԱԴԱՐԱՆԸ ՖԱՐՄԱՔԻ ՊԼԵԱՆՆԵՏԱ ՏՀՐ

ՊԱՊԵ ԷՎԱՎԵԼ

ՀԱՄԱՀ ՅԱՐՍԻՑԵ

Ա. Էսմախ Ֆարսիկյէ գա՞չ գըսըմ տըր .

Ճ. Էսմակի Յարսիյէ տախի, Էսմակի Թիւրքիյէ կիպի եքի գը-
սըմտըր, Իսմը Խաս վէ Իսմը Ճինս. Համբիւսթէմ. Արժ. պէհ-
ըամ: Շրջիյը Պլնկ Փէլքնկ կիպի:

Ա. Էսլախ Ֆարսիլէ քէմիլէթ լթիպարիէ դա՞չ գըղմ տըր :

Ճ. Էսմակի Ֆարալիյէ քէղալիք քէմեյէթ իթիպարիլէ եքի գը-
սըմտըր, Միւֆրէտ վէ ճէմ'. վէ թիւրքի էտաթը ճէմ' օլան
շ իլէ ճէմլիէնիր, հան խան խանէլէր կիպի.

Ա. Ուսուլը Յարսկիէ իւղրէ նասրի ճէմիլէնիր :

Ճ. Պունտա իրի գախտէ վար տըր . Պիրիսի զիրուհ (շնչառոր) վէ եախօտ հաեաթ ու նիւմաեէ տէլալէթ էտէն օլուրսա , ախըրը քէլիմէյէ ճէմ' դըլընըր . Ճ մէրտ , մէրտան , ատէմլէր . Ն զ զէն , զէնան , գարըլար . Ճ միւրդ , միւրդան , գուշլար . Ճ մրգան , մրգան , մրգան , տիրալիթ , մրգան , տիրալիթ , մրգան , աղաճլար :

Տիկէրի զիրուհուն զայրը (անշունչ) օլուրսա քէլիմէնին ախէրինէ հա հա իլավէսիլէ ճէմիլէնիր , նէթէքիմյախ ախթէր , ախթէրհա , երլուզզլար . Ճ պաղ , պաղացա :

Թէն Պիչ . Շիմտի թէհրանտա ալէսաէվիյէ կէրէք զիրուհ վէ կէրէք զիրուհուն զայրը օլան իսմէրի հա իլէ ճէմիլէնտիրէրէք ճէ զ զէնհա , վէ տիրախթհա տէրլէր իսէ տէ , քիթապէթը ֆարսիյէտէ զայրը ճայիղ տըր . Թիւրքիտէ իսէ պաղնա , իսանհա եէրինէ ան պաղլար . վէ յահ խանէլէր տէմէք էվլա տըր :

Ա. Հրուֆը իմլատան հէ , վէ ելք իլէ պիթէն քէլիմէլէր նա՞ոլ ճէմիլէնիրլէր :

Ճ. Զիրուհ իսմէրինտէն օլուպ ախէրի հաէ բէսէն : իլէ միւնթէհի օլանլար , հանին հաղֆիլէ եէրինէ պիր և աւան կէթիրիլիր : Հ ան պէնտէ , կան , գուլլար . Ճ խօճա , վրշտակեան , խօճակեան , ֆիրիլիթէ , ֆիրիլիթէ գրական , գրական , մէլայիրէ . Ճ մ միւրտէ , միւրտէկեան , էօլիւլէր . Հ ճ զէնտէ , ճ զ զէնտէկեան , տիրիլէր : Փադաթ ախէրի հաէ ասէք իլէ միւնթէհի օլան քէլիմէ , հէյէթը ասլիյէ-սիլէ գալարագ գախտէի մալիւմէ իւղրէ հա շահ , շահ շահ .

հան . Վածիշահ , պածահան , վածահան օլուր (*) :

Վէ ախէրի ելք եախօտ ված իլէ պիթէն քէլիմէլէրտէ պիր եւ տախի զիեատէ գըլընըր . Ճ կէտա , կէտա , ախթէնճիլէր . Ճ տանա , տանա , ախթէնճիլէր . Ճ տանա , պիլիճիլէր . Ճ տանա , պէտիսուեան կիպի :

Թէն Պիչ . Գավախտը թիւրքիյէտէ պէյան օլունտուղու կիպի ֆարսիտէ տախի քէյփիյէթ խասսիյէթի օլմայըպ , պիր իսմին երքէկ վէ տիշի օլտուղունու անլաթմագ իշիւն ; Հ էր , էրքէկ վէ մածա տիշի լաֆզլէրիլէ պէյան օլունուր . մէսէլս յշիշ շիյրինէր , էրքէկ արսլան . Շիյրի մատէ , տիշի արսլան :

Պազը հայվանլարա վէրիլմիշ օլան իսմէրտէն տախի տիշի օլտուղլարը մալիւմ օլուր . մատիեան , գըլըրագ . Ճ միշ , քէչի կիպի :

Ա. Հ Վ. Ա. Լ. Ի Ս Մ

Պիրինծի թէրբիդ

Մէ-Ցէտ

Միւճէրրէտ	Ճ մէրտ ,	ատամ
Միւզափուն իլէյհ	Ճ մէրտ ,	ատամըն
Մէփուլուն իլէյհ	Ճ մէրտրա , պէմէրտ , ատամա	
Մէփուլուն պիհ	Ճ մէրտրա ,	ատամը :

(*) Զիրուհուն զայրը օլուպ ախէրի հաէ բէսէն : իլէ միւնթէհի օլան քէլիմէլէրին պազլըընտա տախի հէնին հաղֆիլէ միու մէյվէ , մէյվէհա օլուր . լաքին ան վէ էմսալի քէլիմէլէրտէ հէ նին իպգալըլա համա նամէհա եազըլըր . Հ իւնքի էկէր համա եազըլսա նա նամ իսմին ճէմ'ի տախի անլաշըլապիլիր :

۲۶۵

Միւճէրբէտ	մէրտան ,	ատամլար
Միւղափուն իլէյհ	մէրտան ,	ատամլարըն
Մէֆուլուն իլէյհ	մէրտանրա } Մէրտան } պէմէրտան } ,	ատամլարա
Մէֆուլուն պիհ	մէրտան ,	ատամլարը

Պու ուսուլ իւզրէ թէրքիպ օլունուրլար ճ զ զէն , գարը .
պ էսպ , աթ մար , երլան . արսլան . մար , շիր . ասե
փէ-
տէր , պապա . մած մատէր , անա տատէր ,
դար . տատէր ,
գարընտաշ . առւկթէր , գըզ . վէ սայիրէ :

ԵՐԻՆՅԻ ԹԵՐԹԻՊ

Uk-Sretor

૧૫૮

Միւճէրբէտ	دریاها	տէրեահա,	տէնիղլէր
Միւզափուն իլէյն	دریاها	տէրեահա,	տէնիղլէրին
Մէջուլուն իլէյն	دریاهار بدریاها	տէրեահարա պէտէրեահա	տէնիղլէրէ
Մէֆուլուն ափէն	دریاها	տէրեահարա,	տէնիղլէրին

ՊԵԼ սիեադ իւզրէ թէրքիպ օլունուրլար և սէնկ , թաշ .

Շաղ օլարատ Ռուզան, կիւնլէր Ռուզ Հայութիւն, կիւնլէր Հայութիւն, պիւնլէր Հայութիւն, կիւնլէր Հայութիւն, կիւնլէր Հայութիւն, կիւնլէր Հայութիւն:

Ա. Ֆարսիտէ Խամր մէքեան նա՞սըլ օլուր :

Ա. Թարսիտէ իղափէթ նա՞սրի օլուր :

Ճ. Էսմաի Թարախյէտէ իղափէթ Թարաի գախտէսիլէ Միւ-
ղափէ պիր ևուն վէրիլէրէք թագախմ վէ Միւզափուն իլէյն
թէկէնիր օլունուր. մէսէլա ֆէրմանը փատիշտհ,
փառիշտհըն ֆէրմանը երկ կիւլ չշմ նշմ
պիւլպիւլ կիպի :

Ֆադաթ միւղափ օլանքէլիմէնին ախէրինտէ հաէ բէամիյէ եռ-
խօտ եւ պուլունուրսա պիր հէճէ, վէ ելէֆ եախօտ կալ պուլու-
նուրսա պիր եւ տախի զիյատէ գըլընըր. մէսէլա بَاخْ مَكْ-
վէի պաղ, պաղըն մէյվէսի. ـ صَوْفِيْ رُوْسْ սօֆուի Պրուսա, Պ-
րուսանըն սօֆունու. ـ كَدَاعِ جَهَانْ կէտաի ճըհան, ճըհանըն աի-
լէնճիսի. ـ ارْوَى دُوْسْتْ էպրուի տօսթ, տօսթուն դաշը (*):

Ա. Իզավէթը պէյանկիէ նա՞սը օլուր :

Ճ. հղափէթը պէյանիյէ (բացայայտիչ, բացայայտեալ) առ-
խի պիտիյնիհա հղափէթը լամիյէտէ ճարի օլան գախտէյէ իթ-
թիպաէն իսթիմալ օլունուր. մէսէլա درخت سرو տիրախթը
սէրգ կիպի քի, սէրգի աղամը տէմէք աիր :

(*) فتوی فکر میان معاشرین ایرانی درباره این اتفاقات را در اینجا بررسی نمایم. این فتوی معمولاً در میان افرادی که با این اتفاقات مخالفند، مذکور شده است. این فتوی معمولاً در میان افرادی که با این اتفاقات مخالفند، مذکور شده است.

ՊԱՊԵ ՍԱՆԻ

ԱՐՅՈՒԹԵԼ ՖԱՐՍԻՑԻ

Ա. Արֆաթը Թարոկյէ նա սրւ գուլանըլլիք

Ճ. Թարսի ողբեթլէր տախի Թիւրքի ողբեթլէր մագամըն-
տա գուլշանըլըր. պու սուրէթտէ մէվսուֆու մուտախինէր կէ-
լիր, վէ Թարսի օլտուզու կիպի, Թիւրքի վէ Արապի տախի օ-
լապիլիր. սիեա րո ն սիեա ճամ սիեահ ճամէ. սիեահ ըուպա-
կով ճամ կով չպէն. կիւզէլ չփկէն. սիեահ լիպաս սիեա լիպաս
կիւզէլ ճամէ. կով յիւզէլ ճիւպպէ կիպի:

Ա. Դաիտէի Թարիյէ իւզըէ նա՞սըլ գուլլանըլլը

Ա. Սըֆաթը Թարոյից գախտէի մարսից ճէ դուլանըլողը
վագրթ տախմա մէվսուփ սըֆէթէ թէգատիւմ էտէր, վէ
մէվսուփուն ախէրի միւզափ կիպիքէսը իլէ օգունուր. մէսէ-
լս ազգական տէսթը սէֆիտ., պէյազէլ. ձեռք գատար պիւ-
լէնտ, ուզուն պօյ. մը ճանան, ճահիլ ատամ:
Հայութ, տօղուն եօլ կիպի:

Ֆագաթ մէվուտ ֆուն ախէրինտէ հայ բերդու եախօս և ա
մէմտուտէ պուլունուրսա պիլ հէօնչ վէ եկէր էլլո եախօս զազ
պուլունուրսա պիլ եւ տախի զիյատէ գըլընըք մէսէլա խան
والی عنايکار ախըրիւշա, եիւրէք ֆէրահլատըն էվ ։
վալիի ինաեէթքեար, ինայէթլի վալի ։ պինափ իւո-
թիւվար, միւհքէմ պինա ։ العدوی جانخراش ատուի ջանփըրաշ,
ջանա էղիյէթ վէրէն տիւշման :

Գարսիաէ մէվառ. Փ ճէմիլէնտիքտէ ողֆէթ տախի ճէմիլէ-

ՄԻԳՐԱՑ-ԻՒԼ-ԻՒԼՈՒՄ

Հերտիւմանը տիլավէրան, ճէսուը ատէմ
նկր մը ման ծլաւան . պէնտէկեանը մէրհամէթճուեան.
լէր պէնտէկեանը մէրհամէթճուեան .
հաքիմանը ատէլան կիպի : Վէ պաղէն մէվսու ֆլար
թէրք օլունարագ, սըգէթլէր անլէրին եէրինէ գոյիմ օլա-
րագ. ճէմիլէնուը . նէթէքիմ, չիրքինլէրին թալիի եավէր օ-
լուր պէտքէտանը իշարկան կէողէթմէլի :

Ա. Ալգաթը Թարսիյէնին մէվուշու Թիւրքի տախի օլապիկի՞րմի :

Ճ. Սլքաթը ֆարսիյէնին մէվսու փու դահտէի ֆարսիյէնէ
իսթիմալ օլունտու զու վագրթ իղաքէթտէ տախէ ճակի օլ-
մատըլը կիպի մէվսու փուն լաֆզը Թիւրքի կէթիրիլմէսի խա-
թա տըր . մէսէլս Ամ բալա տամը պալս . Տակշ գէօշըը
տիւրիւշա աէնիլմէդ . ֆագաթ սրֆէթը ֆարսիյէ Թիւրքէնէ
իսթը մէվսու փտան սօնրա խապէր (ստորոգելի) մագամընտա
կէլէպիլիր շո աւ ձևեն ցու էվ տիլսիշիյն տիր կիպի :

Ա. Սրբաթը Ֆարսիյէ գա՞չ գըսըմուը:

Ճ. Սըֆաթը Ֆարսիյէ քէղալիք Թիւրքի որդէթէր կիպի
Սէմաի վէ Գըյասի տըր . خوب խոռպ , կիւղէլ . ճշտ զիշթ ,
և եռէն . այս տիրապ , ուղուն . և իւթա , դըսա կիպի :

Գրասենյակ մասնակիութեան մասին (*)

(*) իշպու եաի նիսղէթ վէ եաի մէմտուտէ տէնիլէն և
հարփը՝ պաղէն ըգէթը լէրին ախէրինէ իլավէ օլունու ւդտա,
ոըփէթը՝ մէվսուֆէ թէպտիլ էտէր, մէսէլա շէ նիփի, էյլիք.
շը սիւրսի, գրըմըլըլըգ ։ յա պէտի, փէնալըգ կիպի։ վէ
պաղէն վահտիյէթ մանասընը իշար էտէր յալլ զալիմի կիպի
քի պիլը զալիմ տիմէք տիր։

Թէ՞Ն Պի՞Հ . Իշպու Էտաթլար Թարսի վէ Արապի Լաֆղլարա
մախսուս օլուպ , Թիւրքճէ իսմէրէ իլավէ օլունամաղլար , Փա-
գաթ իսմը Խառլար միւսթէմնա օլարադ Տայبولي Իսթանբոլի .
Պարیսի Փարիսի տէնիլիր : Վէ ախէրլէրինտէ հաէ բեսմաէ պուլու-
նանլար , Էսէ նէսողէնորէն էվկէլ պիր չ-է տախի ալըրլար . մէսէ-
րա ։ Պուլուսէվիր . Գրանսէվի կիպի :

Ա. Ֆարախտէ Խամր Թասղիր նա՞զը օլուզ :

Ճ. Խամբին ալսէրինէ պիր +Եաֆ իլավէսի իլէ օլուր , մէսէլա
ք փիւսէրէք , քիւչիւք չօճուդ . Ճահար տուկվթէրէք , քիւ-
չիւք գըզ : Վ.է պազէն +Եաֆ եէրինէ ձչ չ իլավէ օլունուր ,
ահ զիւլամէ կիպի , քի քիւչիւք քէօլէ տէմէք տիր :

Ա. Սրբաթը թափդիլիէ նասրէ եափըլքը

Ճ. ԱՐՓԱԺԸ ասլիյէնին ախէրինէ յ նէր էտաթը իլավէ օ-
լունտուգտա, որփաժը թափղիլյէ (գերադրական ածական)՝
եափըլըր, մէսէլա և պալա, լայ պալաթէր, էն եիւքսէք,

մշկով միշք պույ , միաբ գօդուլու .
շեր լե շէքէր լէպ , շէքէր տուտագլը :
իգինճիսի , իղափէթը լամիյէ սուրէթինտէ միւզափուն ի-
լէյհ միւզափ իւզէրինէ թագտիմօլունարագ , եւրէ սինին հաղփէ-
կիէ մէճմուխ վասփ թէրքիպի օլուր , նէթէքիմ օ ր տ օ մ ա հ ա փ է ր-
թէվը մահ , այըն զիյասը մանասընա օլուպ օ ր տ օ մ ա հ ա փ է ր-
թէվ , այ զիեալը տէմէք օլուր , վէ պիր իսմէ սըֆէթ օլարագ
րուի մահ փէրթէվ տէնիլիր :

իւչիւնճիւսիւ , Սըֆէթ մէվսուֆէ թագտիմ օլունտուգ-
տան սօնրա , սաքին օդունարագ օլուր , նէթէքիմ գարա
կէող մանասընա օլան օ ր տ օ մ ա հ ա փ է ր չ շ շ մ ը սիեահ իպարէսի չ շ շ մ ը սիեահ իպարէսի չ շ շ մ ը տէնիլտիյի վագըթ գարա կէողիւ մանասընտա
վասփ թէրքիպի օլարագ պիր իսմէ սըֆէթ օլուր . տէնիլիր :
չ շ շ թըթ սիեահ չ շ շ մ կիպի :

լսուպ ըույ , կիւզէլ եիւզլիւ .
ունենէ աիլ : կիւզէլ եիւզլիւ .
պակամ , կիւզէլ եանագլը .
լսուպ ավազ , կիւզէլ սէսլիւ .
լսուրէֆթար , կիւզէլ շինքեար .
շինքեար , կիւզէլ :

Տէօրտիւնճիւսիւ , ֆարսիտէ էմրը հաղըը օլան գիկլէրին
մէֆուլու (սեռի խնդիրը) թագտիմօլունտուգտան , մէճմուխ
քէլիմէթէյն (երկու բառին ամբողջը) վասփ թէրքիպի գա-
պիլինտէն պիր ըըֆէթ օլուր , ըիւնիւմա վէ

ա պէտ , յ ա պէտթէր , էն փէնա . խ օ բ լսուպ , յ ա ջ օ խ լսուպ-
թէր , էն կիւզէլ : վէ պազէն նէր եէրինէ յ ա յ ն է ն դ ո ւ լ լ ա ն ը -
լ լ ը ք ի , ս է լ ը լ չ է լ ն պ ի ր տ է ր է ծ է տ ա հ ա ր է ն ը ն ը (ա ռ ա ւ ե-
լ լ ո ւ թ ի ւ ն ը) պէյան էտէր յ ա յ գ ի պ է ր ի ն , էն զ ի յ ա տ է է յ ի .
լ ս ո ւ պ թ է ր ի ն , էն զ ի յ ա տ է կ ի ւ զ է լ կ ի պ ի :

~~~~~

ՎՈՍԹ ԹԷՐԲԻՊԻ

Ա . Վասփ թէրքիպի նէ՞ տիր :

Ճ . Ֆարսիտէ պիր նէվ՝ սըֆէթ տահա վար տըր քի , եքի քէ-
լիմէնին մէճմուխ քէլիմէի վահիտէ հիւքմիւնէ կիրէրէք , սը-
ֆէթ մագամընտա իսթիմալ օլունուպ , Վասփ թէրքիպի
(մագամընտա իսթիմալ օլունուպ , վասփ թէրքիպի
ու սիւնիւմա ածական) տէնիլիր , վէ տէօրթ գը-
սըմ տըր :

Է վէլքիսի , իղափէթը պէյանկյէլէրտէ միւզափըն քէսրէսի
հաղփ օլունտուգտան , միւզափ իւէ միւզափիւն իւէյին մէճ-
մուխ վասփ թէրքիպի օլուր , մէսէլա մահրու , այ եիւզ-
լիւ . կիւլ եիւզլու տէմէք օլուպ պիրէր իսմէ
սըֆէթ օլարագ զ է ն ը մահրու տէնիլիր : Միսալ .

پ ր ی պ ի կ ը	փ է ր ի փ է յ ք է ր ,
پ ր ی ր խ ս լ ա ր	փ է ր ի ը ի ւ խ ս ա ր ,
տ ո ւ թ ի կ ի ւ փ թ ա ր ,	թ ո ւ թ ի կ ի ւ փ թ ա ր ,
غ ն չ ե լ ե լ ա բ	դ ո ն չ է լ է պ ,
ս ր ո վ գ ա տ ,	ս է ր վ ի պ օ լ լ ո ւ ,
կ լ ր խ ,	կ ի ւ լ ե ա ն ա գ լ ը .

փ է ր ի ս ի մ ա լ ը .
փ է ր ի ե ա ն ա գ լ ը .
թ ո ւ թ ի ս է օ զ լ ի ւ .
կ ի ւ լ տ ո ւ տ ա գ լ ը .
ս է ր վ ի պ օ լ լ ո ւ .
կ ի ւ լ ե ա ն ա գ լ ը .

վագաս նիւվիս կիպի քի , եիւզ կէօմթէրէն սատա-
գաթնիւմա , սատագաթ կէօմթէրէն հիրտնա , հայրէթն այրէթնիւմա ,
հայրէթ կէօմթէրէնի տէմէք օլուր :

— در افshan — տիւրը էֆշان ,

խون افshan խուն էֆշان ,

دل آزار տիւրէք ,

جان آزار ճան աղար ,

تاب افکن թաղ էֆքէն ,

مراد آور միւրատ ավէր ,

دل آور տիւրավէր ,

جهان آرا ճըհան արա ,

عالی آرا ալէմարա ,

روح آسا բուհ ասա ,

جان آسا ճան ասա ,

کار آزموده քեար ազմուտէ ,

خون آلود խուն ալուտ ,

روح افزای բուհ էֆզա ,

بجت افزا պէհանէթ էֆզա ,

سر افزای սէր էֆրազ ,

عالی افروز ալէմէֆրուդ ,

جهان آفرین ճըհան աֆէրին ,

دانش آموز տանիշ ամուդ ,

սմամ սիթէմամիյլ ,

سم آمیز հիքմէթ ամիյլ ,

حکمت آمیز բէնկ ամիյլ ,

ճէվչէր տաղըտան .

գան սաշան .

եիւրէք , } ինճիտէն .

ճան , } ինճիտէն .

ալէֆլի .

միւրատընը իճրա էտէն .

եիւրէք գափընը .

տիւնեայա շէրէֆ .

զիյնէթ վէրէն .

ճանա բահաթլըդ վէրէն .

թէճրիւպէլի , իշ կէօրմիւշ .

գանա պուլաշմըշ .

եիւրէք բահաթլայընը .

սէվինճ վէրիճի .

պէլլի պաշլը .

ճըհանը զիեատար էտէն .

տիւնեայի եարատան .

մալիւմաթլը .

թաղիր էտէն .

հիքմէթլի .

բէնկիլի . ալուստընը .

پرتو انداز վէրմթէվ էնտազ , զիեալը .

دهشت انداز տէհշէթ էնտազ , հէյպէթլի .

تیر انداز թիյր էնտاզ , օդ աթան .

ظلمات اندوز զուلمէթ էնտուզ , գարանլը .

فتنه ازکین ֆիթնէ էնկիզ , ֆիթնէքեաը .

دل بر տիւլպէر , եիւրէք գափընը .

بن پرور թէن վէրվէر , շիշ պօղազ .

عشق باز աշդ պազ , աշդ .

سخن پرداز սիւխէն վէրտազ , տիւլպազ .

حیله بند հիյլէ պէնտ , հիյլէլի .

آسمان پوند ասիւման վէյվէնտ , ուժու կէօյէ վարմըշ . եիւրէք

عالناب ալէմթապ , տիւնեայա շալդ վէրէն .

دلبوی տիւլնույ , իսթ .

كل چين կիւլչիյն , սէوզ տիւլէտէն .

سخن چین սիւխէն չիյն , էյի իսթէյէն .

خیر خواه խայր խահ , տիւնեայի զապթ էտէն .

جهاندار ճըհանտար , տիւնեայի թանըեան .

جهاندیده ճըհան տիյտէ , ումուր տիյտէ .

امور دیده խردیین խիւրտէ պիյն ,

کامران քեամրան , միւրատա էրէն .

خون درز խուն բիյզ , գան տէօքէն .

اشک ریز էշք րիյզ , կէօզ եաշը տէօքէն .

رهزن բէհզէն , եօլքէսէն .

دلووز տիւլ սուզ , եիւրէք եագան .

Ճանշկար ճան շիքեար ,
Կարշնաս քեար շինաս ,
Ջէրէր կիւտաղ ,
Չիւտաղ գիւտաղէր ,
Սամ կիր ալէմիլյո ,
Դլշա տիւքիւշա ,
Կշորկشا քիւվէր քիւշա ,
Օրնչնին էվրէնկ նիւին ,
Ռհնա բէննիւմա ,
Գրիւնազ դարիպ նիւվաղ ,

Թէն ՊիՀ . Էլֆազը Սրապիյէ տախի պու սուրէթլէ գուլլա-
նըլըր . մէսէլա գամէրըու վէ գր թլլուտ գամէր թա'լէթ կի-
պի քի , այ եիւղիւ տէմէք տիր . լաքին Թիւրքի լաֆուէր
պու մէվգըլէրտէ գուլլանըլմայըպ ին-
ձէ շինաս տէնիլէմէղ :

Իշլու Վասփ թէրքիպլէր էքսէրիեա միւթթասըլ եազըլըր
Կիւլըու . մահրու կիպի :

Պալատէ զիքը օլունան էմըր հազըրլար սէմաէ միւթէվէգ-
գըփ օլմաղլէ Օսմանլը լիսանընտա միւթթամէլ վէ մէշնուր օ-
լանլար պուրատա զիքը օլունուր :

Արա արա , զիյնէթլէ՛ , արասթէն .
Ազար ազար , ինծի՛թ , ազրդն .
Ազմա ազմա , թէճրիւպէ է՛թ , ազմուտէն .

ԱրԱստ արասթէն .
Ազրդն ազիւրտէն .
Ազմուտէն .

Էլբը հայէր	Ասայ ասայ ,	ըահաթլա՛ն ,	Ասուն ասուտէն .
	Աշամ աշամ ,	ի՛չ ,	Աշամիտէն .
	Աշովն աշովն ,	ալթիւսթ ,	Աշովն աշովն .
	Աշուն աշուն ,	ալթիւսթ ,	Աշուն ալթիւսթ .
	Աշուն աշուն ,	լայիթլա՛թ ,	Աշուն աշուն .
	Աշուն աշուն ,	(է՛թ) աղիշտէն .	Աշուն աղիշտէն .
	Ավազ էֆրազ ,	գալտը՛ր ,	Ավախտ էֆրաթէն .
	Ավազ էֆրուզ ,	փարլա՛թ ,	Ավոխտ էֆրութէն .
	Ավազ ափէրին ,	եարա՛թ ,	Ավրին ափէրիտէն .
	Ավազ էֆզա ,	արթը՛ր ,	Ավոզն էֆզուտէն .
	Ավազ ալա ,	պուլաշտը՛ր ,	Ալուն ալուտէն .
	Ավազ ամուզ ,	էօյրէ՛թ ,	Ամոխտ ամուխտէն .
	Ավազ ամիյզ ,	գարըշտը՛ր ,	Ամիխտ ամիխտէն .
	Ավազ էնտաղ ,	ա՛թ ,	Էնտախտ էնտախտէն .
	Ավազ էնտուզ ,	գազա՛ն ,	Էնտուխտ էնտուխտէն .
	Ավազ էնկիզ ,	թահրէր է՛թ ,	Էնկիխտ էնկիխտէն .
	Ավազ ար , ավէր ,	կէթի՛ր ,	Ար ար ավէրտէն .
	Ավազ ավիյզ ,	ա՛ս ,	Ավիխտ ավիխտէն .
	Ավազ բար ,	եազտը՛ր ,	Բար բարիտէն .
	Ավազ բազ ,	օյնա՛թ ,	Բախտ պախտէն .
	Ավազ բաֆ ,	տօդո՛ւ ,	Բագուն պագուն .
	Ավազ բնշ ,	{ պակիշ ,	{ բնշուն պակիշուն .
	Ավազ բնշա ,	{ պակիշա ,	{ բնշին պակիշին .
	1. պէր ,	կէթի՛ր ,	Բրդն պիւրտէն .
	2. պիւր ,	քէ՛ս ,	Բրիւն պիւրիտէն .
	3. փէր ,	ս'ւչ ,	Պրիւն փէրիտէն .

Մահակ	Մասություն	Մահակ
կիւղեր	կիւղեր, կէ'չ,	կիւղելքն.
կն	քիւն, է՛թ,	կրդն.
կշ	քիւշ, էօլտիւր,	կշն.
կշ	քէշ, է՛ք,	կշն.
կր	կիյր, կիր, ա՛լ, թութ,	կրգն.
կր	կիրիզ, գա՛չ,	կրիխն.
կա	քիւշա, ա՛չ,	կշան.
կո	կիւյ, սէջլէ՛,	կուն.
մալ	սիւրթ,	մալին.
նուս	նիւվիս, եա՛զ,	նիւնին.
նշին	օթուր,	նիշտն.
նա	նիւմա, կէօսթէ՛ր,	նուն.
նոազ	նիւվաղ, օխշա՛,	նոախն.
նիհ	գո',	նիհատն.
նապ	եապ,	նափթն.

Միւպթէախանէ քէսպը մումարէսէյէ սուհուլէթ օլմադիչիւն, պասիթ վէ միւրէք.քէպ սըֆէթլէրտէն պիր դաշ միւսալ իյրատի տախի միւնասիպ կէօրիւնտիւ :

Ֆաբու	Աբու	Մահա
ասան	լըս սէհլ	գօլայ
ծշոար	միւշքիլ, սա՛պ	կիւճ
խօտպին	միւթէքէպպիր	քիպիր
նամդար	մէշնուր	նամիլ

Ֆաբու	Աբու	Մահա
պիշտի	պիշտի	պիշտի
շրմ	ի շրմ	ի պիշտի
գամքին	գամքին	միւքէտտէր, մէլուլքէտէրլի
կարկն	գեարքիւն	հահիտ, սահ
ավաստ	պա փէրասէթ	չալրշկան
սրչ	սիւրիս	ագր
սպիտ	էֆիտ	գլորմզզ
զրծ	զէրտ	ագ
սիահ	սիւսահ	սարը
նակոր	նանքէօր	կորան նամ
շրմասար	շրմասար	էյլիկ թա-
բիմար	պիմար	նըմագ
թէնկ	թէնկ	ութանղան
զլդ	զլդ	խասթա
թավիլ	թավիլ	տար
մէտիտ	մէտիտ	ուզուն
կրմ	կրմ	որճադ
սէրտ	սէրտ	սօղուգ
նասէքա	նասէքա	եագըշմազ
կիրտ	կիրտ	եռվարլագ
րուշն	րուշն	փարլագ
տիւրէխա	տիւրէխա	միւնիր
սուզան	սուզան	միւնիր
եպլէ	եպլէ	միւնիր
միւթէմէնտ	միւթէմէնտ	միւնիր
հոլնակ	հոլնակ	մախուգ

Յարսէ	Արտպէ	Մանս
խաթէրնաք Խոտռակ իֆթիրակիւ տիւրուղիւ փայտար	միւհիլիք միւգիթէրի կածիպ սապիթ գատէմ ըստիւ	թէհիթէլի իփթիրախտէն եալանճը դավի, մէթին
շածման ձածատ շայան ջոամր թալիմէնտ քէրիսէնտէ րիսան արամ ձալուր	մէմնուն, մէսրուր, շէն մսրօր միւսթահագ սխի սախի մէսուտ մէյմուն խափ րէփահ ճածիպ	նածան մէպէմ, լալ պիզէպան ճիվան, պէրնա լայլիկար խալի կիրանպէհա տիլտատէ տիւլպատ
սըրճու խոտրէյ գահրէրտէ բէնձիտէ զխմար ամատէ տիւլավիդ	միւթէճէսսիս մսուլ միւսթագիւ մէկուր մութլու խայլըլլը դօրդադ բահաթ կէօնիւլ գա- փըճը	վուգուֆճու ազատ լինինմիշ եարէլի հաղըր գուվզէթսիզ մէրհամէթսիզ
սրյու ոտու գործէ ամատէ տիւլավիդ բէնձիտէ զխմար ամատէ տիւլավիդ նաուան նաթիվան սնկուլ քէրմանպէր մանիւմէնտ	միւթէճէսսիս մսուլ միւսթագիւ մէկուր մութլու խայլըլլը դօրդադ բահաթ կէօնիւլ գա- փըճը	վուգուֆճու ազատ լինինմիշ եարէլի հաղըր գուվզէթսիզ մէրհամէթսիզ
սրյու ոտու գործէ ամատէ տիւլավիդ բէնձիտէ զխմար ամատէ տիւլավիդ նաուան նաթիվան սնկուլ քէրմանպէր մանիւմէնտ	միւթէճէսսիս մսուլ միւսթագիւ մէկուր մութլու խայլըլլը դօրդադ բահաթ կէօնիւլ գա- փըճը	վուգուֆճու ազատ լինինմիշ եարէլի հաղըր գուվզէթսիզ մէրհամէթսիզ

նածան	ճահէլ	ճահէլ
ճըհանըիւշալի մանսուր, զալիպ	ճըհանըիւշալի մանսուր, զալիպ	ճըհանըիւշալի մանսուր, զալիպ
ճըհանըիւշալի օտքան մատէր, պատղափփէր	ճըհանըիւշալի օտքան մատէր, պատղափփէր	ճըհանըիւշալի օտքան մատէր, պատղափփէր
ճահէլ սատըդ վէֆատար	ճահէլ սատըդ վէֆատար	ճահէլ սատըդ վէֆատար
տուրան ապագան ապագան ապագան	տուրան ապագան ապագան ապագան	տուրան ապագան ապագան ապագան
ապագան ապագան ապագան	ապագան ապագան ապագան	ապագան ապագան ապագան
ապագան ապագան ապագան	ապագան ապագան ապագան	ապագան ապագան ապագան
ապագան ապագան ապագան	ապագան ապագան ապագան	ապագան ապագան ապագան

ՖԱՌԱԾ ԵՎ ՎԱՐԴԱ

Ա. Թարսիտէ Ատատը ասլիյէ դա՞նզըլար տըր,
 Ճ. Պունլար տըր. Եկէք, պիր. Ճ. սէ, իւչ.
 Ճ. պունլար տըր. Եկէք, պիր. Ճ. սէ, իւչ.

հգեծ բանդէտէն, օն պէշ շախութէն, օն ռլթը մանղէտէն, օն պէշը ու անդէտէն, օն եկտի. ածած հէշտէն, օն սէքիզ. նիւվաղ-տէն, օն տօդուղ. մաստ պիսթ, եկր մի. պիսթ ու եկք եկրմի պիր: սի սի, օթուղ. սի ու եկք, օթուղ պիր: լուհէլ, գըրգ. բնիա. փէնճան, էլլի շասթ, ալթմըշ. աշտած, եկթմիշ. սէքսէն. նիւ-գէտ, տօդսան. ճա սատ, եկւղ. դո սատ, իքի եկւղ. վէտ, տօդսան. ճա սատ, եկւղ. սատ հէղար, պին. սատ հէղար, եկւղ պին. իլա ա-խըրբէի:

Ա. Առաջը վասփիյէ նա՞սը և եափըլը :

Ճ. Ա.տատը ասլիյէնին ախէրինէ պիր ԳՅ իզաքէ վէ իլավէ-
սի իլէ օլուր . մէսէլա և եէկիւմ, պիրինծի . ԴՈ Մ տիւիւմ,
իքինծի . Վ սիւմ, իւշիւնծիւ . ՀԱՐՉ ՀԸՆԱՐԻՒՄ, տէօրտիւն-
ծիւ . Վ փէնծիւմ, պէշինծի , իլա ախըրըհի :

Յարսինին ատատը քէսրիէտէն բ։ նիմ, եարըմ, վէ ատա-
տը թէվզիյէտէն պիրէր պիրէր մանասընա օլան եէ-
կեան եէկեան գուլլանըլը :

ՊԱՊԵ ՍԱԼԻՄ

ՀԱՅԱԽՐԾ ՑԱՐՍԻՑԻ ՊԱՐՄԿԵՐԼՆ
ԴԵՐԱՆՈՒՆԵՐ

Ա. Ֆարսիաէ Զամիրլէր դա՞ւնէվ տիր :

Ճ. Յարսիտէ զամիրլէր պէշնէվ տըր. Զամիրը Շախսի,

Զամիրը հզագի , Զամիրը իշարէթ , Զամիրը Ֆիելի վէ Զամիրը
Միւպհչմ:

Ա. Զամելը շախսի գաղափարը տըր

Ճ. Զամիրը նախսի պունլար տըր. մէն, պէն. ո թիւ, սէն.
ایشان ու եախօտ վէյ, ու, ո. մա, պիղ շնա. պիզ. ա և ա և
լյշան, անլէր խօթ, խօթ, լուսկիւ լաֆղլարը տախի
+էնորէ մանասընա օլուալ զամիրը շախսի մագամընտա իսթիմալ
օլունուալ քէյի խօտիլէ, քէնտի լէյիլէ, մէն-
խօթ, քէնտիմ. ո խօթ, ո խօթ. պէնտին. ա և ա և
քէնտիսի, տէնիլիր. մէսէլա խօթ կիւֆթէմ, քէնտիմ
սէօլլէտիմ. ո խօթ կիւֆթ, քէնտի սէօլլէտի: Վէ պա-
զէն թէէքիտ իշիւն թէքէրիւր օլունուր խօթ պէ
խօթ կիպի քի, քէնտի քէնտինէ տէմէք օլուր:

ԶԱՄԻՐԸ ՇԱԽՍԻՆԻՆ ԱՀՎՈԼԸ ԷՐՊԱԱԾԸ

Մէ-ֆէւ	Միւթէքէլիմ	Ճէ՞՞
Միւճէրբէտ	من مէն،	ما مـا،
Միւզափուն իլէյն	من مـئـن،	ما مـا،
Մէֆուլուն իլէյն	{ مـا مـئـوا، من مـئـوا، }	مارا بـا مـاـرـا،
Մէֆուլուն պիհ	مرا مـئـوا،	պـيـلـا،

Մուխաթապ Ճեմ՝
Մէ-Գէս շնամա , միզ
» ո թիւ , սէն շնամա , միզ
» ո թիւ , սէնին շնամա , միզին
» ո թիւրա , պէ թիւ , սանա շնամարա , պէշնամա , միզէ
» ը թիւրա , սէնի շնարա շնամարա , միզին

Uk-SrE...

Հայիալ

४८५

او، او

ایشان *Ijwān*,

oּנְלָמָּד

و *و! او، اوئىلى*

ایشان، جوہری

օնլարը

ادشاوند ایشان او نش، پلکانی را او دایا و د

2. 1, 9 | опш. опл.

աշխատավոր, աշխատավորական:

օնլառ

Յարսիտէ տախով թաղիմ իշխուն միւ գլուհ եւրինէ ճէմ՝
դուլլանըլը :

Ա. Զամիրը կղաֆի գա՞նղըլար տըր :

Զամիրը շախսելէր տախի պու մէկողէրտէ միւսթամէլ
տըրլար. մէսէլա էսպը մէն, պէնիմաթը ըմ. էս-
պը մա, պիղիմաթը ըմըզ. էսպը թիւ, սէնին աթըն.
էսպը շիւմա, սիղին աթընըզ. էսպը օ, օնուն
աթը. էսպը իյշան, օնլարըն աթը:

ЛУГИ РУСИ

Ա. Լոմակի Եպարքը գա՞նձրվար տրր

Ա. Զամելը. Ֆիֆի գաղղըլար ուր

Ճ. Ֆարիտէ Զամիլը Թիվին ը միմ, յ եէ, բ իմ, ա իտ,
ա էնտ օլուպ, Փիկլէրին ախէրինէ իլավէ օլունարագ իւչ
շախոր իշար իտէրլէր, նէթէքիմ կրծմ քէրտէմ, կրծ քէրտի,
կրծ քէրտ, բ է կ քէրտիմ, ա է քէրտիտ, ա է քէրտէնտ
կիպի քի, էթտիմ, էթտին, էթտի, էթտիք, էթտինիզ,
էթտիէր աէմէք տրը:

Ս. Զամեխոր միւպհէմ գա՞նդըլո՞ր ուր

Ճ. Պունլար աըր . ճշ չի , նէ . նիճէ . մ քի ,
քիմ , կدام քիւտամ , գանղը . շնչան , գաչ շնտին ,
պու գատար . շնծան , օլ գատար : Պունլար կէրէք
իպհամ , վէ կէրէք իսթիփհամ մագամինտա դուլլանըրլար ,
նէթէքիմ հա ճշ չի ֆայտէ , նէ ֆայտէ . ա կո ճշ չի կէօնէ ,
նասըլ . հէր չի պատ ապատ , հէր նէ օլուր իսէ
օլուն . շնչան մէ ֆա , պիր գաչ մէ ֆա վէ զայրիհի .

ՊԱՊԵ ԲԱՊԻ

346

Ս. Էֆալը Թարսիյէնին մէսատըրը նա՞ոըւ կէլիր :

Ճ. Զեպանը Յարսիտէ մաստար իքի գըսըմտըր , պիրի Ն
բնա , վէ տիկէրի Ն ան իլէ միւնթէհի օլանլար օլուպ , էվ-
վէլքիսինէ Մաստարը նաէ , իքինճիսինէ Մաստարը ունէ թէսմիյէ
օլունուր , պունլար տախի Թիւրքի Մաստարլար կիսի պա-
սիթ վէ միւրեքէպ օլուըլար :

Թէն Իլլ Միհևթէջի օլուղ ՊԱՍԻԹ օլուն ՄԱՍՏՈՐԱՐ
տանիսթէն, պիլմէք رفتن رپهٹەن، սիւֆիւրմէք دانستن
ամուլսթէն، էօլրէթմէք بستان پէսթەن، պաղլամագ-
արասթէն، տօնաթմագ էփրուլսթէն، շէօլէլէն-
رپهٹەن، կիթմէք مիրմէք

گەپتىلىقىنىڭ ئەملىكىنىڭ	ئەندا خانىن
ئەندا خانىن	ئەندا خانىن

կ կ ի ւ զ է շ թ է ն , կ է չ մ է ք	պ զ ի ր վ ե ն , գ ա պ ու լ
կ հ ա շ թ է ն , պ ը ր ա մ ա գ	է թ մ է ք
շ ն ա խ թ է ն , թ ա ն ը մ ա գ	ج س ت ن
ف ر ی ف ت ن ։ ֆ է ր ի ֆ թ է ն , ա լ տ ա թ մ ա գ	د ر ی اف ت ن
կ շ տ ն ։ կ է շ թ է ն , տ է օ ն մ է ք	س ر ش ت ن
կ շ տ ։ ք ի ւ շ թ է ն , է օ լ տ ի ւ ր մ է ք	ب اخ ت ن
ك ا س ت ن ։ ք ե ա ս թ է ն , է ք ս ի լ մ է ք	س ا خ ت ن
ش ت ا ف ت ن ։ ի թ ա ֆ թ է ն , ա ճ է լ է թ -	پ و س ت ن
մ է ք	ت و ان س ت ن
	թ ի ւ վ ա ն ի ս թ է ն . گ ա տ ո ղ

خواستن	خواسته بودن	خواسته بودن
خواسته بودن	خواسته بودن	خواسته بودن
خواسته بودن	خواسته بودن	خواسته بودن
خواسته بودن	خواسته بودن	خواسته بودن
خواسته بودن	خواسته بودن	خواسته بودن

— · · · · — *quibusdam cœcis*
Aegypti, etiamque Regis

85 ن Ի Լ Ի Մ Ի Ւ Թ Ի Հ Ի Օ Լ Ա Ն Մ Ա Ս Ս Ա Ր Ա Ր Ո Ր
գերտէն , էթմէք կրծ գէրտէն , էթմէք դան նիհատէն , գօմագ
ազմուտէն , թէջրիւպէ էթմէք դին տիտէն , կէօրմէք
ֆէրմուտէն , պույուրմագ բէն բէն իտէն , իրիշմէք
նիկիրիտէն , պագմագ շն կրին նիկիրիտէն , պագմագ
ամէտէն , կէլմէք ֆիրիսթատէն , կէօնտէրմէք
իրրիտէն , սաթըն ալմագ ֆրտան իտէն , գէսմէք
իրրիտէն , սաթըն ալմագ բրին պիւրիտէն , քէսմէք
թէրսիտէն , գօրդմագ ա յ ո ւ ն պուտէն , օլմագ
ջիւնպիտէն , գըմըլտանմագ նալին նալիտէն , ինլէմէք
զէտէն , ուրմագ փուշիտէն , կէյմէք զ ն շ ի ն պ ո ւ ն ի տ է ն բ ր դ ն է օ վ մ է ք
պիւրտէն , կէօթիւրմէք փուսիտէն , էօվմէք
իրրամիտէն , իշիթմէք խրամիտէն , սալանմագ շնին ի տ է ն ա մ ի տ է ն բ ր դ ն
զ ն ի յ տ է ն , իշիթմէք իրրամիտէն , սալանմագ ի տ է ն ա մ ի տ է ն բ ր դ ն
զ ն ի յ տ է ն , գափմագ զ ն ո ւ ն ա յ ո ւ ն ի տ է ն բ ր դ ն ա վ զ ո ւ ն է փ ղ ո ւ տ է ն , արթըրմագ
շիւպուտէն , գափմագ ա յ ո ւ ն ա յ ո ւ ն ի տ է ն բ ր դ ն ա յ ո ւ ն ա յ ո ւ ն ի տ է ն բ ր դ ն
տիւզտիտէն , չալմագ ա յ ո ւ ն ա յ ո ւ ն ի տ է ն բ ր դ ն ա յ ո ւ ն ա յ ո ւ ն ի տ է ն բ ր դ ն
շիւմուրտէն , սայմոգ ա յ ո ւ ն ա յ ո ւ ն ի տ է ն բ ր դ ն ա յ ո ւ ն ա յ ո ւ ն ի տ է ն բ ր դ ն
կէրտիտէն , տէօնմէք աշամիտէն , իչմէք ա յ ո ւ ն ա յ ո ւ ն ի տ է ն բ ր դ ն
գէշիտէն , չէքմէք պատան պատան ա վ ի թատէն , տիւշմէք
լէրպիտէն , տիթրէմէք ա վ ի թատէն , եարաթմագ ա վ ի թատէն , տիւշմէք
նոռշիտէն , իչմէք ա վ ի թատէն , սաշմագ է փշանտէն , սաշմագ
բէնճիտէն , ինճինմէք հէրասիտէն , գօրդմագ հէրասիտէն , գօրդմագ
բէնճիտէն , պաշմագ բաշիտէն , սաշմագ պաշիտէն , սաշմագ
ա վ ի թատէն , ալմագ շորիտէն , գարըշտըրմագ ա վ ի թատէն , արթըրմագ
միւրտէն , միւրտէն շորիտէն , գարըշտըրմագ միւրտէն , միւրտէն
միւրտէն , միւրտէն շորիտէն , գարըշտըրմագ միւրտէն , միւրտէն

ر میدن **رکزیتیٹیون** ، پرسیدن **پلیسیتیٹیون** ، بارکز **مکار**
 ستودن **میٹینگ** ، مکاتب **کلیٹ مکار** باریدن **پلیسیتیٹیون** ،
 خوردن **پلیسیتیٹیون** ، بخشندهن **پلیسیتیٹیون** ، پلیسیتیٹیون **پلیسیتیٹیون**
 پوردن **پلیسیتیٹیون** ، خواندن **پلیسیتیٹیون** ، افغانستان **پلیسیتیٹیون**
 ماندن **پلیسیتیٹیون** ، پلیسیتیٹیون **پلیسیتیٹیون** ، پلیسیتیٹیون **پلیسیتیٹیون**
 دمیدن **پلیسیتیٹیون** ، پلیسیتیٹیون **پلیسیتیٹیون** ، پلیسیتیٹیون **پلیسیتیٹیون**
 فهمیدن **پلیسیتیٹیون** ، پلیسیتیٹیون **پلیسیتیٹیون** ، پلیسیتیٹیون **پلیسیتیٹیون**
 پناهیدن **پلیسیتیٹیون** ، پلیسیتیٹیون **پلیسیتیٹیون** ، پلیسیتیٹیون **پلیسیتیٹیون**
 کشادن **پلیسیتیٹیون** ، پلیسیتیٹیون **پلیسیتیٹیون** ، پلیسیتیٹیون **پلیسیتیٹیون**
 مالیدن **پلیسیتیٹیون** ، پلیسیتیٹیون **پلیسیتیٹیون** ، پلیسیتیٹیون **پلیسیتیٹیون**
 رهایدن **پلیسیتیٹیون** ، پلیسیتیٹیون **پلیسیتیٹیون** ، پلیسیتیٹیون **پلیسیتیٹیون**

Ա. Միւրէքէպի մաստարլուր նախըլ օլուր

Ճ. Եվլիլս պասիթ օլան մաստարըն էվլիլինե յ. ուր, ճա
ուր իւլավէսիլէ միւրեքքէպ մաստար հասըլ օլարագ, մանախ
մաստար տակի թաղեցյը ու թէպտիլ օլուր. մէսէլս.

يافتون	Եաֆթէն ,	պուլմագ .	պասիթ
در یافتون	տէրեաֆթէն ,	անլամագ .	միւրէքքէպ
آمدن	ամէտէն ,	կէլմէք .	»
در آمدن	տէրամէտէն ,	իչէրի կէլմէք .	»
داشتن	աաշթէն ,	թութմագ .	»
بر داشتن	պէրաաշթէն ,	եօդարը դալտըմագ :	

Սանիէն, քէլիմէնին ախէրինէ շծն , էրուն կرծն է մէսէլա մաստարլարըն իլավէսիլէ օլուր . մէսէլա

❖ فرار کردن گلزاری رکورتیں، تاخیمات
❖ رها کردن رکھا رکورتیں، تعمیرات

տէջն քէրտէն , } կէօմիլէք .
զիյը իւաք նիհատէն , }
զիյը ու զէպէր քէրտէն , ալթ իւսթ էթմէք .
զէխմտար քէրտէն , եարալամագ .
զիյը ու զէպէր քէրտէն , ալթ իւսթ էթմէք .
ֆիրամուշ քէրտէն , ունութմագ .
գարարտատէն , գարար վէրմէք .
ֆէրմանտատէն , էմր էթմէք եախօտ վէրմէք .
տէրաղուշ քէրտէն , գուճագլամագ .
լալ կրծ լալ կրծ , սուս օլմագ , սէս չըդարմամագ .
սիւքիթի իխթիեար քէրտէն , } սուս օլմագ .
խամուշ շիտտէն , }
խալդա պէկիւշ շիտտէն , միւթի օլմագ .
ֆէվթ շիտտէն , էօլմէք .

Ա. Պու իքի նէվտէն մատա տահա մաստար վա՞ր մը :

Ճ. Էվվէթ , քէլիմէնին մատտէի ասլիյէսինէ պիր շն իլավէ օլունտուգտա , մանակ մաստար հասըլ օլուր . մէսէլա դանշ ռուկէ , պիլկի , ռուկէ , կիտի :

Ա. Ասըլ թիւրքիտէ միւսթամէլ օլան մաստարըն վէղնի նա՞սըլ տըր :

Ճ. Մաստար ալամէթլէրինտէն նուա մահվ օլունտուգտա ֆիկի մազի գալըլ , ախէրինէ թիւրքի մաստարլարտան այն էթմէք , թէ էյլէմէք իլավէսիլէ պիր նէվ մաստար հասըլ օլուր , թիւրքիտէ տախի փէք միւսթամէլ տիր , մէսէլա քրոխ ֆիրուխթ , սաթտը . քրոխ ֆիրուխթ էթմէք , սաթմագ . կիրիֆթ կրտ այն կիրիֆթ , թութտու . այն կիրիֆթ

էթմէք , թութմագ . կշած այն քիւշատ էթմէք , աչմագ .
շկտ շիքէսթ էյլէմէք , գըրմագ :

Ա. Նիսպէթ ճիհէթիլէ մաստար գա՞չ գըւըմ տըր :

Ճ. Թիւրքի մաստարլար կիպի տէօրթ գըսըմ տըր . Մալիսմ , Մէջհուլ , Միւթէատտի վէ կաղըմ :

Ա. Ֆարսիտէ մալիւմիւ մէճհուլ գըլմանըն գախէսի գա՞նզըւը տըր :

Ճ. Մալիւմիւ մէճհուլ գըլմագ իչիւն ալամէթը մաստարտան նուա հաղի օլունարագ եէրինէ պիր հաէ բէսմէտ , վէ ալամէթը մէճհուլիյէ օլան շն շն լուղէթին իլավէսիլէ օլուր . մէսէլա դանտն տանիսթէն , պիլմէք . մէսէլա դանտն տանիսթէն , պիլինմէք . քրոխ ֆիրուխթէն , սաթմագ . քրոխ ֆիրուխթէն , սաթըլմագ :

Ա. Միւթէատտի նա՞սըլ եավըլըր :

Ճ. Թիւլին մաստէի ասլիյէսինէ անդն անդէն եախօտ նէտէն էտաթլարըն իլավէսիլէ օլուր , նէթէքիմ տանանիտէն , պէլատիրթմէք . շնամանիտէն , անլաթտըրմագ . քրոխ խանանիտէն , օդութտուրմագ . ֆէրմաեանիտէն , պույուրթտուրմագ :

Ա. Մէնֆի նա՞սըլ օլուր :

Ճ. Մաստարըն էվվէլինէ պիր ն նուա իլավէսիլէ մէնֆի օլուր , մէսէլա նէտանիթէն , պիլմէմէք . նէյամոխտ նէյամուխթէն , էօլէնմէք . խանանիտէն , օդումամագ կիպի:

ՖԱՍԼԵ ԵՎ ՎԵԼ

Գիտելիք իւնի

Ա. Ֆիլիլի Իանէ գա՞նդըսը տըլ :

Իշպու Ֆիլիլի հանէնին եալընըզ Հալ սըյդէւի օլուպ, պա-
գր որդէլէրի ճագ պուտէն ֆիլինտէն խմթիանէ էտէր :

Յագամի պաշտա մեվդըլէրուն , էկէրչի քէլիմէ հայ էկո՞մէ
իլէ միւնթէ հի օլմամըշ իսէ , միւ ֆրէտի միւթէքէլլիմ պիր ։

մուխաթապլ պիր քալըր, ճէմիլէրտէ տախի էլիֆլէր հաղփ օլու-
նուր, սէթէքիմ տիլշատէմ, ձլշամ տիլշատի, ձլշամ տիլշատի,
ձլշամ տիլշատի, ձլշամ տիլշատի, մէսրուրում, մէսրուրուն...տէմէք :

Ա. Պահապահան մատա տահա Ֆիլիփ Խանէ վար մը :

Ճ. էվլէթ, պալատէ զիքը օլունանլարտան մատա
հստիդ հէսթէմ, ստի հէսթի, հստ հէսթ . հէսթիմ,
հէսթիտ, միաշ միպաշէմ, պէ միպաշէմ մի-
պաշի, միաշ միպաշէտ . պէ միպաշէմ, միպաշիտ,
գուլանըլարագ, պէն իմ, սէն սին, օ տուր . պիղ իղ, սիղ
սինից, անլէր տիրլէր տէմէք :

Քէղա , Տաշթէն Նամակ Գիրիլի տախի հէր նէ գատար թութ-
մադ մանասընտա իսէ տէ , Ֆիրիլի հանէ մադամընտա իսթիմալ
օլունուպ , մալիք օլմադ մանասընը իշար իտէր . մէսէլտ .

Uf-Sektion

يک اسب دارم یک اسب دارید یک اسب دارند یک اسب دارد :

Մասս. Պիր աթրմ վար, պիր աթրն վար, պիր աթը վար...:

که این اسب داشتیم که این اسب داشتیم که این اسب داشتیم که این اسب داشتیم

Պիր աթըմ վար ըտը , պիր աթըն վար ըտը . . . :

ՁԻՒԼԻ ԻԱՆԼԵՆԻՆ ՍՈՒՐԵՆԻ ԹԱՎԱՐԻՑԻ

Մէ-ֆրէտ	Հալ	Ճէմ'
Միւթէքէլլիմ	ամէմիլմ	այնիպ
Մուխաթապ	ի, սին	ամիտ, սընըզ
Ղայիսլ	աստէսթ, տըր	անէնտ, տըրլար :
Մէ-ֆրէտ	Հիքեայէի	Ճալ
»	միպուտէմի, իտիմ	միպուտիմի, իտիք
»	միպուպի, իտին	միպուտիտ, իտինիղ
»	միպուտ, իտի	միպուտէնտ, իտիլէր:
Մէ-ֆրէտ	Մաղիի Շուհուտի	Ճէմ'
»	պուտէմի, օլտում	պուտիմի, օլտուդ
»	պուտի, օլտուն	պուտիտ, օլտունուղ
»	պուտ, օլտու	պուտէնտ, օլտուլար
Մէ-ֆրէտ	Մաղիի Նագլի	Ճէմ'
»	պուտէէմի, օլմուշում	պուտէիմի, օլմուշուդ
»	պուտէի, օլմուշուն	պուտէիտ, օլմուշունուղ
»	պուտէէոթ, օլմուշ	պուտէէնտ, օլմուշլար :
Մէ-ֆրէտ	Միւսթաղպէլ	Ճէմ'
»	խահէմպուտ	խահիմպուտ
»	խահի պուտ	խահիտ պուտ

خواهند بود یعنی خواهد بود که اینها از این سایر افراد متمایز باشند.

Մէ-ֆրէս	Հիքեայէի հալ	Ճէմ'
» (*)	միքիւշէմ միքիւշէմ	միքիւշէմ միքիւշէմ
»	միքիւշէմ միքիւշէմ	միքիւշէմ միքիւշէմ
»	միքիւշէմ միքիւշէմ	միքիւշէմ միքիւշէմ
Էօլտիւրիւյօրուտում. . . :		

Մէ-ֆրէս	Միւզարի	Ճէմ'
»	քիւշէմ քիւշէմ	քշիմ քիւշիմ
»	քիւշի քիւշի	քշիդ քիւշիտ
»	քիւշէտ քիւշէտ	քշնդ քիւշէնտ
Էօլտիւրիւրիւմ, եակսու էօլտիւրէճէյիմ. . . :		

Մէ-ֆրէս	Մաղիի Շուհուտի	Ճէմ'
»	քիւշէմ քիւշէմ	քշտիմ քիւշիմ
»	քիւշի քիւշի	քշտիդ քիւշիտ
»	քիւշէտ քիւշէտ	քշտնդ քիւշէնտ
Էօլտիւրտիւմ, էօլտիւրտիւն. . . :		

Մէ-ֆրէս	Մաղիի Նազի	Ճէմ'
»	քիւշէմ քիւշէմ	քշտայ քիւշիմ
»	քիւշէմ քիւշէմ	քշտայ քիւշիտ
»	քիւշէմ քիւշէմ	քշտանդ քիւշէնտ
Էօլտիւրմիւշիւմ, էօլտիւրմիւշիւն. . . :		

(*) Մալիւմ օլա քի զէպանը ֆարսիտէ սըյդէի շարթէյէ օլմայըլ հիքեայէի հալ իւզէրինէ յա հէր լաֆզընըն իւլավէսիէ եափլըր, մէ էլա մید աշտ մէ միջրիծ մէ էկէր փուլ միտաշթէմ եէք էսպ միխըրիտէմ. էկէր ագչէմ օլսա իտի պիր աթ սաթըն ալըր ըտըր:

Մէ-ֆրէս	Հիքեայէի Մաղի	Ճէմ'
»	քիւշէմ քիւշէմ	քշտայ քիւշիմ
»	քիւշի քիւշի	քշտայ քիւշիտ
»	քիւշէտ քիւշէտ	քշտանդ քիւշէնտ
Էօլտիւրմիւշիւմ. . . :		

Մէ-ֆրէս	Միւսթագաբէլ	Ճէմ'
»	խահէմքիւշէմ	խահէմքիւշէմ
»	խահէմքիւշէմ	խահէմքիւշէմ
»	խահէմքիւշէմ	խահէմքիւշէմ
Էօլտիւրէճէյիմ, էօլտիւրէճէքսին. . . :		

	Էմրը Հազըր	
»	քիւշ, պէքիւշ քշտիդ բէշիդ, պէքիւշիտ, պէքիւշիտ	
	Էօլտիւր,	Էօլտիւրիւնիւզ.

	Էմրը Ղայիպ	
» (*)	քիւշէտ, պէքիւշէտ, պէքիւշէտ, պէքիւշէտ	
	Էօլտիւրսիւն,	Էօլտիւրսիւնլէր :

(*) Էմրը ղայիպ իլէ միւզարի ղայիպ սըյդէլէրի պիր սուրէթաէ թահըրի օլունուր իսէ տէ, ճայի խոթիմալլէրի այլըր, մէսէլա ձան տանէտ քէլիմէսի էմրը ղայիպ օլտուղու հալտէ ոէլան, վէ միւզարի օլտուղու վագըթ ոէլէր տէմէք տիր: Վէ միւզարի տալընըն մագապլինէ տախի պիր ելէ զիյատէ օլունուր իսէ, ելինէ էմրը ղայիպ օլուր + իւնատ կիպի քի եւլուն տէմէք, լաքին պէօյէ էմրը ղայիսլէր տուա մէվդ'ըինտէ իսթիմալ օլունուրլար:

Մաստար

կշեն քիւշթէն, էօլտիւրմէք :

իսմը ֆակլ

կշենդ քիւշէնտէ } էօլտիւրէն,
կշան քիւշան } էօլտիւրէն,

իսմը Մէֆուլ

կշեն քիւշթէ, էօլտիւրիւլմիւշ:

Թէն իլէ միւնթէհի օլան մաստարլար պու ուսուլ իւզրէ
թասրիփ օլունուրլար :

Իբինձի թԱՍՐԻՖ

Մէ-ֆէկ

Միւթէքէլլիմ խօրմ

Մուխաթապ խօրի

Ղայիպ խօրդ

Եէյօրում Եէյօրսուն . . . .

Հալ

Ճէմ'

միխօրիմ միխօրիմ

միխօրի միխօրիտ

միխօրն միխօրէնտ

Եէյօրում Եէյօրսուն . . . .

Մէ-ֆէկ

» խօրդմ միխօրտէմ

» խօրդի միխօրտի

» խօրդն միխօրտէնտ

Եէյօրում Եէյօրսուն . . . .

Հիքեայէի Հալ

Ճէմ'

միխօրտէմ միխօրտիմ

միխօրտի միխօրտիտ

միխօրտն միխօրտէնտ

Եէյօրում Եէյօրսուն . . . .

Մէ-ֆէկ

» խօրմ լսօրէմ

» խօրի լսօրի

» խօրտ լսօրէնտ

Եէրիմ Եախօտ Եէյէճէյիմ . . . .

Միւղարի

Ճէմ'

խօրմ լսօրիմ

խօրի լսօրիտ

խօրտ լսօրէնտ

Եէրիմ Եախօտ Եէյէճէյիմ . . . .

Մէ-ֆէկ

» խօրտէմ լսօրտէմ խօրմ
» խօրտի լսօրտի խօրդի
» խօրտ լսօրտ խօրն լսօրտէնտ
Եէտիմ, Եէտին . . . .

Մէ-ֆէկ

» խօրտէմ լսօրտէմ խօրդամ
» խօրտէի լսօրտի խօրդան
» խօրտէսթ լսօրտէսթ խօրդաստ
Եէմիշիմ, Եէմիշսին . . . .

Մէ-ֆէկ

» խօրտէպուտէմ լսօրտէպուտիմ
» խօրտէպուտի լսօրտէպուտիտ խօրդեպուտ
» խօրտէպուտ լսօրտէպուտ խօրդեպուտ
Եէմիշ իտիմ, Եէմիշ իտին . . . .

Մէ-ֆէկ

» խօրտագպէլ լսահէմսօրտ խօահմ խօրդ
» լսահիլսօրտ խօահի խօրդ
» լսահէտիօրտ խօահն խօրդ
Եէյէճէյիմ, Եէյէճէքսին . . . .

Էմրը

» խօր լսօրիտ, Եէ՛ խօր լսօրիտ, Եէյինիղ :

Էմրը

Ղայիպ լսօրէնտ, Եէսին խօրն լսօրէնտ, Եէսինլէք :

Մաստար

խործն խործն , եէմէք :

իսմը ֆակլ

խորնդ խորնդ , եէյէն , եէյինի :

ՄԷ-ՔՐԵԱ

իսմը ՄԷՓՈՎԼ ՃԷՄ"

խործն խործն , եէմիշ , էքլ օլունմուշ :

ՑԷՆ իլէ միւնթէհի օլան էֆալը ֆարսիյէ պու սիեադ իւղ-
րէ թասրիֆ օլունուր :

Ս. ՄԷՆՓԻԼԷՐ նա՞սըլ օլուր :

Ճ. Ֆիլին էվզէլինէ պիր նունը նափիյէ (ն) իլավէսիլէ
օլուր . մէսէլա .

նէքէրտէմ	նէքէրտի	նէքէրտ
նէքէրտէմ	նէքէրտիտ	նէքէրտէնտ :
էթմէտիմ,	էթմէտին ,	էթմէտի .
էթմէտիք ,	էթմէտինիլ ,	էթմէտիլէր :

ֆագաթ էմըլ հազըրըն միւֆրէտինէ եալընըլ պիր ԳՏ իլա-
վէսիլէ մէնփի օլուր մէրիւն կիպի քի էթմէտ տէմէք տիր :

ՖԱՍԼԵ ՍԱՆԻ

ԻՍՄԸ ՖԱԿԼ ՎԼ ԻՍՄԸ ՄԷՖՈՒՄ :

Ս. իսմը ֆակլ նա՞սըլ օլուր :

Ճ. Զէպանը ֆարսիտէ իսմը ֆակլ եափմադ իչիւն ֆիկլ

միւզարիտէքի տալըն մագապլինէ պիր նուն , վէ մապատինէ
պիր հաէ բէսիյէ իլավէ վէ զամնը իլէ օլուր . մէսէլա

Ճ. տանէնտէ , պիլիճի Խշնդե պախչէնտէ , պաղըլայըճը
սազնդե սաղէնտէ , չալզըճը Խահէնտէ , իսթէյիճի
րոնդ լէվէնտէ , կիտէն Կնդե քիւնէնտէ , էտիճի
տարէնտէ , թութան Խանէնտէ , օդույուծու
ափէրինէնտէ , եարատան հանայէնտէ , կէլիճի :

Պաղէն տախի մատտէի ասլիյէնին ախէրինէ էլէֆ , նուն եա-
խօտ եալընըզ պիր էլէֆ իլավէսիլէ իւմը ֆակլ օլուր . Ճու-
յա , ճուեան , արայըճը հուզան սուզան ,
եագըճը . ճան պիյնա , կէօրիւճիւ . ճան տանա , պիլիճի կիպի :

Ս. իսմը մէֆուլ նա՞սըլ օլուր :

Ճ. Մաստարըն ախէրինտէքի նուն , հաէ բէսիյէ թէպտի-
լիլէ օլուր . մէսէլա

Ճ. տանիսթէ , պիլինմիշ	Ճ. քէրտէ , էտիլմիշ
ճաճէ բէֆմէ , կիտիլմիշ	ճաճէ կիւզէլմէ , կէսմիշ
ճաշու նիւվիլթէ , եազըլմիշ	ճաշու սէննիյտէ , թարթըլմիշ
ճանանձնին փէսէնտիտէ , պիյէնիլմիշ	ճանանձնին կիւոֆթէ , տէնիլմիշ
ճան տիյտէ , կէօրիւլմիշ	ճան շիյտէ , օլմիշ
ճան շիքէսթէ , (*) գըրըդ	ճան պէսթէ , պաղանմիշ

(*) իշպու իսմը մէֆուլար իլէ տախի վասփ թէրքիպի եա-
փըլըր ճաճէ տիլլէքէսթէ , կէօնլիւ գըրըլմիշ . ճախու տիլ-
ուիթէ , կէօնլիւ եանմըլ . ճաճած տիլտատէ , կէօնլիւ վէրմիշ
կիպի :

զ. Փերվէրտէ, պէսլէնմիշ քրօճա ֆէրմուտէ, պույուրուլմուշ :

Ա. Պունլարըն ճէմք նա՞սլ օլուր :

Ճ. Խամ պահսընտա պէյան օլունտուղու կիպի էլէջ վէ նուշ
իլավէսիլէ օլուր, նէթէքիմ խոնդկան խանէնտէկեան, սաղէնտէկեան սաղէնտէկեան, ֆէրմուտէկեան :

ՊԱՊԸ ԽԱՄԻՍ

Ե.ՏՎԱՅԻ ՑԱՐՍԻԹԵ (*)

Ա. Էտէվաթ նէ՞ տիր :

Ճ. Քէլիմէ վէ ճիւմլէլէրի պիրալիրինէ ըապիթ էտէն, վէ
եախօտ մանալարընա պաշգա պիր խուսուսիյէթ կէթիրէն
լափղլար տըր :

Ա. Էտէվաթը նարսիյէ գա՞նցըլար տըր :

Ճ. Ջարսի էտէվաթ պունլաշ տըր . այ էղ, եախօտ յ զէ,
տէր, էնտէր, բ պէ, յ պէր, յ այ պէրայի, բ պա,
պի, ճ թա, ա ասա, ա ասա, ա ասա, ա անէ :
ա անէ : էղ տիլու ճան, ճան ու կէնիւլոէն .

(*) Իշպու էտէվաթը նարսիյէ գա՞նցըլարա թագսիմի ճա-
յիլ կէօրմէյուպ պիր եէրտէ տէրճ օլունտու իսէ տէ, մանա-
ժինէթի իլէ պիրպիրինտէն ֆարդ լը օլուուղլարը միսուլէրտէն
անլաշլըր :

էղին թէրափ, պու թարափտան, էղ ան ճանիպ, օլ թարափտան.
էղ ան ճանիպ, օլ թարափտան . էղ քիւճա, նէրէտէն .

Ճ. էղ քիւտամթարափ, գա՞նղը թարափտան .
էղ աէրի նէվ, եէնի պաշտան . էղ ան ճիւմլէ, պու ճիւմլէ .
պատ էղին, պունտան սօնրա . պատ էղ ան, անտէն սօնրա .
զ զի թիւ, սէնտէն .

տէր քէնար, քէնարտա .

տէր տէսթ, էլտէ .

տէր խաթըր, խաթըրտա .

տէր հալ, անխտէ .

տէր փիշ, էօնտէ .

տէր պիրուն, տըշարտա .

տէր էնտէրուն, իշէրտէ .

տէր եէմին, սաղտա .

տէր եէսար, սօլտա .

պէ տէսթ, էլէ .

պէ շիմշիրը ինթիգամ, ինժիգամգըլընքլա .
սո սո պէ սու, եանտան եանտ .

սալ պէ սալ, եըլտան եըլա .

պէ հագդը խիւտա, Ալլահ հագդը իչիւն .

պէհալէշ, օնուն հալինէ .

պէ տէվրանը պէհար, պէհար տէվրինտէ .

պէսէրի խալդ , խալդըն պաշընտա .
Բն պէմէն , պէնիմ իչիւն .
պէմէն այէտ քի , պանա կէլիր քի .
Ան
պէ կիւլ , կիւլ կիպի .
Կահ եկահ կեահ պէ կեահ , վագըթ վագըթ .
Մահ պէ մահ , այտան ոյա .
պէր միւդթէղայի հալ , միւդթէղայի հալ իւզրէ .
պէր մինվալը մուհարէր , եազըլտըղը վէչի իւզրէ .
պէր միւթատ , ատէթ իւզրէ .
Պը սէր , պաշ իւսթիւնէ .
պէրայի խաթըր , խաթըր իչիւն .
պէրայի մասլահաթ , մասլահաթ իչիւն .
պա սէնէտ , սէնէտ իլէ .
պա իրատէ , իրատէ իլէ .
պի խապէր , խապէրափ .
Պի վէֆա , վէֆասըզ .
Պի կիւման , շիւպհէսփ .
Պի հիւնէր , հիւնէրսփ .
Նա միղաճ , քէյփսփ .
Նա շինիյտէ , իշիտիլմէմիշ .
Նա պիյնա , կէօրմէյն , քէօր .
Նա փէսէնտ , մադպուլ օլմայան .
Նա թիւվան , դուվվէթսփ .
Նա սազ , տիւզէնսփ .
Նա սէզա , լայրդորդ .

թա պէ սէպահ , սապահատէդ .
թա պէ Զին , Զինէտէք .
Նիսա ասա , գարը կիպի .
այինէ ասա , այինէ կիպի .
միւշք ասա , միսք կիպի .
մահ վէշ , ոյ կիպի .
զիյըր զէմին , եէր ալթընտա .
զիյըր իտարէ , իտարէ ալթընտա .
զիյըր թիւրատ , թօփրագ ալթընտա .
տօսթանէ , տօսթլուգ իւզրէ .
ագըլանէ , ագըլլըլլըգ իւզրէ .
տէրվիշանէ , տէրվիշ կիպի .
պիրատէրանէ , գարտաշ կիպի .
շահանէ , շահէ լայրդ :
Պալատէ զիքը օլունան էտէվաթտէն մատա , սըփէթէրին
էքսէրիսի , վէ պազը իսմիւր տախի պու մէվգըլէրտէ միւս-
թամէլ տըրլար ; մէսէլա .
Դոր տուր , ուզագ .
Նէզտիք , եագըն .
Բուն պիսեար , չօդ .
Պալա , եօդարը .
Զիր ու պալա , ալթիւսթ .
Պայն փային , աշաղը .
Պիշ պիշ , զիյատէ .

կ քէմ, աղ .
 امروز իմուղ, պու կիւն .
 دیروز տիրուղ, տիւն .
 فردا ֆէրտա, եարըն .
 پیروز փէրիրուղ, էվլէւրի կիւն .
 پس فردا փէսփէրտա, եարըն տէյիլ պիր կիւն .
 پاسال փարսալ, կէչէն եըլ .
 سال کذشته սալը կիւղէշէ .
 سال آنده սاٹը այէնտէ, կէլէճէք եըլ .
 امسال իմալ, պու եըլ .
 روتղ ու շէպ, կէճէ կիւնտիւղ .
 شام շամ, ախշամ .

Շու աթիտէքի քէլիմէլէրին պազըսը ալամէթը Զարֆ, վէ
 պազըսը տախի Հարֆը Աթֆ վէ Հարֆը Նիտա օլարտ միւ-
 թամէլ տըլ :

آکون երնուն, շիմոի .
 هنگام հէնկեամ, վագլթ .
 هواره հէմիլարէ, տայիմա .
 هبیشه հէմիշէ, տէրհալ .
 همان հէման, տէրհալ .
 هم مذهب հէմմէղհէպ, մէղհէպի պիր .
 هپا հէմիա, արդատաշ .
 هشهری հէմէհրի, վաթանտաշ .
 هجوار հէմիլար, գօնշու .
 هنوز հէնուղ, շիմոի .

بار պար, քէրըէ .
 هر آن հէր ան, հէր տայիմ .
 هر دم հէր տէմ, հէր պար, հէր քէրըէ .
 چرا չէրս, նիշիւն .
 چه سبب չէ սէպէպ, չէ چون .
 بکا چند بار چند بار چند بار .
 اینجا ինճա, պուրա .
 آنجا անճա, օրա .
 بی պէլի, էվլէթ .
 ه նէ, եօդ, լսայըր .
 هیچ چیز հիչ չիզ, հիչ պիր չէյ .
 ار، اکرچه էր, էկէրչի, էկէր .
 پس փէս, իմտի .
 ورنه մէրնէ, եօխսա .
 شاد շայէտ, պէլի .
 شاد շայէտքի, շادیدک زروا զիրա, չիւնգի .
 زروا զիրաքի, چواک لیک լէյը, լաքին .
 کویا կէօյա, սանքի .
 کویاک կէօյաքի, مبادا մէպատա, մبادا մէպատաքի .
 مبادا մէպատա, մبادا մէپատաքի .

Քեաշա , կաշա
 Քեաշըի , կաշե նէ օլսյտը .
 دریخ տիրիղ , دریخ
 տիրիղաքի , دریفاک
 پادشاها փատիշահա , (*) էյ փատիշա .
 صائب սախպա , էյ սախ .
 آفرین աֆէրին , փէք էյի , փէք կիւզէլ .
 ایا այա , աճապա , ա՛ .
 حسر تاک հասրէթա քի , նէ՛ հասրէթ քի :

ԽՍԹԸՄԵՒ ՃԻՒԶԸ ՍԱՆԻ

ՄԻՖԹԱՀ-ԻՒԼ-ԻՒԼՈՒՄ

مفتاح العلوى

ՃԻՒԶԸ ՍԱՆԻ

ԳԱՎԱՒՑԸ ԱՐԱՊԻՑԵ ՊԵՅԱՆԲՆՏԱ ՑՂՐ

Ա . Քէլիմէի Սրապ գա՞չ հարֆտան միւրէքքէպ տըր :
 Ճ . Քէլիմէի Սրապ իւչ հարֆտան ալթը հարֆա գատար
 տըր , եանի Սրապիտէ իքի հարֆլը քէլիմէ փէք աղ օլտու-
 ղու կիպի , եէտի հարֆլը քէլիմէ տախի եօդ տուր , անըն ի-
 շիւն Սիւլասիտէն Սիւտասիյէ (եռատառէն վեցնատառ) թա-
 պիր էտէրլէր :

Ա . Հարֆը թարիփ գա՞նդըմը տըր :

Ճ . Սրապիտէ Ա Էլֆ լու հարֆը թարիփ օլուպ քէլիմէնին
 էվվէլինէ գօնուլտուգտա մանասընը թահտիտ վէ թախսիս
 էտէր , մէսէլա տ պէյթ , էվ . էլպէյթ , էվի .
 պապ , գափու . էլսլապ , գափույու :

Վ . պաղէն իքի քէլիմէի պիրպիրինէ ըապթ էտէր , ֆա-
 գաթ մապատինտէքի հարֆ Հրուֆը Շէմնիյէտէն օլուրսա , ոլ

(*) Թարսիտէ քէլիմէնին ախէրինէ պիր Էլֆ գօնուլտուգ-
 տա , Հարֆը Նիտա օլուր՝ միսալտէ կէօրիւլոփիյիւ իիպի :

վարըթ շահ հաղփ օլունարադ տայիմա թէշտիտէ օդունուր
մէսէլս աթի իւղղեքը, զիքը կէլէճէք . ԱՌԱՋԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱԿԱՆ
ալէտտէվամ, տայիմիւղբէ . ԱՌԱՋԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱԿԱՆ
զիյէ . ԷՍԱԿԱՄ կիպի . Պաղէն տախի
ԷՌԱՋԱԿԱՆ ՀԱՂՓ օլունուր վէլարը կիպի :

Ա. ՀՐՈՒԹԸ ՇԵմիյէ դա՞նղըլար տըր :

Ճ. Պունլար տըր . Ե թէ, Ե սէ, Ճ տալ, Ճ զալ, Ճ ըր,
Ճ զէ, Ճ սին, Ճ շին, Ճ սատ, Ճ սատ, Ե թը, Ճ զը վէ
նուն :

Պագը դալանլարա ՀՐՈՒԹԸ Գամէրիյէ տէնիլուր (*):

Ա. ՀՐՈՒԹԸ ՀԷճատէն Արապի լիսանընա մախսուս օլան
հարֆլար դա՞նղըլար տըր :

Ճ. Պունլար տըր . Ե սէ, Ճ զալ, Ճ սատ, Յ զը, Ճ այն,
պուն հարֆլար Թիւրքի վէ Յարսիտէ պուլունմայուալ, լիսանը
Արապիտէն ախղ օլունան քէլիմէլէրէ մախսուս տըրլար :

Ա. ՀՐՈՒԹԸ Զայիտէ դա՞նղըլար տըր :

Ճ. ՀՐՈՒԹԸ Զայիտէ (ՀՐՈՒԹԸ Զայիտէ) ածանցական տառեր
պունլար տըր . Ե օ և Ն մ ս Ե պաշը դալանլարա ՀՐՈՒԹԸ
Առիյէ (ՀՐՈՒԹԸ արմատական տառեր) տէնիլուր :

(*) ՀՐՈՒԹԸ ՇԵմիյէ վէ Գամէրիյէ տէնիլմէնին սալը շու
տըր քի, շէմն քէլիմէսի թէ, վէ Գամէր քէլիմէսիտէ ԷՌԱՋԱԿԱՆ
հարֆլար պաշլանմբշ օլուուգլարընտան անէրէ նիսպէթ է-
տիլմիշ տըր, պինաէն ալէյն ՀՐՈՒԹԸ ՇԵրիյէ վէ ՀՐՈՒԹԸ Գա-
նօնիյէ տախի տէնիլուէ հիչ ֆարգը եօդ տըր :

ՊԱՎՈՋ ԵՎԼՎԵԼ

ԷՍՄԱԿ ԱՐԱՊԻՑԻ

Ա. Էսմակ Արապիցի դա՞ն նէվ տըր :

Ճ. Էսմակ Արապիցի Ճամ Ճամիտ, վէ Մշեց Միւշթադ դը-
մըմիլարընա միւնդասէմ օլարադ իքի նէվ տըր :

Ա. Էսմակ Ճամիտէ դա՞նղըլար տըր :

Ճ. Միւշթադ (ածանցեալ) օլմաեան քէլիմէլէր տըր քի,
պունլարտա Էսմակ Թիւրքիյէ կիպի կը ելմ, վէ Ա իս-
մը ճինս գըսըմիլարընա միւնդասէմ տըր . մէ էլս Շամ,
Շամ, Մըսըր Ալի, Վլ Վէլի : Վլ Վէլի Քէրս, ալթ . Վլ Վա-
նէմ, դօյուն, Ճա է էտ, արսլան կիպի :

Ա. Էսմակ Միւշթադէ դա՞նղըլար տըր :

Ճ. Մաստարլարտան եափըլան սըյդէլէր տըր քի, քէյփի-
յէթ իշթիգադէրի Յիիլի Թէրի պահսընտա կէօսթէրիէճէք
տըր :

Ա. Արապիտէ քէյփիյէթ խասայիէթի վա՞ր մը :

Ճ. Էվգէթ, իշպու քէյփիյէթ խասայիէթի Թիւրքի վէ Ֆար-
սի լիսանլարընտա օլմայուալ, եալընըլ Արապիտէ միւթէպէր
տըր, շէյլէ քի, կէրէք զիրուհ վէ կէրէք զիրուհուն զայրը
օլան իսմիշը կիպիչ միւնդասէմ օլուալ, եա Միւզէքքէր, եա-
խօտ Միւէննէս օլուրլար :

Ա. Միւէննէս դա՞ն նէվ տըր :

Ճ. Միւէննէս իքի նէվ տըր, նէվը եվգէթ Միւէննէսը հա-

Գըգի աըրքի , զիրուհ օլան տիշի իսմի տիր , Առաջ Յաթմա ,
Տայշե Այիշէ կիպի : Նէվը սանի Միւլէնէս իթիպարի օլուպ ,
պու տախի իքի գըսարժ արք , Աէմափ վէ Գրյասի :

Ա. Սէմակի գա՞նգրար տրր :

۸. Սէմակի պիր դակտէ թահթընտա օլմայըպ , Արագիտէ
Միւէննէս իթիպար օլունան քէլլմէլէր տըր , نفسم نڪشي ، حلاس սիլահ
لـمـنـ . իւզիւն ، դուլադ . عـيـنـ այն ، կէօզ . حـلـاـ սـيـلـاـهـ
կիպի: Հարֆլէրին իսմլէրի տախի տայիմա միւէննէս տըրլար ,
وـاـ دـعـوـدـهـ فـاـيـرـ մـكـ մـոـոـւـտـէـ ، دـعـهـ հـاـիـ رـمـ կـիـպـիـ :

Ա. Գրյասի նա՞րդի օլուր:

Ճ. Գըյասի գախտէ լլէ զապթ օլունան քէլիմէլէր տըր ,
չէօյլէ քի , էվվէլա միւղէքքէրին ախէրինէ պիր հաի ըէսմիյէ
(+) իլավէ օլունտուդ տա միւէննէս օլուր . մէսէլա

Օլունուրլար ըահմէթ, զուլմէթ կիպի:

Շերջ. Ալամեթը թէնինիս օլան նէ հարփը, Արապիտէ շու-
սուրէթաէ : Եազըլլըր իսէ տէ, լիսանը Օսմանիտէ եա նոէ նո-
տէ (երկայն նէ) սուրէթինտէ եազըլլըր դժու ըահմէթ կիպի,
եախօտ նօդթալարը իսգաթ օլունարագ հաի ըէսմիյէյէ թէպ-
տիլ օլունուր այց հիմայէ, ոգու նօդթա, عبارة իպարէ կիպի:
եախօտ թավիլ իլէ նո թէլէֆֆիւզ օլունուր սած ատէթ,
եախօտ մասլահաթ, միւլագաթ, սարտ իպարէթ կիպի.
ֆագաթ էվվէլինէ լու նորէն կէթիրիլուր, եախօտ միւզափ
գըլլընուր վէ եախօտ ալսէրինէ նորէն իլհագ էտիլուր իսէ,
եինէ նոէ + էրա (ة) սուրէթինտէ եազըլլուր լիէն լաجل المصلحت
իւլ մասլահաթ, պիլ միւլագաթ, խաղական իսաթէ-
մէթիւլ քիթապ, վէ սատէթէն կիպի :

Ա. Հեր լուղէթին ախէրինտէ պուլունան թալէր ալամէ-
թը թէննիս մի տըրըար :

Սալիսէն, Արագիտէ պազը քէլիմէլըրին ախէըլէրինտէ եա
սոկէթինտէ պուլընան էջիւ շայուելու ալամէթը թէէննիս տըր-
շար կրի, ժողովական գործութէ գործութէ գործութէ գործութէ

ըս , ى հիւմմա , շուրա շուրա կիպի (*) :

Պաղը էնէն իլէ պիթէն քէլիմէլէր տախի միւէննէս ատտ
օլունուրլար । Հայ սահրա կիպի :

Բաղիւն , Արապիտէ ճէմը միւքէսսէլէր միւէննէս հիւք-
մինտէ տըրլար , պու պիր գախտէի ումսումիյէ տըր :

Կէրէք ալամէթը թէննիս օլուն , վէ կէրէք օլմասըն էն-
է ժանուրէ էտէվաթը թիւրքիյէննէն պիրինէ միւթթառըլ օլ-
տուգտա էլիֆ սուրէթինտէ եազըլըր մեմտուտէ իլէ միւէննէս օլան
մէպնալէր կիպի : Վէ էլիֆը մէմտուտէ իլէ միւէննէս օլան
խմէր փէք նատիր գուլլանըլուր , վէ զա զըտա՛ կիպի ա-
լսէրինտէ էլիֆը մէմտուտէ օլան սոյիր քէլիմէլէր վար իսէ
տէ , անլէրին էլիֆլէրի ալամէթը թէննիս տէյլտ տիր : Իշ-
պու էլիֆ Արապիտէ հէրէ իլէ եազըլըր իսէ տէ , Օսմանլը լի-
սանընտա հէմլէսիդ գուլլանըլուր ։ զա զըտա՛ կիպի :

Ս . Արապիտէ Միւէննէսը Սէմակիլէր գա՞նդըլար տըր :

Ճ . Լիսանը Արապիտէ միւէննէսը Սէմակի եէթմիշ եէտի իսմ
օլուպ իքի գըսըմ տըր . Պիրի տայիմա միւէննէս իթիպար օ-
լունուր , փագաթ ծիկէրինէն թէղիրիր վէ թէննիսի ճայիկ

(*) Իշպու էլիֆը Զայիտէ իքի սուրէթլէ եազըլարադ պիրի-
նէ էլիֆը Մանուրէ տէնիլուր քի ց սուրէթինտէ եազըլուր .
տիկէրինէ էլիֆը Մէտուուրէ տէնուր քի , քէնտի սուրէթինտէ
եազըլուր : Վէ չու կիպի քէլիմէլէրին ալսէրինտէքի էլիֆը
մագսուրէլէր նէֆուր քէլիմէտէն օլուպ էլիֆը թէննիս տէյիլ
տըրլար :

Օլուր : Պունլարտան լիսանը Օսմանիտէ աղ չօդ միւսթամէլ
օլանլար պէր վէչչի աթի գըրդ եէտի տըր :

Տախիս միւէննէս իթիպար օլունանլար :

Մլչ քէփ . կֆ իւզիւն . ա եէտ . նէփս . այն . ածն . իւզիւն . ա եէտ .
գէհէպ . գէկիզ . գէման . ա պատու . գէման . ա պատու . գէման . ա պատու .
ارض շէմս . շէմس . شمال շէմին . یین էն چամ . یین էն چամ . یین էն چամ .
خجر քէաս . کاس . ٹար . دار . دلو . پئ . պիյر . یون . یون . یون . یون . یون .
խամր . چم ڈէհէննէմ . ڈէհէննէմ . ڈէհէննէմ . ڈէհէննէմ . ڈէհէննէմ .
حرب աղրէպ . ա պատու . գալ .
հարպ . վրայ .
հարպ . վրայ :

Թէզքիր վէ թէննիսի ճայիկ օլանլար :

سیدل . սէպիլ .
لسان . լسان .
عنق իւնգ .
թարիդ . թարիդ . թարիդ . թարիդ . թարիդ . թարիդ . թարիդ . թարիդ .
مسك . مسک :

Ք է Մ ի Յ է Թ .

Ս . Էսմակ Արապիյէ քէմիյէթ իթիպարիլէ գա՞չ գըսըմ տըր :

Ճ . Իւչ գըսըմ տըր , զիրա Արապիտէ Միւֆրէա վէ ծէմտէն
մատա , պիր տէ թէմնիյէ (ձնեն երկուորական թիւ) սըյղէսի
վար տըր :

Ս . Թէմնիյէ նէ՞ տիր :

Ճ . Թէմնիյէ միւֆրէա իլէ ճէմ վէսաթըլնտէ իսթիմալ-
լունուպ իքի քիշիյի , եախոտ իքի շէյի պէյան էտէն սըյղէ
տըր , վէ պունուն թէրքիպի միւֆրէտին ախէրինէ պիր ց վէ
պիր ց իլավէ էթտիքտէն սօնրա . եանըն մագապլը մէֆթուհ

օգոստամաղլէ օլուր, մէսէլա մլտն, միլէթէյն, իքի
միլէթ տէվլէթէյն, տէվլէթէյն, իքի տէվլէթ,
մէմլէթէյն, մէմլէթէյն, իքի մէմլէթէյն կիպի:

Ֆադաթ ալոքը քէլիմէտէ հախ ըէսմիյէ պուլունուրսա, ա-
նըն հազգիլէ եէրինէ ալիր և նէ կէթերիլիր և գըպէլէ
գըպէլէթէլն կիպի :

دو لنان ر կելլիք էլարագ է և եւրինէ եւսֆ կելլիք
տէվլէթան շյրան , հաճրան կիպի :

Ա. Արագիսէ դա՞չ տիւրլիւ ճէմ՝ դակումէնի վար տըր :

Ճ. Քէլիմաթը Արագիլէ ուսուլու Արագի իւզրէ ճէմդըլը-
մագ խթէնիլուրսէ, պունտա իւչ գախտէ վար տըր, եվվէլ-
քիսի ձէմը միւղէքքէրը սալիմ, (Սամ ՀՀ մձկ կանոնաւոր ա-
րական յոդնակի), իքինճիսի ձէմը միւէննէսը սալիմ (ՀՀ
մօնթ Սամ կանոնաւոր իդական յոդնակի), իւչիւնճիւսիւ ձէ-
մը միւքսսէր (Մականոն յոդնակի):

Ա. ՃԵՄՐ ԺՐԿՂԵՔ.ՔԵՐՐ ՍԱԼԻՄ ԿԱՌԱԼ ՕԼՈՒՐ :

Ճ. ՔԵԼԻՄԵՆԻՆ աԽԵՐԻՆԵ Ն Է Ե Եակոս ՈՒ ԷԼՍՎԵՏՈՒԼԵ Օ-
ՂՈՒՐ. ՄԵՍԵԼՍ ՄԻւշիրին, միւշիրլեր. միւշիրլեր(*), էօյլէտիճի, Եանի խօճա, մաւալիմին,

(*) Մուալլիմ լաֆղը լիսանը Արապիտէ էօյրէտիճի մանա-
սընա սէֆէթ իսէ տէ , լիսանը 0սմանիտէ իոնա մանասընա
իսօ օլարագ միւսթամէլ տըր , նէթէքիմ ասըլ Արապիտէ բէկ
քեաթիպ , եազըն , վէ بـ մէքթուպ եաղըլմըշ մանասընա
սըֆէթ օլուպ , 0սմանկը լիսանընտա էքիսի տէ իսմ օլարագ
գուլանըլըր :

Եախօտ մուսլիմուն, իօօմալար կատ քեաթիպ, Եազընը, Եականին, Եախօտ կայոն քեաթիպուն, Եաղընըլար: Թագաթ պու սըյդէ զէվի իւլու գուլէ (բանական) մախսուս օլտուղունտան մէքթուպին, Եախօտ մէքթուպին տէնիլէմէղ, Եալընըզ շաղ օլարադ ձև սէնէ վէ ալէմ լուղէթէրին ճէմի սնին սէնիյն, ալէմին օլուր:

Ա. ՃԵՄՆ միւԷննէսը սալիմ նա՞սը լ օլուր :

Ճ. ՃԵմը միւէննէոը Սալիմտախի քէլիմէնին ախէրինտէքի
հախ բէսմիյէ եախօտ թախ թէննիսին հաղֆիլէ եէրինէ ա-
ստաթըն իլավէսիլէ օլուր . մէսէլա գիւ աթըպէ , ա-
թըպաթ , էշիքլէր . գիւ քեաթիպէ ; քեաթիպաթ , եաղը-
ճը գարըլար . խիրտ խայրէթ , խայրէթլէր կիպէ ;
Վէ էկէր քէլիմէնին ախէրինտէ եւէֆ ոլուլունուր իսէ լուլ-
գալզ օլունուր էտաթ , էտէվաթ վէ էմսալի :

Պաւ ուսուի իւզրէ ճէմիլէնիրիէր շու քէլիմէլէր տախի :

مَدِير	مَكْتَبَاتٍ	مَكْتَبَاتٍ، مَكْتَبَاتٍ
مَفْصِيلَاتٍ	مَفْصِيلَاتٍ	مَفْصِيلَاتٍ، مَفْصِيلَاتٍ
مَقْصُودَاتٍ	مَسْأَلَاتٍ	مَسْأَلَاتٍ، مَسْأَلَاتٍ
مَشْرُوبٌ	مَشْرُوبٌ	مَشْرُوبٌ، مَشْرُوبٌ
الْمَقْاس	الْمَقْاسَاتِ	الْمَقْاسَاتِ، الْمَقْاسَاتِ
مَحْرُور	مَحْرُورَاتٍ	مَحْرُورَاتٍ، مَحْرُورَاتٍ
مَهْمَمٌ	مَهْمَمَاتٍ	مَهْمَمَاتٍ، مَهْمَمَاتٍ
مَحْصُولٌ	مَحْصُولَاتٍ	مَحْصُولَاتٍ، مَحْصُولَاتٍ

Ա. ՃԵՄԸ ՄԻԱՅԵԱԿԻ ՆԱՌԱՐԼ օԼՈՒՐ:

Ճ. Պու Տէմին պիր գախտէի մախսուսէսի օլմայըպ , ալա-
մէթը Տէմ' հատաք լս եիւհսա տըր , վէ հէր նէ գատար պիր
խմին Տէմի պիլմէք իշիւն քիւթիւոկը լուղամէ միւրաճառ-
էթմէք լաղըմ իսէ տէ . քէսազը մէլիքէյէ մէտարը սուհուլէթ
օլմագ մադսէտիլէ պաղը գախտէլէրի դիյրտէ տէրն օլունուր:

ՃԱՄՅ ՄԻԼՅ ՍՈԼՅԻՆ ԱԴՍԱԾ ՄԻԼՅ ԹԵԼԻ ԵՎ ԵՒ

ԳԻՐԻՆՁԻ ԴԱՒԱԾԵԼ (*)

U'ن-خىتەر	اڭچىم
ئەقىقى ،	ئۇاب ئەسلىۋەل ، ىرىتەپۋەلەر .
ئەمىز ،	ئىمار ئەسىمەر ، مەرىپەلىخەر .
ئەقىقى ،	اطفال ئەڭھېۋەل ، ىوڭىتەلەر .
ئەقىقى ،	اقار ئەپىمىر ، այلىۋەر .
ئەقىقى ،	ایيات ئەپكەۋەر ، պەرىپەلىخەر (ئەپكەۋەر)
ئەقىقى ،	اوقات ئەققەۋەر ، ۋەققەپەلەر .
ئەقىقى ،	املاك ئەمىۋەر ، مەلىپەلىخەر .
ئەقىقى ،	احوال ئەنىۋەل ، گەلىخەر .
فىكىر ،	اوفكار ئەفڪەۋەر ، ۋەتكەپەلىخەر .

(*) Կէրեք սլու գախտէնին վէ կէրեք աթիտէ զիքը օլու-
նանլարըն միւֆրէտ ոըյշէլէրին պազը վէզնէրի պիրպիրին-
տէն փարդլը իսէլէր տէ, ճէմ' ոըյշէլէրին վէզնէրի պիր օլ-
տուղունտան թէֆրիդ էտիլմէտի :

U.S.-Soviet

اعداد	ատատ , սպյոլար .
انسان	էսման , պէհալէր .
أخبار	ախտար , իսապէրլէր .
ابواب	էպլապ , գալուլար .
اجناس	էջնաս , ծինոլէր .
أوقاف	էվդاٹ , վագրֆլար .
آحاد	ահատ , պիրլէր .
أفلام	ադլամ , գալէմլէր .
اصحاب	ասհապ , սահիպլէր .
اطراف	էթրաֆ , թարաֆլար .
أنواع	էնվա , նէվլէր .
اموال	էմլալ , մալլէր .
ارزاق	էրզագ , ըրզգլար .
أشخاص	էշխաչ , քիշլէր .
ایام	էեամ , կիւնլէր .
اثمار	աստր , նըշանէլէր .
ابنر	էպհար , տէնիղլէր .
انهار	էնհար , չայլար .
أقوات	ադկաթ , եէմերլէր .
أشجار	էշճար , աղաճլար .
أقوام	ադվամ , միլլէթլէր .
اسرار	էսրար , սըրլար .
اذهان	էզհան , զիհնլէր .
ازهار	էզհար , չիշքլէր .
أولاد	էվլատ , վէլէտլէր .

Ճ

միւլուր , փառիշահլար .
վուհուշ , վահշի հայվանլար .
շեմուր , շեմուր .
վալուր , վալուր .

ՏԵՐՏԻՆՑԻ ԳԱԼԻՏԵ

Ճ

էղմինէ , զէմանլէր .
էտիյէ , էլաճլէր .
էլպիսէ , ըուպալար .
էսիլէ , սուալլար .
էճվիպէ , ճէվապլար .
էտիյէ , սուալար .
էմսիլէ , միսալար .
էլմինէ , լիսանլար .

ՊԵՇԻՆՑԻ ԳԱԼԻՏԵ

Ճ

իւլիմա , ալիմիլէր , պիլիճիլէր .
վիւղէրա , վեղիրլէր .
վիւքէլա , վեքիլէր .
ֆուդարա , ֆագըրլար .
քիւպիրա , սէցիւքլէր .
քիւչիւքլէր .

ԻՐԻՆՑԻ ԳԱԼԻՏԵ

Ճ

պէլէտ , بلد
ապտ , عبد
ճէպէլ , جبل
քէպիր , كبير
պակամ , عظيم
բէնուլ , رجل

պէլէտ , بلد
իպատ , عباد
ճիպալ , جبال
քիպար , كبير
իզամ , عظام
բիճալ , رجال

ԻԻՉԻՆՑԻ ԳԱԼԻՏԵ

Ճ

վայտ , قيد
սէجփ , سيف
պէյթ , بيت
բէմմ , رسم
նէփս , نفس
թայր , طير
նադտ , نقد
նէճմ , نجم
հատտ , حاتم
լլմ , علم
աղլ , عقل
շէյլ , شخ
բէս , رأس
ֆէնն , فن

قید , գույուտ , գոյտլէր .
سیوف , սիւեپویف , گرلرڈلար .
بیوت , պիւեپویթ , էվլէր .
رسوم , ըիւսում , ատէթլէր .
نفوس , նիւֆուս , ճանլար .
طیور , թույուր , գուլար .
نقوذ , նուդ-սւտ , հաղըր ադճէլէր .
نجوم , նիւճում , երլորդլար .
حدود , հուտուտ , սընօրլար .
علوم , իւլում , իլիլէր .
عقول , ուդուլ , ադրլար .
شیوخ , շիւյուխ , շէյխլէր .
رؤس , բիւուս , պաշլար .
فنون , ֆիւնուն , սանամթլար .

ՄԷ-ԳԷԿ

մէլիք , ملك
վահշ , وحش
շէնը , شهر
վալու , قلب

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

عَمَّا يَرَى
كَوْنِيْسْتُونْ
أَمِيرٌ
أَنْجَلِيْسْ
أَنْجَلِيْسْ
أَنْجَلِيْسْ
أَنْجَلِيْسْ
أَنْجَلِيْسْ

أصْفَافاً قَوْنَاتِهِ فَمَا ، قَوْنَاتِهِ فَلَكَرْ .
فَهُمَا قَوْنَاتِهِ مَمَا ، مَمَا لَعْجَلَهُ لَعْلَهُ .
كَرْ مَا قَوْنَاتِهِ مَمَا ، دَهُوكَهُ لَعْلَهُ .
جَهْلَهُ لَعْلَهُ ، دَهُوكَهُ لَعْلَهُ .
شَعْرَا قَلْعَاتِهِ رَسَا ، زَاهِيَرَ لَعْلَهُ .
قَتْلَا قَوْنَاتِهِ لَسَا ، قَوْنَاتِهِ لَعْلَهُ .
أَمْرَا بَلْدَاتِهِ رَسَا ، مَمْبَرَلَهُ لَعْلَهُ :

ԱԼԹԵՆՁԼ ԳԱԻՏԵ

۷۰- رساله گھیاں لکھ ،
 کتبہ ملکہ ،
 ایک ملکہ ملک ،
 نذر کرہ ملکہ ،
 تعلیم کے ملکہ ،
 جزیرہ ملکہ ،
 سفینہ ملکہ ،
 فائدہ ملکہ ،
 قاعدہ ملکہ ,

رسائل բէսայիւլ, քիւչիւք քիթապէր .
كتائب քէթայիպ , օրտուլար .
بهاشم պէհայիմ , հայվանլար .
نذاكر թէղաքիր , թէղըէրէլէր .
تهالث թէհալիք , թէհիրէլէր .
جزاير ճէղայիր , ատալար .
سفاین սէֆային , կէմիլէր .
فوائد փէվայիտ , փայտէլէր .
قواعد դավակոտ , դակոտէլէր :

ԵԼՇԻՆՁԻ ՊԱԽՏԵ

جامعة عاطف سالمي،
جامعة عطاف سالمي.

خوامع ճէվամի , ճամիլէր .
عواطف ավաթըք , քէրէմէր .

ԱՐԵՔՈՒՄ	ՃԱՎՈՒՄ
ՃԱՆԻԱԼ ,	ՃՈՎԱՆԲ ՃԵՎԱՆԻԱԼ , ԹԱՐԱՓԼԱՐ .
ԿՈԿԲ ՔԵՎՔԵԱԼ ,	ԿՈՎԱԿԲ ՔԵՎԱՐԻԱԼ , ԵՐԼՄԸՐԳԼԱՐ .
ԼԱԶՄ ԱՄԻԼ ,	ԼՈՎԱՅԼԻՄ , ԼԱՊՐՄ ՕԼԱՆ ՀԵՅԼԵՐ .
ՍԱՄԼ ,	ՍՎԱՄԻԼ , ԻՇԵԽԵԾԻԼԵՐ .
ՀԱԴԻՄ ,	ՀՈՎԱԴԻՄ , ԵԿՆԻ ԽԱՊԵՐԼԵՐ .
ՊԱՍԻՄ ,	ՊՈՎԱԴԻՄ , ԱԿՊԵՎԼԵՐ .
ՊԱՎՐ ,	ՊՈՎԱԳՐ , ԳԱԼԱՆ ՀԵՅԼԵՐ .
ԼԱՀԻԳ ,	ԼԵՎԱՀԻԳ , ՊԼԻԹԻՉԻՓ ՕԼԱՆԼԱՐ .

Արքացիւծի ԳԱԽՏԵ

ԱՐԵՔՈՒՄ	ՃԵԿՑՈՒՄ
մէքթէպ ,	մէքեաթիպ , մէքթէպլէր .
մէսճիտ ,	մէսաճիտ , ճամիլէր .
մէսքէն ,	մէսաքին , օթուրաճադ եէրլէր .
մապէտ ,	մէապիտ , իպատէթ եէրլէրի .
մէնպա ,	մէնապի , փունարլար .
մագպէր ,	մէգապիր , մէզարլըդլար .
մէճլիս ,	մէճալիս , մէճլիսլէր .
մաստար ,	մէտարլը , մաստարլար :

Տօղակցություններ ԳԱԼԻՑԵ

Սէ-քէնս Տէլամուն սէլաթիյն, սուլթանլար և վանտիլէր, գանդիլ, գանտիլէր.

Ճ

Խաթանակա, սուչլար.
Ստանակա, սպահեր :

ՕՆ ԻՐԻՆԾԻ ԳԱԼԻՏԵ

Ճ

Հապակա, սէվկիւլիլէր.
Վրայակա, խըսըլմար.
Աղնիեն, զէնկինլէր.
Էշգըեա, հայտուտլար.
Անիա, փէյլամպէրլէր.
Վայրիա, ածճակա, էսուլըդլէր.

ՕՆ ԻՒԶԻՆԾԻ ԳԱԼԻՏԵ

Ճ

Արագի, եկըլէր.
Ահալի, եկըլուլէր.
Լիւլի, կիւլէր.
Այածի, էւսատի :

ՕՆ ՏԵՇՈՐՄԻՆԾԻ ԳԱԼԻՏԵ

Ճ

Քիթապ, քիթապլէր.
Կտե, քիթիւպ, քիթապլէր :

Ճ

Մէքժուպ, մէքժուպ, մէքեաթիպ, մէքժուսիլար .
Մազման, մազման, մէզամին, մանալար .
Մէջնուն, մէջնուն, մէջնունին, տէլիլէր .
Ավլմ, իգլիմ, էգալիմ, իգլիմլէր .
Միջթահ, միջթահ, մէջաթիհ, անախթարլար .
Միւֆիլիս, միւֆիլիս, մէֆալիս, միւֆիլիսլէր .
Շիտան, շիտան, շէյյաթին, շէյյթանլար .
Ասլուպ, իւսլուպ, էսալիս, իւսլուպլէր, թէլթիպլէր .
Վանօն, վանօն, վալանին, վանօնլար :

ՕՆ ՈՒԽՆԾԻ ԳԱԼԻՏԵ

Ճ

Ակիր, էքպէր, էքպէր, էքպէր .
Ասգր, էսղէր, էսղէր, էսղէր .
Ահսն, էհսէն, էհսէն, էհսէն .
Վխն, էփխէմ, էփխէմ, էփխէմ .
Աքրէպ, էգրէպ, էգրէպ, էգրէպ .
Ասգէլ, էսգէլ, էսգէլ, էսգէլ :

ՕՆ ՊԻՐԻՆԾԻ ԳԱԼԻՏԵ

Ճ

Հէտիյէ, հէտիյէ, հէտաեա, հէտիյէլէր .
Բլիյէ, պէլաեա, պէլալէր .

ՄԻԳԹԱՀ-ԻԻԼ-ԻԻԼՈՒՄ

ՃԵՐ'

ՄԵՒՔ-ԷՐ

Թարիق ,

طرق թուրուق , եօլլար .

ՀԵԿՍՈՒՆ ,

رسول ըիւսուն , փէյլամպէրլէր :

ՄԵ-ՔՇԵՐ

قلعه գալէ ,

0Ն ՊԵՇԻՆՁԻ ԳԱԻՏԵ

ՃԵՐ'

فلاع գալա' , գալէլէր .

ՐՋԵ ՐԵԿԱՎԵ ,

رقبه ըիդապ , պօյունլար :

ՄԵ-ՔՇԵՐ

دعوى տավա ,

0Ն ԱԼԹԸՆՁԲ ԳԱԻՏԵ

ՃԵՐ'

دعادی տասավի , տասավա , տավալար .

ՖԵԹՎԵ ,

فتوى ֆէթավի , ֆէթավա , ֆէթվալէր :

Իշպու ռավա իլէ ֆէթվա քէլիմէլէրին ախէրինտէքի և , էլիքը զայիտէ օլտուղունտան և թէլէֆփիւղ էթմէլի , ճէմիլէրի տախի միսալտէ կէօրիւլտիյի կիպի իքի տիւրլիւ օլուր :

ՄԵ-ՔՇԵՐ

تاج թաճ ,

0Ն ԵԽՏԻՆՁԻ ԳՂԻՏԵ

ՃԵՐ'

تیجان թիճան , թաճլար .

ճար ճար ,

جیران ճիրան , գօնշուլար .

էլս ,

اخوان իլսվան , գարտաշլար .

սապի ,

صبيان սիւպեան , քիւչիւք էրքէք չօճուդլար :

ԹԵՆՊԻՀ . Պալատէ պէյյան զըլընան սըյլլէլէրտէն մատա , ճէմը միւքսսէրին տահա փէք չօդ դախտէլէրի վար իսէ տէ , պաշլընա միւսթամէլօլանլարըն զիքրիլէ իքթիֆա օլունտու : Վէ մալիւմօլաքի , պաղը իսմէլը պիր դաչ գախտէ իւղրէ ճէ-միլէնիրլէր , մէսէլա յշ պահը (տէնիդ) իսմին ճէմի ճահար էպհար օլունտու կիպի , ճահ պիհար վէ հաջոր պէհուր . վէ ճա-էպհար օլունտու կիպի , ճահ պիհար վէ հաջոր պէհուր . վէ ճա-պատ իսմին ճէմի ճահ պատ , վէ ճա-بود ուպուտ , վէ ճա-جیع ապիտ տախի օլուր :

Ա. Արապիտէ իքի քէրբէ ճէմ' էտիլմիշքէլիմէլէր վար մը : Ճ. էսմաի Արապիյէտէ պիր քէլիմէ պիր թէքիպիլէ ճէմի-լընտիքտէն սօնրա , պիր քէրբէ տահա ճէմի' միւէննէսը սա-լիմ սըյլէսիլէ ճէմիլէնտիրմէք ուսուլը արապինէ ճայիլ օ-լուպ , լիսանը թիւրքիտէ տախի դուլլանըլըր , նէթէքիմ լուպ , լիսանը թիւրքիտէ տախի դուլլանըլըր , նէթէքիմ լուպ , մասրաֆ , մصارفات , մէսարիֆ , մէսարիֆաթ , մասրաֆլար : լազմ լէվաղիմ , լազմ լէվաղիմ , լազմ լէվաղիմ : լազմ հատիս , մաթ , լազմ օլան շէյլէր : հատիս , հավատիս , հավատիս : հավատիս , եէնի խապէրլէր :

Լաքին պիր իսմը Արապի գախտէի Արապիյէ իւղրէ ճէմի-լընտիքտէն սօնրա , ախէրինէ չէ իւավէսիլէ թէքրար թիւրք-ճէ տախի ճէմիլէնտիրմէք իսթա ողը , մէսէլա մէ-ճէ սարիփէր վէ էթրափէր տէնիլէմէլ . ֆադաթ պիր գա-չէ էթրափը էթրափը էթրափը էթրափը էթրափը էթրափը միւրատ շէյլին էթրափը էթրափը էթրափը էթրափը էթրափը էթրափը միւրատ շէյլին էթրափը էթրափը էթրափը էթրափը էթրափը էթրափը շո باعلوك و اولوك اطرافري گو چու պաղ-օլունտու գտա , օլ վադը թէ կէօթէրմէք միւրատ շէյլին էթրափը էթրا- լարըն վէ էթրափը էթրا- լաرըն էթրا-

Ա. էսմաի Արապիյէ գախտէ Պարակյէ իւղրէ ճէմիլէնիր մի:

Ճ. Եսմակ Արապիյէ Գախտէի Ֆարսիյէ վէ Թիւրքիյէ Խող-
րէ տախի ճէմիլէնիր Սաշգան աշըդան . Փէրիկ , Փէրիկ ,
Կան Փէրիկան . Քերի Պատառ Հնաբետ Վապըթան . Քերի-
թաղ , Քերթապլար կիպի : Ֆադաթ Ֆարսի վէ Թիւրքի
Խամիլ գախտէի Արապիյէ Խողրէ ճէմիլէնմէզլէր , Եալընըդ
Ղալէթը մէշհուր օլարադ Ջիվլէնիքեաթը հիւ-
մայուն իւթիմալ օլունուր :

Ա Հ Վ Ա Լ Ի Բ Ի Ս Մ

ԹԻՒՐԹԻՑԼ ԻՍԹԻՄՈԼ ՕԼՈՒՆԱՆ ՈՒՍՈՒԼ :

Թ Է Ս Ն Ի Ց Է

Միւճէրթէտ մլտն միլէթէյն , իքի միլէթ .
Միւզափուն իլէյն մլտն միլէթէյնին , իքի միլէթէյն .
Մէփուլուն իլէյն մլտն միլէթէյնէ . իքի միլէթէ .
Մէփուլուն պիհ մլտն միլէթէյնի , իքի միլէթէ :

Ճ է Մ Ի Ռ Ա Մ Ա Ր Ա Մ

մուալլիմուն , մուալլիմին , խօճալար .
մուալլիմունուն , մուալլիմինին , խօճալարն .
մուալլիմունէ , մուալլիմինէ . խօճալարա .
մուալլիմունի , մուալլիմինի , խօճալարը :

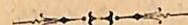
Ճ է Մ Ի Ն Ն է Մ Ա Ր Ա Մ

մահալատ , մահալէլէր :

մահալատ , մահալէլէրին .
մահալատէ , մահալէլէրէ .
մահալատ , մահալէլէրի :

Ճ է Մ Ը Մ Ի Մ Ա Ր Ա Մ

կիբ քիւթիւպ , քիթապլէր .
կիբիւպիւպիւն , քիթապլէրին .
կիբիւպէ , քիթապլէրէ .
կիբիւպիւպի , քիթապլէրի :

Ի Զ Ա Յ Է Թ

Ա. Արապիտէ իզաֆէթ նա՞ոըլ օլուր :

Ճ. Եսմակ Արապիյէտէ իզաֆէթ գախտէի Ֆարսիյէ Խողրէ
Ճարի օլուպ , շու ալթիտէքի իւչ սուրէթը հասըլ օլուր :

կտաբ մուգիթի , միւգինին քիթապը .
սահիֆէի քիթաղ , քիթապըն սահիֆէսի .
սէֆաի գալպ , եխրէյին սէֆասը .
մանաի պէյջ , պէյջին մանասը .
գատըի պէյտէ ; պէյտէնին գատըսը .
ատուի տէվլէթ , տէվլէթին տիւշմանը :
ատուի տէվլէթ , տէվլէթին տիւշմանը :

ԻՍՄՐ ԱՐՍՊԻ ԻՍՄՐ ՅԱՐՍԻՑԷ ԻՉԱՄՔԵԹԻ

وقت شام վաղթը շամ , ախշամվաղթը .
ساحة زمین սահէի զէմին . եէլ եխրի .

صفای دل	սէֆախ տիլ, եխւրէք սէֆասը .
معنای سخن	մանափ սէլլսէն, սէօղիւն մանաոընը .
قاضی، جهان	գատըխ ճիշան, ճիշաննըն գատըսը .
عدوی حان	ատուխ ճան, ճան տիւշմանը (*) :

ԻՍՄԸ ՑԱՐՍԻ ԻՍՄԸ ԱՐԱՊԻՑԵ ԻԶԱՖԵԹԻ

سرافراز زمان	սէրէ ֆրազը զէման , վագթըն սէրէ ֆրազը .
بندهُ حاكم	պէնտէի հաքիմ , հաքիմին ոլէնտէսի .
کدای وفت	կէտակի վագթը , վագթըն տիլէնճիսի .
صوفی عالم	սօֆուի ալէմ , ալէմին սօֆուսու .
روی حبیب	բուի հապիսպ , հաղիպիսին եխւզիւ :

زمن، گواهی اوت خانه، سامانه کل طام او چیزی که میتواند
کوشک چیزی که میتواند صابط، مکلف را در موقع او بخواهد،
که این کار را با خود نمایند، و آنها را میتوانند خواهند
بازگردانید.

(*) Արագիտէ պաղը թէշտիտի քէլիմէլէր վար ուրբ քեթիւրքիտէ պաղէն թէշտիտի վէ պաղէն թէշտիտուլ իսթիմալ օլունուրլար, իշպու առու լաֆղը տախի օդապիլտէն օլարագ առուցիւ հան տախի տէնիլէպիլիր: Վէ ճգն ճէքա, ճգն սէփա, միսիլլիւ քէլիմէլէր աաի ի ասըլ Արագիտէ ախէրլէրինտէ հէմղէ մէվճուտ օլուպ, լիսանը 0սմանիտէ հազֆ օլունմուշ օլուուղունտան, գախտէի Թարսոյէ իւզրէ իշափէթ սուրէթիստէ իլավէսիլէ ճգն ճէքաի իւալդ, վէ ճգն իլավէսիլէ իւալդ, վէ ճգն իւալդ:

արապի թէրքիպինտէ, վէ էլֆազը թիւրքիյէ ֆորսի վէ ա-
րապի թէրքիպինտէ վագը օլամաղ: Քէղա էտէվաթը ֆարսի-
յէ արապի լաֆղլէրէ, վէ էտէվաթը արապիյէ ֆարսի վէ
թիւրքի լաֆղլէրէ ելավէ օլունամաղ:

Ա. Ասրի գալուստէի արտապիյե իւղբէ իզավիէթ տահանացը

Output:

ԳԱԳԵ ՍԱՆԻ

U C A B U F E L U R U Q H S K

B U B O S

ԹԵՐՅԻՊԸ ՎԱՍՖԻ

Ա. Թէրքիսը վասգիւ նէ՞ տըր :

Ճ. Մանափ վաստիը իւլ. միւթթասը օլան իսմէրէ Սէվսու փառքը գիւղի ըն աղասինաէ կէթիրկլուր : Իշխանի լուր քի, ուղարկելուն աղասինաէ կէթիրկլուր : Թիւրքէ թիւրքէ թէրքիպը վասդի պունտան իսպարէթ տըր :

Ճ. Սրբաթը Սրբակից տախի Թէւրքի ողբեթէր մադամը

وَاسِعٌ فَاسِرٌ حَسَانٌ كَوْنَى وَاسِعٌ مُّتَكَبِّرٌ كَبَشٌ

Ա. ՌԵՎՈԼՎՐ ԱՐԱՎԻՃԵ ԿԱ՞ՄՐԼ ԳՈՎԱՐԱՆՐՎՐ :

Ս. Արամիլիուէ սըֆէթ իլէ մէվսուն զ հա՞լ միւթապէդաթէտէրիլէր :

(*) Մէվսութուն ախերինոտէ էկէր հայ բեսմանէ եախօս եաք
ազգութէ վար իսէ, պիր հետո, վէ էցչ եախօս Հայ վար իսէ, պիր
Եա զիշատէ դըլընըը :

Ահճակ պալատէ սլեյան օլունտուղու խղբէ Արագիտէ ճէ-
մի միւղէքքէրի սալիմոնէն մատա , ճէմլէր միւէննէս հիւքմին-
տէ օլունտուղունտան , մէվառք օլան քէլիմէ ճէմ՝ օլունդտա
սըֆէթ շու աթիտէքի սուրէթլէ միւթապէդաթ էտէր :

Եվլէլա , Մէվսուֆ ճէմի միւէննէս վէ եախօտ ճէմի միւքէսէր օլոյուգտա , սըֆէթ միւ փրէտի միւէննէս կէլիր . մէսէլա

Էֆքտարը սահպէ , տօղրու ֆիքիրէր .
ախلاق հսնե ախլագը հասէնէ , կիւզէլ թագիաթլար .
աթըպպաի մէշնուրէ , մէշնուր հէքիմլէր

ቻቸውም ተመሳሳይናል ، ይከራየቱን ቅዱታዎች ነው

۴۴۵ دوچار نهادنی می‌گیرند، بقیه بقیه اینها را بگیرند.

մաթ վարբ միւսթէղիմէ, տօղու թափրըլար.

(*) Եհլը Թէրս Եքուերիեա պու միւթապէդաթէ ըիայէթ
Եթմէյիու գաւծ առէրէլքը իսէ տէ, լի-
սանը Օսմանիուէ ղայրը ճայիշ արը: Թագաթ միւէննէսը սէ-
մայիլէրէ իթիպուր օլուննմաղ: Մէսէլա շնչ շնչմը միւնիը.
ասարը վասի կիպի:

رَوْاجِ طَبِيهِ ، لِهِيَقْدِرٌ مُّؤَمِّنٌ لَّهُ .
أَفَوَامٌ وَحَشِيدٌ
لِهِيَقْدِرٌ مُّؤَمِّنٌ لَّهُ .
أَهَالِيٌّ حَاضِرٌ
لِهِيَقْدِرٌ مُّؤَمِّنٌ لَّهُ .
حَرَكَاتٌ مَّقْبُولٌ
لِهِيَقْدِرٌ مُّؤَمِّنٌ لَّهُ .
إِفَادَاتٌ مَّفْدُوَةٌ
لِهِيَقْدِرٌ مُّؤَمِّنٌ لَّهُ .

Սահման, Մելութի ծեմի միւղերելը ռայիսիսէտ, որքեթ
տախի ծեմի միւղերելը ռայիս, ևայօս նեմի միւղել եր կե-
լիր. մէսէլու մայն կալու, մաս Աննի քուամիւն, Փատմիւնո-
ւալոր. միւնիւրելունի քէրոմ, քէրեմ սահմանի
միւտերըիսէլը կիզի:

Առ լիսէն, Մէջաւ զ մէմի միւհները սակամօլուուց վա-
գրիթ, ողբեթ տախի ծէմի միւհները նոյնօլուուց ճայիլ օլու-
ուուցու կիոյի, մա քրեսի միւհներ օլուուշ տախի ճայիլ օլուու-
չուուցու զարդի, և առ օւ այս կարդի, ի ինի

միւթեալթ, պօշանմը գարը լար. միւշքիլալթ, միւշքիլալթ, միւշքիլալթ, մատաէլէր. կամ մէհամբ, միւհիմ իշլէր կիպի : ԳԱԼՏէ. Ախէրինտէ յ ԵՇ պուլունան քէլիմէլէրին ճէմի միւղէքէրի սալիմինտէ յ հազֆ օլունուր. պագը բավն պագը կիպի :

Ա. Արքաթը Արապիյէնին միւէննէսի նա՞ոըլ օլուր :
Հ. Զիքը սըպդէթ էտէն միսալլէրտէ կէօրիւլոփյի կի-
պէ, որդէթին ախէրինէ ալամէթը թէննէս օլան սիր + հե-
լավէ օլունտուգտա միւէննէս օլուր . մէսէլս على ալի՛,
ظاهره զահիր , աչր علیه ալիյէ , եխւքսէք . ظاهره զահիրէ , աչրէ-
گیره քէպիր , եէնի . گէտիտէ , եէնի . گէպիր , քէ-
جیده գէտիտ , گام . պէզուք . սաղիրէ , քիւշիւք .
պիրէ , պէզուք . սաղիր , քիւշիւք . շرقیه ، սաղիրէ :
քեամիլ , կامل քեամիլէ :

Ա. Արապին սըմէթին մէվուփու իսմը ֆարսի օլտուղու վագրիթ նա՞ոը լ միւթապէդաթ էտէր :

Ճ. Ֆարսիտէ Թիւրքի կիպի թէկնիսիս իթիպարը օլմատը
դընտան, վէ էվախըրը քէլիմաթտէ պուլունան . ճէ տախի
ալամէթը թէկնիսիս օլմատըդը իչիւն, Արապի օլան սըֆէթ
տախիմա միւզէքքէր գուլլանըլըր . մէսէլա ննդէ պէնտէլ

Ս. Արքէթը Արապիցնին մէվոռովու Թիւրքի տախի օ-
լապիլի՞ր մի:

﴿فَكَذَّبُوا بِهِ وَكَذَّبُوهُ مَنْ كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ فَكَذَّبُوا إِنَّمَا يَنْهَا عَنِ الْمُجْرِمِ لَعْنَاهُمْ فَمَنْ يَنْهَا عَنِ الْمُجْرِمِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾

Ա. Արքաթը Արտպեյէ դաչ դըսմ տըբ :

Ճ. Սըֆաթը Արտապից տախի Թիւբքի վէ Ֆարսի ոըֆէթ-
լէր միսիւլիւ իքի գըորմ օլարագ, Սէմակ վէ Գըյասի աըբ:

Սէմաի պիր գախոէ թահթընտա օլմայանլար տըր, Նշ-
հասէն կիւզէլ Հաղ գաղին, քէօթիւ Կ քէպիր, պէօ-
յիւք յաղիր, քիւչիւք կիպի:

Ա. Գրիգորի Նազարէ եակիրլը

(*) Իշղու ց հարփը ասրև արապիտէ թէշտիտի իսէ տէ,
լիսանը Օսմանիտէ թէշտիտսկիզ օդունմաղլէ , Փարսի ետէ
նէսուենուն, Փարզը եօդ տուր : Անձագ միւէննէ ալէրտէ թէշ-
տիտ իլէ օդունարագ ձայն արապիյէ տէնիլուր :

մալտար. էհւը իւմ, իւմ սահիպի. ահլ մար էհւը մէ-
արիփ, մարէփէթլիւ. սահիպ իւլ իւմ, իւմ սահի-
պի. ալը պէյթը թուման, թումանը էզին սահիպի:

Ա. Եաի նիսպէթլէ սըֆէթ օլան քէլիմէլը նա՞ոըլ միւ-
թէպէդաթ էտէլը:

Ճ. Եաին նիսպէթլէ սըֆէթ օլան քէլիմէլը տախի գափ-
տէի միւթապէդաթէ բիաէթ լազըմ տըր. մէսէլս
լիսանը արապի, գափտէի արապիյէ. Արապի
կաբ վարսի. գափտէի արապիյէ. Քիթապէթը Փարսիկ
գափտը էճնէպի. Կնաբ վարսի. Խութութը էճնէպիյէ կիպի:

Պաղէն մէջութ հաղփ օլունուալ, եալընըլ սըֆէթ իսթի-
մալ օլունուալ պիլէ, իշպու միւթապէդաթ լազըմ տըր.
Ամալի տախիլիյէ, մալի տախիլիյէ կիպի քի,
տախիլիյէ, մալի տախիլիյէ, մալի տախիլիյէ կիպի քի,
տէմէք տըր: Վէ մէքթէպը հարպիյէ քի, մէտի մէտի տէմէք տըր:
Պաղէն մէքթէպը գիւնունը հարպիյէ տէմէք տըր: Պաղէն
իշպու մէջութ պիւթիւն պիւթիւն ունուալ օլուալ, եալընըլ
սըֆէթ պիլը շէյէ իւմ օլուր ածոց Մահմուտիյէ կիպի քի աս-
լընուալ ածոց սէֆինէյի Մահմուտիյէ տէմէք տըր:

Ա. Եաի նիսպէթ, թիւրքի վէ Փարսի լաֆլէրէ տախի ի-
լավէ օլունո՞ւրմու:

Ճ. Խայիր, իշպու եաի նիսպէթը արապիյէ թիւրքի վէ
Փարսի լաֆլէրէ իլավէ օլունամազ. մէսէլս աչք սէհմիյէ
տէնիլիր, լաքին օվիդ օդըյէ, այս թէյրիյէ տէնիլմէզ, Փա-
րպաթ աչք մահիյէ, այս միրիյէ զալէթը մէշհուր օլարագ
միւթամէլ տըր:

Ա. Սըֆաթը թափիլիյէ նա՞ոըլ օլուր:

Ճ. Սըֆաթը ասլիյէնին էվմէլինէ պիր էւնչ վաղ օլունա-
րագ պիր շէյին ըիւճհանընը պէյան իտէր, վէ էկէր սըփէ-
թին օրթասընուա յ պուլունուրաա հազփիլէ օլուր մէսէլա.

Հասէն, կիւղէլ, ահսն ահսն, էն կիւղէլ

Քէպիր, ուէյին ք կիր էքպէր, էն պիօեիւք.

Չուզիր, քիւչիւք սաղիր, էսղէր, էն քիւչիւք.

Կրիմ քէրիմ, ճէօմէրտ, էրքէմ, էն ճէօմէրտ.

Վազի, գազի գու էդվա, էն գազի:

Ակր նաս Պունլաը դափտէի Արապիէ իւղրէ կելոիքտէ
էքրէմիւնսաս, վէ ափվա իւլ ափվալ, վէ գափ-
տէի ֆարսիյէճէ էքրէմը նաս, վէ ափվա ափ-
վաի ափվալ տէնիլուիյի կիպի, դափտէի թիւրքիյէ իւղրէ
վալ ափվա ափվա էքրէմի. ափվալըն ափվասը
տախի տէնիլուր:

Պու սըյզէի թափլիլէ պաղէն ճէմ մագամընուա տախի
գուլանըլըր, նէթէքիմ միւգրէտ մագամընուա
տէնիլուիյի կիպի, ճէմ մագամընուա էքրէմի
նաստէն տիր տախի տէնիլուր:

Ա. Արապիտէ վասփ թէրքիպի գապիլինուէ սըփէթլէր
վա՞ր մը:

Ճ. Պալատէ պէյան գըլընան սըփէթլէրտէն մատա ասըլ
գափտէի Արապիյէ իւղրէ պիր նէվ սըփէթ տահա վար տըր
քի, Թարսիտէ վասփ թէրքիպի կիպի մէջութ իլէ սըփէթին
մէճմուի պիր քէլիմէ հիւքմինտէ օլարագ իքի լուղէթ պէյ-

Կինտէ Էլք Համբէսիյէ օլուր, մէսէլա չշա քրիմ իւշիյէմ, վէ վէլի իւնիյէմ կիպի: Պունարըն միւ-
էննէոլէրինտէ ալամէթը թէնիս օլան Ե հարթը քէնտի
սուրէթինտէ (օ) եազրլը քրիմէթիւշիյէմ, վէ
շա վէլիյէթ իւնինիմ կիպի:

Թէն ՊիՀ. Զիքը օլունան սըֆէթլէրտէն մատաս լիսանը
Օսմանիտէ քէսրէթ իւզրէ միւսթամէլ օլան փէք չօդ Արա-
պի սըֆէթլէր վար տըր քի, Գիյլէրտէն միւշթադդ օլուգ-
լարը ճիհէթլէ սըֆաթը միւշթէդա տէնիլուր. պունլսր Գիհլ
պապընտա պէնան օլունտադ տըր:

ՖԱՌԱ ՍԱՆԻ

ԷՍՏԱԻ ԱՏԱՏ

Ա. Արապիտէ Էսմախ ատատ գա՞ն գըսըմ տըր:

Ճ. Թիւրքիտէ միւսթամէլ օլան Էսմախ ատատ իւչ գըսըմ
տըր. Էանի Ասլիյէ, Վասթիյէ, վէ Թէսրիյէ: Արապինին ա-
տատը թէվզիյէսի լիսանը Օսմանիտէ դուլլանըլմաղ:

Ա. Ատատը ասլիյէ գա՞նզըլար տըր:

Ճ. Արապիտէն Թիւրքիտէ միւսթամէլ օլան: Ատատը ասլի-
էտ պունլար տըր:

Աշան աշն վահիտ, ահէտ, պիր էսնէյն աշան:

Երի, ձմէ սէլասէ, իւչ (*) արցէ էրպատ, տէօլթ, ձախ իւամսէ
սէշ. ձտ սիթթէ, ալթը. ձաս սէպա՛, եէտէ՛. ձան սէմանի-
յէ, սէքիղ: ձաս թիսա՛, տօդուղ:

Աշէրաթ, աշն աշէր, օն. Աշն իշրին, եիրմի, աշն աշ-
լասին, օթուղ: էրպա՛ին, դըրդ: իւամսին, էլլի.
Աշն սիթթին, ալթմըշ. սէպ'ին, եէթմիշ: սէմա-
նին, սէքոէն. Նաս թէսին, տօդոան:

Եիւղ մանասընտա օլան ամ մի՛է. վէ պին մանասընտա օ-
ւան ալ էլֆ գուլլանըլոր:

Ահէտին ճէմի ահատ. աշէրին ճէմի աշերաթ,
միւնին ճէմի միաթ, վէ էլլիֆին ճէմի տաէի իւ-
լուգ եախօտ ալա ալա օլուր:

Թէն ՊիՀ. Արապի իսմի ատէտ օլան էման եէրինէ չօդ
տէփա թէմնիյէ իլէ իֆատէի մէրամօլունուր, մէսէլա
գլուխն:

(*) Ատատը ասլիյէնին ախէրինտէ պուլունան Բալը, Ա-
րապիտէ քէնտի սուրէթինտէ (օ) եազրլըր իսէ տէ, Թիւր-
քիտէ նօդթալարը իսգաթ օլունտադ, հաի րէսմիյէյէ
թէպտէլ օլունուր. Ե աէ հարգը տաէի Արապլար եարըմնէ
սէտաւը իլէ, եանի պիղիմեարըմ դ եախօտ թումլիսանընտա
օլան Ա վէ եա Խնկիլիզճէտէ օլան Ա կիպի թէլէֆֆիւղ իտէր-
լէրիտէ տէ, Թիւրքիտէ աէ թէլէֆֆիւղ օլունուր:

Աշէրաթ տախի ճէմի միւզէքքէր սալիմիւզրէ օլ-
տուղու կիպի սէլասուն, էրպա՛ն աշն աշն աշն աշն,
Աշն սէպ'ուն սիթթուն, սէպ'ուն սէպ'ուն, սէպ'ուն:
սէմանուն տաէի օլուր:

գութպէյն (երկու բեւեռ) շրմն շրմն հարէմէյնի շէրի-
փէյն, Մէքըէ վէ Մէտինէ :

Իքի ատէտին եօդարըսընը ի թիմալ իթափտէ մէֆսու-
ֆուն ճէմօլմասը լաղըմ կէլիպ, վէ միւթապէդաթէ տախի
ըիայէթ օլունուր, մէսէլա պարագա արեւ էթրափը էրպաս,
տէօրթ թարաֆը. ազա էգալիմի սէպա, եէտի իդլիմ:

Ս. Ատատը Վասիլիէ դա՞նղըսը տըր :

Ճ. Արապինին Թիւրքիտէ միւսթամէլ օլան ատատը Վաս-
իլիէսի օն ատէտինէ դատար օլուպ, շունլար տըր . առ էվ-
վէլ, պիրինծի . նա՞ սանի, իրինծի . մաշ սալիս, իւչիւնծիւ .
բապի, տէօրտիւնծիւ . սէշինծի . սած սա-
տիս, ալթընծը . չա սապի՛, եէտինծի . նա՞ սամին, սէքի-
զինծի . նաս թասի, տօդուզունծու . աշար աշըր օնունծու :

Պունլարըն միւէննէսի ախէրլէրինէ պիր հու հումէյէ իլավէ-
սիյէ օլուր, մէսէլա ձնա սանիյէ, ձնա սալիսէ կիպի . եալո-
նըլ եւթւատէտին միւէննէսի զիքրի սէպգաթ իթալիյի կի-
պի առ ուլա օլուր :

Ս. Ատատը Վասիլիէ Օսմանլը լիսանընաս դա՞չ սուրէթլէ
իսթիմալ օլունուր :

Ճ. Ատատը Վասիլիէ Օսմանլը լիսանընտա իքի սուրէթլէ
դուլլանըլըր, էվվէլքիսի ախէրլէրինէ էլիփ իլավէսիլէ, նէ-
թէքիմ առ էվվէլա . նա՞ սանիէն . առ սալիսէն բապիէն ի-
լա ախըլըհի :

Իքինծիսի, մէվսուփ իլէ պէրապէր դուլլանըլըր, մէսէ-
լա վապը էվվէլ, բա նա, պապը սանի, բա առ վապը սանի, բա առ վա-
պը սալիս կիպի :

Ս. Ատատը քէսրիյէ դա՞նղըլար տըր :

Ճ. Թիւրքիտէ գուլլանըլան ատատը քէսրիյէ շունլար
տըր . վահ նըսֆ, եարըմ մա սիւլիւս, իւչոէ պիր . չը ըիւպ,
տէօրթտէ պիր, սխ խիւմս, պէշտէ պիր . սմս սիւտս, ալ-
թըտա պիր . չը սիւպ', եէտիտէ պիր . նէ սիւմիւն, սէքիլ-
տէ պիր . չը թիւս', տօդուզտա պիր . շր էօշը, օն-
տա պիր :

Պունլար պաղէն Արապին ճէմիլէնիրլէր արայ էրպա՛,
ախմաս կիպի, վէ պու ճէմիլէրէ ատատը ասլիյէի ա-
րապիյէ սըթէթ օլարագ դուլլանըլըր արայ մա էրպաի սէ-
լասէ ախմասը էրպաս կիպի :

ՊԱՊԸ ԱՐԱՅԻՑ

ԶԵՄԱԿԻՉ ԱՐԱՅԻՑ

Ս. Արապիտէն Թիւրքիտէ միւսթամէլ օլան զամիրլէր
դա՞նղըլար տըր :

Ճ. Արապի զամիրլէրտէն եալընըլ զամիրի նախարինին զա-
յիպլէրի թէրքիող Արապի էսմասընտա շու վէճէլէ դուլլա-
նըլըր (*)

(*) Ա. Արապիտէ Զամիրի նախարի պունլար ուըր . առ էնա,
պէն . առ էնթէ , սէն . առ էնթի , միւէննէսի . առ էնտ,

Միւգրէտի միւզէքքէր իչիւն	Հ.
Միւգրէտի միւէնէս իչիւն	հա հա .
Թէոնկյէ իչիւն	հա հիւմա
Ճէմի միւզէքքէր իչիւն	հ հիմ
Ճէմի միւէնէս իչիւն	հ հիւննէ .

ո . հ էլյէ , միւէնէսի . էն էնթիւմա , սիդ իքինիլ . հիւմա , անլէր իքիսի , միւզէքքէր վէ միւէնէս իչիւն : նին : պիզ . էնթիւմ . սիդ . էնթիւննէ , միւէնէսի . ճ հիւմ , անլէր : ճ հիւննէ միւէնէսի : Պունլարը ի-զաքէթի , միւգրէտի միւթէքէլիմ է , մուխաթապ կ քէ . միւէնէսի , ճ քի , զայիս . ճ հի , միւէնէսի հա հա : Թէոնի-րէլքի կ քիւմա , հա հիւմս , միւզէքքէր վէ միւէնէս ի-չիւն . ն նա , ճէմի միւթէքէլիմ . մուխաթապ կ քիւմ , միւէնէսի կ քիւննէ . զայիս ճ հիւմ , միւէնէսի հե հիւննէ տըր :

Իշպու Զամիրը իզաքիլէր խմին ախէրինէ իւալէ վէ իւ-հագ օլունուրլար . Ա ալէյէ , պէնիմ իւզէրիմէ , ալիկ ա-լէյէ , սէնին իւզէրինէ . Ա ալիմ ալէյէի , անըն իւզէրինէ . լէյէ , սէնին իւզէրինէ . Ա ալիմ ալէյէիմիզէ . Ա ալիմ ալէյէնա , պիզիմ իւզէրիմիզէ . Ա ալիմ ալէյէրիմ , սիզին իւզէրինէ . Ա ալիմ ալէյէիմ , անլէրին իւզէրինէ :

Միւէնէսլէրի վէ թէոնկյէլէրի տախի քէնտիլէրինէ մախ-սուս օլան զամիրլէրին իւալէսիլէ օլուր :

Պունլար Թիւրքիտէ միւսթամէլ օլմայըպ , եալընըզ զա-յիպ սուրէթլէրի գուլանըլըր միսալէրտէ կէօրիւլտիւ-յիւ կիպի :

Պունլար էրտէն եախօտ էյս օլունմաւ մանասընա օլան էլլ մշար գէլիմէլէրինէն ախէրինէ մշար լաֆղընա միւնզամին օլարագ գուլանըլըր , մէսէլս

միւշարին իլէյէ մշարալի միւմայիլէյէ մուգի մուգի մուգի մուգի :

միւշարին իլէյէհա մշարալի միւէննէս իչիւն :

միւշարին իլէյէհա մշարալի միւգի մուգի մուգի :

միւշարին իլէյէհամա մշարալի միւգի մուգի մուգի :

միւշարին իլէյէհամա մշարալի միւգի մուգի մուգի :

միւշարին իլէյէհամա ճէմի միւզէքքէր իչիւն :

լաքին լիսանը Օսմանիտէ հե հետեւ լաֆը միւսթամէլ օլմատըլընտան , վէ ճէմլէր տախի միւէննէս հիւքմիւնտէ թութուլուունտան , անըն եէրինէ հա հա գուլանըլարագ ծառաթինը միւշարին իլէյէհա մշարալի միւշարին իլէյէհա տէնիլիր :

Թէոնպիհ . Պիր գաշ էֆէնտիլէրին խախմլէրի պէեան օ-լունտուգտան սօնրա բէ զէվաթը միւշարին ի-լէյէհամ տէնիլտիյի կիպի , էֆէնտիի միւշա-րին իլէյէհամ տախի տէնիլուր . վէ եկերչի էֆէնու լաֆղը միւգրէտ խաէ տէ , պէօյլէ եէրլէրտէ ճէմ մագամընտա տա-խի գուլանըլըր . վէ թէոնկյէ մագամընտա կէլէրէք էֆէնտիի միւշարին իլէյէհամ տախի տէնուր :

Մէյր վէ Փաշա լաֆղլարը տախի պու դապիլտէն օլուպ միյըլի միւշարին իլէյէ , (միւգրէտ) .

միշտ այս պահում է առաջնական դեր՝ առաջ բերելու համար։

میر مشہد الیعتم (فہرست)

(میں فرمائیں) میں کامیابی پاٹا، مشارکہ میں بھی پاٹا۔

Ա. Պունլարտան մաստա զամիըը շախսի մադամընտա
գումանըլան լաֆղլար վա՞ր մը :

ԳԵՂԱԶԻՔ ԹԵՂՄԱՂՈՒ իշխոն, միւֆրէտի միւթէքէլիմ եէ-
զինէ պէնտէնիզ, եախօտ բնդերի պէնտէլէրն ։ վոլկը ։ վոլկը ։
գուլունուղ, եախօտ վոլորի ։ վոլորի ։ ապտը
ամիղլէրի, զոյիֆ գուլունուղ, դաւիրի տախլէրի, տուա-
ծընըղ, միւխիսլէրի, սատըդ տօսթունուղ վէ էմ-
ստի :

մա-
Արապիսէն լաֆղերի տախի + հնարի վէ հեծ շա-
بالذات ياخود بالنفس يابدى սաپը թիւ رهیوی միւسթامէ لولուش
նասընա վիւ رهیوی միւسթامէ لولուش կախօս ունանէն եափոք տէ-
ֆէլան պունու ունչան եախօսը ունանէն եափոք տէ-
նիութ ոի , + հնարի եափոք տիմէք տիր :

Ա. Արագի լոմը իշտելու միւրքիտեն գուլանըլան
գա՞նդրլար մըլլ :

Ճ. Արագի լսմը իշարէթէրինտէն ճ չ լափղը Օսմանլը
լիսանըցտա միւ, թամէլիսէ տէ, պուտա եալընըդ գուլա-
նըլմայը պահպան սնը մանասընա ճակ պատէղա, վէ պահպան
կը մանասընա ճակ քէղա, վէ շահպան ինչ մանասընա ճակ հա-

(*) հշպու ճէնասղ վէ հաղըթթ լաֆզլարը Ալահա վէ Ա-
դիզլէրէ տափի սըֆէթ օլարադ ճէնապը Խալիք,
حضرت موسى հաղըթթը Պարի, վէ հաղըթթը Մու-
սա տէնիլուր :

քեզա, վէ անը կտէ մանալնա կճակ քէղալիք լսֆղլորը
գուլանըլը :

ՊԱՊԸ ԲԱՊԸ

ԷՌԱՎԻԼ ԱՐԱՊԻՑԵԼ

Ա. Եփալը Արապիցէ դա՞չ գըսըմաըր :

Ճ. Իքի. պիրէ Ֆիիլի Սալիմ (الملِمَنْ كَوْنَانْسَانْتَوْرُ لَمَاجِ) , տի-
կէրէ Ֆիիլի Ղայրը Սալիմ (الملِمَنْ غَيْرَ سَالِمَ ڈَارَسَانْتَوْرُ لَمَاجِ) :

Ա. Թիյլի Սալիմնէ տիր :

Ճ. Հրուֆը իլլէթ վագը օլմայանա Ֆիիլի Սալիմ, հարփը
իլլէթ վագը օլանա Ֆիիլի Ղայրը Սալիմ, եախօտ Ֆիիլի Միւ-
թալ թէսմիյէ օլունուր :

Ա. Հրուֆը իլլէթ դա՞չ տըր :

Ճ. Հրուֆը իլլէթ պէշ տիր. էլէջ, էլ, հէնէ վէ ժէ-շէ,
Պունլարասն պիրի, գիիլին էվվէլինէ վագը օլուրսա, Մէնալ
է-լ ֆա, օրթասընտա վագը օլուրսա Մէնալ է-լ այ, , ախէ-
րինտէ պուլունուրսա Մէնալ է-լ այ, , վէ պիր քէլիմէտէ իքի
հարփ պիր ճինստէն վագը օլուրսա Մէնալ թէսմիյէ էտէր-
էր : Պունլար աթիտէ պէեան օլունաճագ տըր :

Ա. Ֆիիլի Սալիմդա՞չ նէվ տըր :

(*) Արապիտէ իքի հարփը գիիլ պուլունմատըզը կիպի,
եէտի հարփը գիիլտախի եօդ տուր . անըն իչիւն Սիւլա-
սիտէն Սիւտասիյէ թապիր էտէրէր :

Ճ. Ֆիիլի Սալիմիւնէվ տիր. Սիւլասի իւլ միւնէրէրէտ (*)
եռատառ այսինքն արմատական), Միզիտիւն ֆիյ-
հի (مَجْدَه) ածանցական) վէ Բիւպաի իւլ միւնէրէրէտ (الجَدَه)
 رباعي քառատառ բայեր) :

Ա. Սարփճա Սիւլասինին իւչ հարփընա նի՞ իսմվէրիրէր :

Ճ. Մէզիտիւն ֆիյհի օլան էփալըն հրուֆը զայիտէլէրի
գալարըլորդտա Սիւլասիսի գալըլը, Սարփճա էվվէլքի
հարփընա Յա իւլ գիիլ (الفَعْلُ فَأَنْ كَلَّا لَمْ يَكُنْ) , իքինճիսինէ
Սին իւլ գիիլ (عَيْنَ الْفَعْلُ) միշնատառ) վէ իւչիւնճիսինէ Լամ
իւլ գիիլ (لَامَ الْفَعْلُ) թէսմիյէ օլունուր . մէսէլս
 فعل ֆա-լս , վ գա իւլ գիիլ . չ այն իւլ գիիլ . չ լամ իւլ գիիլ
պունա նազարէն Կ գա իւլ գիիլ . ՛ այն իւլ
գիիլ . ՛ լամ իւլ գիիլ , սայիրէրէրի տախի պունա դըյաս օ-
լունա :

Լաքին Բիւպաի իւլ միւնէրէտտէ տէօրթ հարփ մէվճուտ
օլուուզունտան իւչիւնճիւ հարփընա լամ է-լ էլլէլ , տէօրտիւն-
ճիւսիւնէ լամէն անէ տէնիլուր :

Ա. Եփալը Արապիյէնին թասրիփի դա՞չ տիւրիւ տըր :

Ճ. Սարլ լիսանը Արապիտէ գիիլէր օթուղ պէշ սուրէթէ
թասրիփ օլունուպ այլը այլը պիրէր պապէ (لَدْوَرَتْ-ու-թِيُونَ)
թագում օլունմաւ իսէլէր տէ , էքսէրիսի լիսանը 0ամանի-
տէ միւսթամէլ օլմատըզնտան , քիթապէթէ էլլէմ օլան-
տէ միւսթամէլ միւսթէլիփէլէրիւ զիրտէ թարիփ ու թէմ
սիլ օլունուր :

Ա. Եփալը Արապիյէնին լիսանը 0ամանիտէ միւսթամէլ օ-
լան որյզէլէրի դա՞նդըլար տըր :

Ճ. Արտապինին դէվաթը է ֆալը Թիւղիմէ գուլանը մայլուլիսի , եալինը շու աթիտէքի որյուէլէր միւսթամէլ տըր :

Դ. Մաստար . 2. Իսմը Փակլ . 3. Իսմը Մէֆուլ . 4. Ի. մը զէման վէ մէքեան . 5. Իսմը ալէթ . 6. Իսմը թափղիլ .
7. Միւպալուտա իլէ իսմը ֆախլ . 8. Իսմը թառղիր :

ՅԱՍՏԱ ԵՎԱՎԱԼ

ՍԻԿՈՒՐԻ ԻՒԼ ՄԻՒՃԵՐՐԵՑ

Ա. Սիւլասի հէ տիր :

Ճ. Իւչ հարֆլը քէլիմէյէ Սիւլասի իւլ միւճէլրէտ թապիր էտէրլէր , վէ է ջալը սայիրէնին էսասը եանի մատտէի ասլիյէսի օլուպ մէզիտիւն ֆիյհ օլան է ֆալ պունտան միւշթագգ տըր :

Ա. Սիւլասինին մաստարլարը նա՞ոըլ կէլիր :

Ճ. Սիւլասինին մաստարլարը սէմաի օլուպ գըյասի օլ-
մատրղնտան պիր գարար իւղրէ կէլմէղէր , վէ լարին Թիւր-
քիտէ միւժտամէլ օլան մաստարըն վէղնի ֆիլին մատտէի
ասլիյէսինէ այն էթմէք , այն է յլէմէք . վիլակի օլուպ վէ^{վիլակի}
ապույրմագ Թիւրքի մաստարլարըն իլավէսիլէ օլուր ,
մէշէլս

Գաթլ էթմէք , էօլտիւրմէք .

Հասպիթ էթմէք , պաղլամագ .

Թալէպ է յլէմէք , իսթէմէք .

Նուղար վիլակ գըլմագ , պաղմագ .

Շէրէմ քէրէմ պույրմագ , քէրէմ էթմէք :

Շէրէմ . Արապէտէ հէր ֆիկին մատտէյէ ասլեյէսի սիւ-
լասինին ֆիկի մաղիսինին միւֆրէտի զայիպի օլուպ , իւչ
հարֆը տու մէֆլուհ օդունուր լա ֆաւլա կիսլի :

Ա. Իսմը ֆախլ վէ իսմը մէֆուլ նա՞ոըլ օլուր :

Ճ. Սիւլասինին իսմը ֆախլի եախմագ միւրատ օլունտուգ-
տա , մատտէի ասլիյէնին էվլէլքի հարֆիլէ իքինծի հարֆըն
արտօնտա պիր ելէջ զիյատէ էյլէտիքտէն սօնրա , իքինծի
հարֆը մէքսուր օդունմագլէ օլուր :

Իսմը մէֆուլ տախի ֆիկին էվլէլինէ պիր տէր մէջթուհէ
վէ սօն հարֆըն գապլինէ պիր չուլ մազմումէ իլավէսիլէ
վափրլըր : Պունար լիսանը 0սմանիտէ փէք չօդ իսթիմալ օ-
լունուրլար :

Իսմը ֆախլ
վագուն
գապլինէ
պափլըր

Վիջն
սացու
մէֆուլ եափրլըր .

Մէվջուն

Վաթիլ էօլտիւրէն . մագթուլ , էօլտիւրիւլմիւշ .
Վաթիլ տարիպ , ուրունու , մատրուպ , ուրուլմուշ ,
Վաթիլ , քէսիճի , մագթուլ , քէսիլմիշ .
Վաթիլ , ետղըճը . մէքթուպ , եազըլըշ .
Վաթիլ , իշիտիճի . սամին , մէսման , իշիտիլմիշ .
Վաթիլ , պիլիճի . սամայ , մալիւմ , պիլինմիշ .
Վաթիլ , եարալայլըր . մէճրուհ , եարալանմըր .

مَرْغُوبٌ بِهِ الْمُسْرِفُونَ وَالْمُسْرِقُونَ .

• طلوب معاشرتی، یعنی معاشرتی از طلاق.

خالق . ملهم ملهم ملهم ملهم ملهم ملهم ملهم ملهم ملهم ملهم

Ա. իսոմը գագել իլէ իսոմը մէֆուլուն միւէննէսի նա՞ոըլ
օլուր :

Ճ. Միւզէքքը լւրին ախէրինէ ալամեթը թէեննիս օլան
պիր հաի ըէսմիյէ իլավէ օլունտուղտա, միւֆրէտի միւէննէս
օլուր : Մէսէլա .

գառակ դամբիլէ, էօլումիւրէն պիլը դարը.

መመረጃዎች ስልጣንና የሚከተሉት አገልግሎቶች በመመርመሪያ የሚከተሉት ደንብ መሆኑን የሚያሳይ :

Ա. Խոմը Փախի իւէ կամքը մէֆ�ուլուն ճէմի նա՞սրւ օլուր :

Ճ. ՃԵմի միւզէքքէրի սալիմէրի եախմաղ իչիւն գախտէ
մալիւմէ իւզըէ միւֆըէտ միւզէքքէրին ախէրինէ աون առ
եախօտ կտակուն կանոն , գաթիլուն , մագթուն , մագթու-
լին կիպի :

Ճէմի միւէննէսի սալիմլէրի տախի միւ ֆրէտին ախէրինէ
Ելավէսիլէ օլուր գանձաւութ , մագթուլաթ :

Ա. ՃԵմի միւքէսաէրլէր նա՞սրլ կէլիլը :

فعله **կամ գալու պահանջման դեմքի վեհականությունը**

Գէէլէ վէզնէրի իւզրէ քիւթապ, վէ կիւթապէ կիւթապէ կտաբ քիւթապ, վէ կտաբ քիւթապէ կտաբ :

Միւէնսէսի եշտինճի գախտէ լողը կելքը ա-
վարիֆ, հավասար օլուր :

իսմիլ մէֆուլուն ճէմի միւրէսսէրի մէֆակիլ վէղնի
կոստ մկանի մէքեաթիպ կէլիբր:

Ա. իսմրի ֆակլին տահա պաշտա վեղնի վար մը :

իւմը մէ ֆուլուն տախի վազա, մէ ֆուլ վէզնիստէն մատա,
լշպու վէզնէրի տախի վար տըր լիւ գաթիյլ
էօլոյիւրիւլմիւշ, ըեսուլ, կէօնտէրիլմիւշ (առաք-
եալ) կիպի :

Ա. Խամբ մէքեան նասը օլուր:
Ճ. Ֆիւեն էվգելիսէ սիր Տէհը մէջթուհէ իլավէ օլուն-

տուգաս իսմի մէքեան , իսմլ զէման վէ Մաստար միմի օ-
լուր Ճաճ . մէֆէլ վէղնի իւղրէ , մէսէլա .

(*) Արապինին սըֆէթը միւշապիհէլէրի տախի տակմա
իսմը գա՛իլ մանասընա իսէլէրոտէ, Սէմաի օլուպ պիր դաբ-
տէ թահթընտա տէյիլտիրլէր, հասնաբան հիւսն, գուղունունէն
قیچی դապիհ կիպի :

մագթէլ, էօլտիւրէնէք եէր, եախօտ զէման .

մկնեց մէքթէպ, եազաճադ եէր, վէ մէքեան .

մէսքէն, օթուրաճադ եէր, վէ մէքեան .

մէնսար, եարտըմ էտէնէք եէր, վէ զէման, եարտըմ էթմէքլիք .

Պաղէն տախի լռ. մէֆ'իլ վէզնի իւղրէ այն իւլ ֆիյլի
մէքսուր օգունարագ օլուր, լը մէնզիլ, էնէնէք եէր . موقع
մէզգը, նէսնէնին վագր օլաճադ եէրի, վէ մէքեան .

Վէ պաղէն պունլարա նոէ նէճնէն տախի էլավէ օլունուր
հայ մահքէմէ կիպի :

Պունուն ճէմի, մէֆաիլ վէզնի իւղրէ մէքեա-
թիպ, մէնաղիլ կէլիր :

Ս. Իսմը ալէթ նա՞ոըլ օլուր :

Ճ. Իսմը ալէթ եափմագ իշխն ֆիլին էվզէլինէ պիր չէն
մէքսուրէ, վէ իքինծի հարֆլէ իւչիւնծիւ հարֆըն մապէյ-
նինէ պիր էւէֆին զիյատէսիլէ օլուր, լռ. միֆ'ալ վէզնի իւղ-
րէ . մէֆթահ, աչաճադ պիր ալէթ (անախթար) . մօրան
մըգրատ, քէսէնէք պիր ալէթ :

Պաղէն տախի մէլքիւր էլէն հաղթ օլունարագ լռ. միֆէլ
վէզնի իւղրէ կէլիր մոստր միթէր, բէսմ էթմէյէ մախուս
պիր ալէթ . մըսգալ, ճիլա վէրէնէք պիր ալէթ : Պու-
նուն ճէմի մէֆաիլ վէ մէֆաիլ վէզնէրիլէ մէ-
սադիլ, վէ չ. մէֆաթիհ օլուր :

Իշպու իսմը ալէթ սըյզէսի պաղէն իսմը մէքեան օլուր
միգաթ, թախսիս օլունան վագթ կիպի, վէ պաղէն

իսմը զէմաւ օլուր, միլատ կիպի : Միլատ քէլիմէսի ի-
սէ վէլատէթտէն միւշթագ տըր : Խաղաթ մագապլի
մէքսուր օլան վավլարըն էայէ ինդլապի դախտէի միւթթա-
րըտէ օլտուղունտան, պունուն չուլ տախի էայէ գալզ օլ-
մուշ օլմազըն, զէմանը վէլատէթ տէմէք տըր . և. մէվիտ
քէլիմէսի տախի օ գապիլատէն տիր :

Իսմը թափղիլ տախի Սըֆէթ պապլնտա իշար օլուն-
տուղու կիպի, քէլիմէնին էվզէլինէ պիր էլէն զիյէտէսիլէ օ-
լուր էնսէր, զիյատէ եարտըմէտիծի, ակն էքթէպ, զի-
յատէ եազան, ասու էսէր, զիեատէ գոլզ :

Պունուն ճէմի աفاعيل էֆա'իլ վէզնի իւղրէ կէլիր :
էֆազըլ, յէկա էքեապիր կիպի :

Ս. Միւպալաղա իլէ իսմը ֆա'իլ նա՞ոըլ օլուր .

Ճ. Միւպալաղա իլէ իսմը ֆա'իլ եափմագ միւրատ օ-
լունտուգտա, սիւլասինէն այն իւլ ֆիյլի իլէ, լամիւլ ֆիյլին
արասընտա պիր էլէն զիյատէ էյլէտիքտէն սօնրա, այն իւլ
ֆիյլի թէշտիտ իլէ օգունմալը բայլ ֆէ'ալ, զիյատէ իշէյի-
թի . ճիմաստար, զիյատէ եարտըմ էտիծի . մշկ ալլամ,
ճի . ճասաստար, զիյատէ ըէսմ էտի-
մուպալաղա իլէ ալիմ . ըամ ըէսմամ, զիյատէ ըէսմ էտի-
յատէ զուլմ էտիծի :

Ս. Իսմը թափղիր նա՞ոըլ օլուր :

Ճ. Քէլիմէնին իքինծի վէ իւչիւնծիւ հարֆլարըն արասըն-
տա պիր չ իւավէ ետէրէք, էվզէլի մազմում վէ ախէրի
մէֆթուհ օգունմազլէ օլուր, լը ֆիյէյլ վէզնի իւղրէ, զիյ-
թի . ճիմաստար, զիյատէ եազընը . գրամ զատտար, զի-

նիւսէյր , աղ եարտըմէտիճի լով թիւֆէյլ , քիւչիւք չօ-
ճուգ . հիւսէյն , քիւչիւք կիւղէլ ատէմ :

ՅԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

ՄԷՋԻՑԻԿՆ ՁԻՑՀ

Ա. Մէղիտիւն ֆիյհ նէ՞ տիր :

Ճ. Սիւլասի իւլ միւճէրրէտին իւղէրինէ պիր եա իքի վէ
եախօտ իւչ հարփ զիյատէսիլէ եափրլան ֆի՛լէ Մէղիտիւն
ֆիյհ տէրլէր :

Ա. Սիւլասիտէն միւշթագդ օլան ֆի՛լլէր դա՞չ պապ
տըրլար :

Ճ. Սըւլասիտէն միւշթագդ օլուպ քիթապէթը 0սմա-
նկյէտէ միւսթամէլ օլան էֆալ տօդուղ ուապէ թագսիմօ-
լունուր :

1. իֆա՛լ . 2. գուղաւ թէ՛ֆիլ . 3. գուղաւ Միւֆապէ .

4. ինֆիալ . 5. գուղաւ իֆթիալ . 6. թէ՛ֆա՛իւլ .

7. թէ՛ֆա՛իւլ . 8. գուղաւ իֆիլալ . 9. գուղաւ իսթիֆալ .

իշպու տօդուղ պապտան մատա պիր տէ թիւպափ իւլ
միւճէրրէտ պապը վար տըր քի , վէղնի և վագալէ տըր :

Ա. Մէղիտիւն ֆիյհ օլան էֆալ դա՞չ նէվ՝ տըր :

Ճ. իւչնէվ՝ տըր . թիւպափ (*) (رباعي) քառատառ) Խիւմա-
սի (հնգետառ) վէ Սիւտասի (سداسی) վէցնատառ) :

(*) իշպու թիւպափ մէղիտիւն ֆիյհի իլէ թիւպափ իւլ
միւճէրրէտ պիր օլմայըպ , պունուն հարփը էվլէլի քէնտիսին-
տէն տէյիլ տիր .

ՆԵՎԱԼ ԵՎԱՎԵԼ

ՐԻՒՊԱՒ ՄԷՋԻՑԻԿՆ ՁԻՑՀ

Ա. թիւպափ նա՞սըլօլուր :

Ճ. Սիւլասինին ֆիյլի մազիսի իւղէրինէ պիր հարփըն զի-
յատէսիլէ օլուր , վէ պու տափի իւչ տըր :

Ա. էվլէլըի պապը նա՞սըլօլուր :

Ճ. Ֆիյլին հառուրէ ասլիյէսինին էվլէլինէ պիր էլէֆին զիյա-
տէսիլէ օլուր առ էֆալա կիսի :

Իքինձի պապը այն իւլ ֆիյլի ճինսինտէն պիր հարփըն զի-
յատէսիլէ , եանի թէշտիտի օգունմաղլէ օլուր առ ֆա՛ալա
կիսի :

Իւչիւնձիւ պապը Սիւլասինին ֆա իւլ ֆիյլիէ այն իւլ
ֆիյլի արամընտա պիր էլէֆին զիյատէ վէ մէտտիլէ օլուր
ֆա՛ալա կիսի :

ՊԱՊԱ ԵՎԱՎԵԼ

1. ՄԱՍՏԱՐ գուղաւ իֆալ . վէջն
ՄԷՋՈՒՄ

1. իմալ , եափտըրմագ . այսաւ իսրած , չըդարմագ .
2. իմալ , կէօսթէրմէք . այսաւ ինպար , զօր էթմէք .
3. իմալ , կէօնտէրմէք . այսաւ ինլաս , օթուրթմագ .

ի փհամ, անլամագ .   աջալ ի ճմալ, գըսալթմագ .
 իսմը ֆախլ   վէջն   իսմը Մէֆուլ
 միւ միւֆ'իլ .   միւ միւֆ'ալ .

ՄԵՎՃՈՒՆ

միւխպիր խապէր վէրիճի . յշտ միւխպէր խապէր վէրիլմիշ .
 միւրսիլ . կէօնտէրիճի . մը միւրսէլ կէօնտէրիլմիշ .
 միւսպիթ իսպաթ էտիճի . միւսպէթ, իսպաթ օլունմըշ .
 յշտ միւճպիր, ճէպը էտիճի . յշտ միւճպէր, ճէպը օլունմնւշ .

ՊԱՊԵ ՍԱՆԻ

2. ՄԱՍՏԱՐ դգութ թէֆ'իլ . վէջն

ՄԵՎՃՈՒՆ

յուր թէֆրիհ, ֆէրահլաթմագ . յահ թալիմ, էօյրէթմէք .
 թահրիլ, եաղմագ : յահ թէքսիր, չօղալթմագ :
 թէտրիս . տէրս վէրմէք . յահ թաստի՛, պաշ աղըթմագ
 յուր թէճրիհ, եարալամագ . յահ թախրիպ, խարապ էթմէք
 յուր թէրթիպ . սըրայա գօմագ . յահ թէպտիլ, տէյիշթիրմէք .

իսմը ֆախլ   վէջն   իսմը Մէֆուլ
 միւ միւֆա'իլ .   միւ միւֆա'ալ .

ՄԵՎՃՈՒՆ

յուր միւֆէրիհ ֆէրահլատըճը . յուր միւֆէրահ ֆէրահ-
 լանտըրըլմըշ .

յուր միւալիմ, էօյրէտիճի . յահ միւալէմ: թալիմ օլունմնւշ:
 մուհարըլը, եազըճը . յուր մուհարըլը, եազըլմըշ .
 մուհասսիլ. թօվլայլըճը . միւհասէլ, թօվլանըլմըշ:
 միւրէթթիպ, թէր . միւրէթթէլ, թէրթիպ . յուր միւրէթթէլ, թէրթիպ .

ԼՈՒՆՄՆՎ

Պու պապըն պունտան պաշդա պիր տա թիփ'ալ վէդ-
 նի վար արը յահ թիրքեար անտըրմագ . յահ թիմսալ . սու-
 րէթ վէրմէք կիպի ,

թէնփիհ . իշպու կիքի պապլարըն հիւքմիւ էքսէրիա ֆիյլի
 دخل լաղըմվէ մալիւմիւ միւթէատտի գըլմագ արը , մէսէլա
 կիրմէք իտիւալ , կիրտիրմէք . յահ ֆէհմ, ան-
 լամագ . յահ թէփհիմ, անլաթմագ :

ՊԱՊԵ ՍԱՆԻ

3. ՄԱՍՏԱՐ մգաւհ ՄԻՒԽԱՌԱԼ . վէջն

ՄԵՎՃՈՒՆ

մուգաթէլէ , պիրպիրինի էօլտիւրմէք .
 միւնաղա'ա, նիզալաշմագ ,
 միւտախէլէ , կիրիշմէք .
 միւքեալէմէ , սէօյլէշմէք .
 միւքեաթէպէ , մէքթուպլաշմագ .

միւպատէլէ , տէլիշմէք .

մուխապէրէ , խաղէրլէշմէք .

մուգասէմէ , պէօլիւշմէք .

միւրասէլէ , մէքթուպլաշմագ .

միւսալէնա , պարըշմագ :

իսմը փակլ

վէջն

իսմը Մէֆուլ

միւֆա՛իլ

مفاعل میւֆ'ալ .

ՄէՎԶՈՒՆ

منازع مիւնազի , նիղալշշըն . . . . .

خارب مիւհարիպ , ճէնկլէշիճի . . . . .

جادل مիւճատիլ , միւճատէլէ էտիճի .

مقاسم مիւգասիմ , թագսիմ էտիճի .

Պու պապըն պիր տա فعال փի՛ալ վէզնի վար տըր , մէսէլա
հուդանէլէ մանասընտա فتال գըթթալ . վէ միւճատէլէ մանա-
սընտա ձայ ճըտալ :

Թէնզիչ . Իշպու Րիւպախնին իւչիւնճիւ պապըն հիւքմիւ,
պիր փիյլին թարափէյն միյանէսինտէ իճրա օլտուղունու
պէյան է յլէտիյինտէն փի՛լի միւշարէքէթ (փոխադարձ բայ)
տէնիլուր : Վէ իսմը մէֆուլու տախի միւսթամէլ տէյիլ տիր :

ՆԵՎՆ ՍԱՆԻ

ԽԻԽՄԱՍԻ ՄԷԶԻՑԻՆ ՑԻՑ

Ա. Խիւմասի նէ՞ տիր :

Ճ . Սիւլասի իւլ միւճէրբէտին իւզէրինէ իքի հարֆ զիյա-
տէ վէ իլավէսիլէ պէշ հարփտան միւրէքքէպ օլան էֆալէ
Խիւմասի տէրլէր . պու տա պէշ պապ տըր :

Ա. Պունլարըն վէզնլէրի նա՞սըլ տըր :

Ճ . Էվզէլրի պապը մատտէի առլիյէնին էվզէլինէ պիր էլէֆ
վէ պիր հուն իլավէսիլէ օլուր անուն էնֆա՛ալ կիպի :

Իքինճի պապը մատտէի առլիյէնին էվզէլինէ պիր էլէֆ վէ
ախէրինտէքի հարփըն ճինսինտէն պիր հարփըն զիյատէսի-
լէ օլուր . եանի լամիւլ փիյլի թէշախտլի օգունուր է-
ֆալա կիպի :

Ժէօրտիւնճիւ պապը , սիւլասինին էվզէլինէ պիր նէ , վէ
այն իւլ փիյլի ճինսինտէն պիր հարփըն զիյատէսիլէ օլուր ;
Անուն թէֆա՛ալա կիպի :

Պէշինճի պապը , քէզալիք սիւլասինին էվզէլինէ պիր նէ
վէ փա իւլ փիյլի իլէ այն իւլ փիյլի արասընաա պիր էլիփին
զիյատէսիլէ օլուր անուն թէֆա՛ալա կիպի :

Իշպու էպվապը խամսէնին սուրէթը իսթիմալէրի զիյրտէ
սըրասը իլէ թարիփ ու թէմաիլ օլունուր :

ՊԱՊԵ ԵՎԱԿԱԼ

4. ՄԱՍՍԱՐ ԻՆՖԻԱԼ ՎԵՐՆ
ՄԵՎԶՈՒՆ

انکسار ինքիսար , դըրըլմադ . انجذاب . ինճիղապ , ճէզպ օլունմադ .
انهدام ինհիسماسم , եըդըլմադ . انتقام իنդիسماسم , եըդըلմադ .
انجماع ինճիմա' , թօփլանմադ . انتقطاع իنդըլթա' , քէսիլմէք .
انلاق ինսիլաք , եօլթութմադ . اشصال ինֆիսալ , այրըլմադ .

իսմը ֆաիլ
միւնֆէիլ

ՎԵՐՆ

ՄԵՎԶՈՒՆ

ԻՍԲԸ ՄԷԳՓՈՒԸ
միւնֆէալ

ՊԱՊԵ ՍԱՆԻ

5. ՄԱՍՏԱՐ ԻՖԹԻԱԼ . ՎԵՐՆ
ՄԵՎԶՈՒՆ

اجماع իճթիմա' , թօփլանմադ . اجتماد . իճթիհատ , չալըշմադ .
احترق իճթիրապ , ատընմադ . احترق . իճթիրապ , եանմադ .
اكتساب իքթի'աپ , գազանմադ . اكتساب . իքթիթապ , եազըլմադ .
اختلاط իխթիلթ , գարըշմադ . اختلاط . իخթիհալ , կէօչ էթմէք .

իսմը ֆաիլ
միւնֆէիլ

ՎԵՐՆ

ՄԵՎԶՈՒՆ

ԻՍԲԸ ՄԷԳՓՈՒԸ
միւնֆէէէլ

ملزم مիւլթէզիմ , իլթիլամէտիճի .
مختصر مիւفթէիիր , էօյիւնիւճի .
مجتمع مիւՃթէմի' , թօփլանմըշ օլան .
مرتکب مիւրթէքի'զ , իրթիքեապ էտէն .
مترقب مիւհՃթէրիգ , եագըճը .
مترقب مիւհՃթէرիզ , սագընան .
مجتمع مիւՃթէըիմ , գապահաթ էտիճի .
مختدر مիւթէզիր , էօղը տիւէյիճի .
مختلط مիւխթէիիթ , գարըշլդ օլան .
مختقل مիւհՃթէմիլ , էիւքըէնէն .

ملقس Պունուն իսմը մէֆուլու տախի պաղէն գուլանըլըր

միւլթէմէս, ըկնա օլունսիւշ . բայ միւլթէսէմ էօվիւլիւր լի
էմալի :

թէնդիչ . Պու տախի էքսէրիա միւթավէաթ եախօտ լա-
զըմ մանասընա կէլիր :

ՊԱՎԾ ՍԱԼԻՄ

6. ՄԱՍՏՈՐ Դաշտահիլ . Վէջն
Մէկջոկն

Հմ թէալիւմ, էօյրէնմէք .
Ենջած թէճէտտիւտ, եէնիլէնմէք .
Խոհ թէհատտիւտ, սօնրատան հասըլ օլմագ .
Հկմ թէհաքիւմ, հիւքմ' ոսթմագ .
Հրա թէրահիւմ, մէրհամէթ էթմէք .
Հրա թէֆէհիւմ, անլամագ, ագլը էրմէք .
Հմ թէղէքիւր, խաթրա կէթիրմէք .
Հմ թէհամիւլ, սապր էթմէք .
Հգի թէփէքիւր, տիւշիւնմէք .
Հմ թէտէրիւս, տէրս ալմագ .
Հկբ թէքսպիւր, քիսպիրլէնմէք .

Իսմը Ֆախլ
մէթէֆէլ

Վէջն

Մէկջոկն

Իսմը Մէֆուլ
միւթէֆէալ

Հմ մէթէքէլլիմ, աէօյլէ յէքի .

Հմ միւթէքէպպիր, քիսպիրլի օլան .
Ենջած միւթէճէտտիւտ, եէնիլէնմիշ օլան .

Հմ միւթէալլիմ, էօյրէնմէք .
Հրա միւթէրահիւմ, մէրհամէթ սահիպի .
Հմ միւթէֆէհիւմ, անլայլճը .

Պու պապըն հիւքմիւ թէֆիւ վէզնի իւզրէ թասրիփ օլու-
նան գիյլէրի միւթավէաթ, եախօտ լազըմ գըլմագ տըր :

ՊԱՎԾ ԲԱՎՈՒ

7. ՄԱՍՏՈՐ Դաշտահիլ . Վէջն
Մէկջոկն

Ենջած թէպախւտ, ուզագ լաշմագ .
Ենջած թէճահիւտ, չալըշմագ .
Ենջած թէսատիւփ, ըասթ կէլմէք .
Ենջած թէքեաթիւպ, մէքթուպլաշմագ .
Ենջած թէնասիւհ, պիրպիրինէ նասիհաթ վէրմէք .
Ենջած թէճահիւլ պիլմէմէզլիք էթմէք .
Ենջած թէքեազիւպ, պիրպիրինէ եալան սէօյլէմէք .
Ենջած թէճափիւ', պիրպիրինի քէսմէք .
Ենջած թէթագիւս, պիրպիրինէ հօրա տէփմէք :
Իսմը Ֆախլ
միւթէֆա'լ

Վէջն

Իսմը Մէֆուլ
միւթէֆա'ալ

միւթէպա՛իտ , ուղագլաշմնչ օլան .

միւթէճահիտ . զայրէ՛լ հախճի .

միւթէքեախիտ , պիլափիրինէ մէքթուող եազար օլան .

միւթէնասին , պիլափիրինէ էօյւոտ վէրիր օլան .

միւթէճահիլ , քէնտիսինի ճահիլ կէօթէրէն .

Պու պապըն հիւքմիւ պազէն միւշարէքէթ , վէ պազէն
տախի լազըմեախօտ միւթավէաթ մանալաբընը իֆատէ էթ-
մէք տիր :

ՊԱՊԸ ԲԱՄԿԱՅԻ

8. ՄԱՍՑԱՐ ԱԿԱ ԻՖԻԼԱԼ . Վ.ՀՆ
ՄԵՎԶՈՒՆ

իհմիրար , դըրմըզըլանմադ .

իսֆիրար , սարարմադ .

اغبرار իղպիրար , թօղիլէ դարըշմադ .

Շէրէ . Պու պապըն իոթիմալի փէք նատիր տիր , վէ իս-
ը փափ'լի տախի առ միւֆալլ վէլնի իւրէ միւզպէրը
կէլիր . Պունուն կիպի պիր տէ լլանա էֆիլալ վէզնի վար տըր
քի , պիր ֆիյլն միւպալաղա իլէ ինըարընը պէյան էտէր
այրար իհմիրար , զիյատէ դըզարմադ կիպի .

ՊԱՊԸ ՍԱՏԻՄ

ՆԵՎԸ ՍԱԼԻՄ

ՄԻՒՏԱՑԱՐ

Ա. Միւտասի նէ՞ տիր :

Ճ. Միւլասինին էվվէլինէ և շ էլիֆ , սին , թէ , հարփ-
լարըն զկյատէսիլէ ալթը հարփուան միւրէքքէպ օլան ֆիյլէ
Միւտասի թապիր էտէրլէր . պու ուս պիր պապ տըր վէ հիւք-
միւ էքսէրիս Էնէկատ մանասընը իֆատէ էտէր աստված էսթէ-
գալա կիպի .

9. ՄԱՍՑԱՐ ԻՍԹԻՑԱԼ . Վ.ՀՆ
ՄԵՎԶՈՒՆ

իսթիխպար , խապէր ալմագ իսթէմէք .
ասխիար իսթիխտամ , խըտմէթէ գուլանըլմագ իսթէմէք .
ասխիճալ , աճէլէ էթմէք իսթէմէք .
աստվածագ , աօրմագ .

իսթիկպալ , գարըուլամագ .

ասխիամ , անլաթմագ .

իսթիքհամ , մէրհամէթ իսթէմէք .

աստհամ , գուլանմագ .

խոմը փակիլ

միւսթէքիլ .

Վ.ՀՆ

միւսթէքիլ .

իսմը Մէփուլ

միւսթէքիլ .

ՄԵՎԶՈՒՆ

միւսթախպիր, խապէր իսթէյիճի .
միւսթագպիլ, դարշըլայըճը օլան .
միւսթէֆհիմ, անլատըճը .
միւսթէնթիդ, սուալ էտիճի .

Պունուն իսմը մէֆուլու տախի քիթաղէթաէ գուլլանը-
լըր լշասա միւսթամէլ, լխասա միւսթագպէլ, բաշասա միւս-
թախտէմ, բաշասա միւսթահքէմ, բաշասա միւսթահսէն կիպի :

ՖԱՍԼԵ ՍԱԼԻՍ

ԲԻՒՊՈՒ ԻԻԼ ՄԻՒՃԵՐՐԵՑ

Ա. Ռիւպաի իւլ միւճէրրէտ նէ՞ տիր :

Ճ. Աալը տէօրթ հարփ իլէ միւրէքքէպ օլան ֆիյլէ Ռիւ-
պաի իւլ միւճէրրէտ թապիր էտէրլէր, պու տա պիր պապ
տըր գուլլալէ կիպի :

10. ՄԱՍՏԱՐ ՁԱՅ ՅԱԼԱԼ. ՎԵԶՆ

ՄԵՎԶՈՒՆ

Համար մարդուն մարդուն .

Հայ զէլլէլէ, տիթրէմէք .

Իսմը Փափիլ Վեզն Իսմը Մէֆուլ
մուլ միւֆիլէլ .

ՄԵՎԶՈՒՆ

Համար մարդուն մարդուն .

Համար մարդուն մարդուն .

ՖԱՍԼԵ ՔԱՊԻ

ՖԻՒԼԻ ՂԱՅՐԸ ՍԱԼԻՄ

Ա. Ֆիյլի ղայրը սալիմնէ՞ տիր :
Ճ. Հրուֆը իլէթ վագը օլանլարա Փիյլի ղայրը սալիմ,
եախոտ ֆիյլի Միւթալլթէսմիյէ էտէրլէր :

Ա. Ֆիյլի ղայրը սալիմ գա՞չ նէվ տըր .
Ճ. Ղայրը սալիմ օլան էֆալ ալթը նէվ տըր, Միւզա'ափ,
էժվէփ, նագըս, Մէհման, Միսալ, լէֆիփ :

Ա. Միւզա'ափ նէ՞ տիր :
Ճ. Իքի հարփ պիր ճինստէն վագը օլանա Միւզա'ափ տէր-
լէր և մէտտ կիպի :

Ա. Էզէփ նէ՞ տիր :
Ճ. Ֆիյլին օրթասընտա հարփը իլէթ վագը օլուրաս,
էժվէփ տէնիր լու գավլ կիպի :

Ա. Նագըս նէ' տիր :
Ճ. Ալէրինտէ հարփը իլէթ օլան ֆիյլէ նագըս տէրլէր
ուս սէնվ կիպի :

Ա. Էժվէփտէ իսմը փափիլ նա՞ըլ կէլիր :
Ճ. Էժվէփտէ սիւլսանին իսմը փափիլ նա՞է էկէր ւու վար ի-
է գէնէյէ թէպտիլ օլուր վահայիփ, գօրդադ կիպի :
Իսմը մէֆուլտէ գուհագփ օլունուր վահայիփ, մախուֆ, գօրդու-
լու կիպի ,

Իշպուշ զայլը սալիմ օլան էֆալըն միւսթամէլ օլան սըյղե-
լէրի գկյրտէ սրբասրլիէ թարիփ օլունուր:

ՄԻՒԶԱՐ

ՍԻՒԼԱՄԻ

غیش ذل . ۷۶۲۲ ۷۶۱۱ ل .
بر اص . ۷۶۱۱ ا .
ضد مدد . ۷۶۱۱ ک .
ضد مدد . ۷۶۱۱ ک .
ح خال . ۷۶۱۱ ک .
ح خال . ۷۶۱۱ ک .

ԹԱՐ ԹԵՒՆԻՍԻ ԽԱՄԱԳԻՆ ԹԵՂԻՆ

غلال شهادت کاف . لیلیت هلال . ذمام ملال .

ԱՐԵՎՈՅՆ

• مراتب حرارت دلات ، حاصله از طبایت جلات امامت .

ԻԱՄԱՆ ԳԵՐԵ

Հաճճ, հաճճա կիտէն . տալ, կէօսթէրիճի .
Հատտ, քէսիին . ձիլ, ալչագ օլան .

Հար հարը , սընադ օլան . حر حار ، سونا دان .
մարը , կէշիճի . مار مار ، كشيش . طبیب طبیب ، թապիալ ، հեքիմ .

• Իսմի Մէֆուլ

մէպրուր, իհսան օլունմուշ. մէզմումնամագպուլ. մէպրուր, կանն օլունմուշ. մէտլու լիսպաթ օլունմըշ.

Իսմի, Մէքեան, Վէ Մաստարը միմի

մէղանն զանն օլունան մահալ մադարը, եէր, մահալ. օն մէղանն զանն օլունան մահալ մէմէրը, կէշիս . մէհէքք, այսը պիլտիրէն թաշ մէմէրը, կէշիս . մէհէքք, այսը պիլտիրէն թաշ մէղէլէթ : հագիրիք մազարրաթ, զիյան մձլտ մէղէլէթ, տօսթլուգ մշտ մէշագոաթ, սըգընթը .

Միւպալաղա իլէ Իսմը Ցակը

Հեղափոխական հիմքը գաղթել .
Հայաստան , հիսու Ետիճի .

Իսկական թագավոր

husk wLl ð

P H H Q U P

۱۴۰۷ میلادی افغانستان

Այսպէս, եաբարմէթմէք. ադար իտարէ, չկվիրմէք.
Ազամէ, տուրմագ. արած իրատէ, իսթէմէք.

ԽԱՐԴԱՐ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

מִצְרַיִם, בָּאָרֶץ מִצְרַיִם, אֶתְנָשָׁן, מִצְרַיִם, אֶתְנָשָׁן,

Ինկուբատուր

مَرَادْ مُهَبَّتُرُواشْ ، بِهَمْدَلْتَنْ كِلْمَهَلْ . مَحَالْ مَمْوَلْهَاهَلْ ، مُهَبَّتُمْهَلْنْ ئِلْمَهَاهَنْ .
مَطَاعْ مُهَبَّتُهَاهْ ، قَلْنَهَاهْ كِلْنَهَاهْ كِلْمَهَاهْ ئِلْمَهَاهْ ئِلْمَهَاهْ .

ՄԱՍՏԱՐ ԹԻՖԻՆ ՔԵՎԻ ԹԻՖԻՆ

ԻԱՏԼ Պաիլ

Առաջին պատճենը մասնաւոր թագավոր է առաջին միապետելն, աշխարհական է առաջին

ՄԱՍՏԻ ՓԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՈՒԺԱԿԱՆ ՄԱՍՏԻ ՓԵԼ

ՀԱՅՐ ԳՈՅԻՆ

մուտավիլն, եարտըմէտիճի. մուդավիլմ գարշը գօյան.

LITERATURE

ԵԱՀԱՆ ԻՆՔԻԱՆ ԱՆԳԱՄ

ինսիեագ , սէվդ օլունմագ , սիւրիւլմէգ .

իսմը Մէֆուլ

միւնսագ, սիւրիւլմիւշ.

جعفریان افغانستان

ՀԱՐՄԱՆ ԳՈՅԻՆ

جَنْدِيَّةٌ مُهَاجِرٌ مُهَاجِرٌ مُهَاجِرٌ مُهَاجِرٌ

ՄԱՍԱՐ ՅԱՅ ԹԵԹՈՒԻԼ

نَصْوَرِ الْمُكَوَّنِيَّاتِ، وَالْمُكَوَّنِيَّاتِ الْمُكَوَّنِيَّاتِ، وَالْمُكَوَّنِيَّاتِ الْمُكَوَّنِيَّاتِ.

ա'լի , եխոքսէք զէ ճէլիլ օլան .
قاضی قاٹسը , տավայէ հիւքմ էտէն էֆէնտի .
صی սապի , քիւչիւք էրքէք չօնուդ :

Իսմը Մէֆուլ

مرضی մէրղի , մաղպուլ օլան . մէրի , իթիպարլը .
مرجو մէրճու , ըինա օլունմուշ , խնի մախփի , կիղլէնմիշ .
مری մէրմի , աթըլմըշ . دعو մէտուվ , տավէթ օլունմուշ .

Իսմը Մէքեան

مسا մէրսա , լիման . مسا մէշթա , դըլա .
میرا մաճրա , սույուն ագտըլլը եէր , մէրա , չայիր .

Իսմը թափզիլ

اعلى ա'լա , զիյատէ ալի օլան .
افقى ազىوا ، զիյատէ ուղագտա օլան .
اعى ա'մա , քէօր .

ر ی ہ ڈ ی

ՄԱՍՏԱՐ ԻՖԱԼ

ارضا իրղա , բաղի էթմէք . جلا իճլա , սիւր'իւնէ իհօնտէրմէք
اصفا իսփա , փագ իթմէք . افنا իփնա , եօդ էթմէք .
اخفا իլփա , իիղլէթմէք . ابقا իպգա , պագը գըլմագ .

Իսմը Փախլ

میت ֆلի , ֆէթվա վէրէն . مرضی մէւրղի , պէյէնիլէն .

میت ٹنگی ,

شیخیل թէջիل .
ر ضیه թարղիէ լունուտ էթմէք چلید թախլիյէ , պօշ պրագմագ
تطیه թաթլիյէ , ոըկամագ . رید թէրպیյէ , թէրպիյէ էթմէք
پامը Փախլ

میت گلپی , թէրպیյէ էտիճի .

Իսմը մէֆուլ

مری միւրէպպա , թէրպիյէ օլունմուշ .
مسما միւսէմմա , տա վէրիլմիշ .
مقما միւغէֆփա , թէրճիհ օլունմուշ .

لچ միւճէլլա , ճիլալը :

لیلیՄԱՍԻ

ՄԱՍՏԱՐ ԻՆՖԻԱԼ

انفعال یعنی یعنیلپیلوا , սէղա օլմագ .
انحنا یعنیلپیلوا , یعنیلپیلوا .
انفصنا یعنیلپیلوا , թիւքէնմէք .

Իսմը Փախլ

منقصی միւնհանի , չարփըլմագ . میւնդաղի , պիթմիշ օլան .

ՄԱՍՏԱՐ ԻՖԹԻԱԼ

افتھال یعنی یعنیلپیلوا . اکتفا یکپթիفوا , գանսաթ էթմէք
رتضا یعنیلپیلوا , ըաղի օلمաغ . اعدنا یعنیلپیلوا , պանسաթ էթմէք .
اعتنا یعنیلپیلوا , տըգգաթ էթմէք . اعدنا یعنیلپیلوا , տավա էթմէք .

Իսմը Փախլ

میت ٹنگی , իտտահ էտիճի . مکبیق միւքթէֆի , գանսաթ է-
ٹنگی . میت ٹنگی , տօղըու եօլա կիտէն :

ԻՍԲԼ ՄԷ ԳՈՎԼ

միւրթէղա , ըաղի օլունմուշ .
միւտտասա , իտտաս օլունմուշ .
միւթէնա , տրդդաթ օլունմուշ .
Ճետ միւպթէլա , կիրիֆթար օլմուշ .

6. ՄԱՍՏԱՐ ԹԵՇԱԾԱԿԻԼ ՎԵԶՆ

թէնէլի , աչըլմագ . տշկի թէշէքքի , շիքեայէթ էթմէք .
ուղի թէրագդը , արթմագ . ճշճատի , վուզու պուլմագ
թէսէլի , դալպընը ըահաթ էթմէք .
խրի թէհարրի , արաշտըրմագ .

ԻՍԲԼ Փախլ

միւթէնէլի , ըուշէն օլան քայլ միւթէհարրի , արաշտըրման
ուղի միւթէրագդը , եօգարը չըդան .
միւթէշէքքի , շիքեայէթ էտէն .

ՄԱՍՏԱՐ ԳՎԱՅ ԹԵՇԱԾԱԿԻԼ

թէրագի , իքի թարափտան ըաղը օլմագ .
տալ թէթալի , պիր պիրի արտընճա վագը օլմագ .
համայ թէամի , քէօրլիւք սաթմագ .
խաշի թէհաշի , սադընմագ .

ԻՍԲԼ Փախլ

միւթէրագի , գարշլըգիլը ըագի օլան .
միւթէթալի , պիրալիրի արտընճա վագը օլան .
մահաշի միւթէհաշի , սադընըգը օլան :

Ա Ի Ի Տ Ա Ա Ի

ՄԱՍՏԱՐ ԻՍԹԻՑՈՒԼ

իսթիրշա , ըիշվաթ թալէպ էթմէք .
իսթիտա' , ըէսմէն թալէպ էթմէք .
իսթիղնա , միւհթաճ օլմամագ .
իսթիսգա , սու թալէպ էթմէք .

Ա. ՄԷՀՄՈՒՂ ԱԿ յէ տէրէլը :

Ճ. Քէլիմէտէ պիր հէմղէ վագը օլուրսա , օնա ՄԷՀՄՈՒՂ աէր-
լէր թէհվիւլ , վալ գալ գալ վալ կիպի :

Ա. Միսալ ակ տիր :

Ճ. Քէլիմէնին էվլէլինէ պիր հարֆը իլէթ վագը օլանա
Միսալ եանի Միւթալլ իւլ վաթէսմիյէ էտէրէլը ձւ վատ ,
վատ վասլ կիպի :

Ա. Լէֆիֆ գաշ տիւրլիւ տըր :

Ճ. Լէֆիֆ իքի տիւրլիւ տըր , պիրի Լէֆիֆը մագըռուն ,
տիկէրի Լէֆիֆը մէֆըռուգ . Քէլիմէնին եա էվլէլինտէ վէ եա
ալիէրինտէ իքի հարֆը իլէթ օլանա Լէֆիֆը մագըռուն տէր-
լէր ակվա , թէկա կիպի . Վէ քէլիմէնին հէմ էվլէ-

լինուէ վէ հէմախէրինուէ պիրէր հարֆը իլլէթ պուլունուրսա , օնա տա լ.է գիրքը մէ գրուդ թէսմիյէ էտէրլէր ու վէ գիշա կիպի :

Իշպու գիրի զայրը սալիմլէր իւզէրինէ իլմը նահվասա լազգը կէլէն մալիւմաթ իթա օլունմուշ օլմաղըն, օրաեա միւրաճաաթ օլունա :

ԵՖՈՒԾ ԱՐԱԳԻՑԵ ԻՒԶԵՐԻՆՆ ՄԱԼԻՒՄԱՅԻ ՄԻՒԹԻՑԵ

Արապի գիրլէր թիւրքիտէ չօդ վաղըթ մէվութ մադամընտա խաթիմալ օլունուա եիրմի տէօրթ վէզնէ միւնդասէմ տըրլար : Մէվզունլարը իլէ ողէրապէր պուրատա զիքը օլունըր :

1. فعل ֆա՛լ,	قتل գալէլ .
2. فعل ֆի՛ل,	فسق գիսդ .
3. فعل ֆու՛լ,	شعل շուղլ .
4. فعل գէ՛լ,	طلب թալէպ .
5. فعل ֆի՛شլ,	صغر որդար .
6. فعل ֆէ՛լ,	سلام սէլամ .
7. فعل ֆի՛شլ,	قيام գլեւամ .
8. فعل ֆի՛شل,	سؤال սիւալ .
9. فعل ֆու՛پւլ,	دخول տուխուլ .
10. فعل ֆա՛پւլ,	قبول գապուլ .
11. فعل ֆա՛لս ,	دعوى տավա .
12. فعل ֆու՛լս ,	شوري շուր .
13. فعل ֆի՛լան ,	حرامان հըրման .
14. فعل ֆու՛լան ,	خسران խուսան .
15. فعل ֆէ՛լան ,	لمعان լէմէան .
16. فعل ֆա՛լէթ ,	مرحمة բահնիմէթ .
17. فعل ֆի՛լէթ ,	رفقت բիփաթ .

18. فعلت ֆու՛լէթ , نصرت նուսրէթ .
 19. عظمة ֆաալէթ , اղامէթ .
 20. سعادت ֆէ՛لէթ , مکاتبէթ .
 21. درایت ֆի՛لէթ , تիրայէթ .
 22. سهوالت ֆի՛ուլէթ , սիւհուլէթ .
 23. مرحت մէֆալէթ , مէրհամէթ .
 24. محدث մէֆէلէթ , مەنەمէٹ (*) .

1. Պիր գիրլին մատուէի առկյեսնի պուլմադ իչիւն իւզէրինուէն հրու գայիտէլէրի, վէ եախօս թէէնիս ալամէթլէրի գալուրըլուրտա . սիւլասիսի դալըր . մէսէլս .

2. Ջան մահմէթտէն արշամ . անկسار և սէջուլէթտէն համտ սուհուլէթտէն սهوالت . ու ծութու վէ զայրինի . կը քէսր .

3. Սիւլասինին մասարը առկիլէրի տախի պաղէն թիւրքիտէ գուլանըլըլը . խօճանըն էֆանէնին պատտէ գուլանըլըլը . իւ աفادան եական պատտէ գուլանըլըլը .

4. Յու աفادան պունու էֆանէ միւմըն տէ յիլ տիր

(*) Մալիւմօլա քի , ملاس սէلամ վէ էմսալինին էլէֆ վէ կամալինին էլէֆ վէ նուշւու , վէ պազըլարը նըն էվվէլինուէրի էլէֆ հէփ հրու գույիտէ տըր : Քէզալիք վէ էմսալինին ախէրինուէրի էլէֆ մաղուրէ իլէ , տիր կէրլէրինին ախէրինուէրի նուլը ալամէթը թէէնիս օլուալ , գիւմընունին մատաէի առկյեսի իւչ հարփ ալը :

3. Մէղիտիւն ֆէյհ օլան էֆալըն վէ բիւպաի իւլ միւճէր-
բէտին իսմը ֆակլիլէ իսմը մէֆուլլարը, իմլա վէ թէրքիմէ
պիրպիրինէ միւշապիհ օլմաղըն. ասլա ֆարգլարը եօդ տուր,
վէ լաքին թէլէֆֆիւզտէ իսմը ֆակլին այն իւլ ֆիկլի մէք-
սուր, վէ իսմը մէֆուլտա մէֆթուհ օգունմաղէ, պիրպիրին-
տէն միւթէֆէրրիդ օլունուր. մէսէլա լատա միւսթամիլ,
գուլանընը միւսթամէլ, գուլանընընը :

4. Դասընթացը միւթեք արըտ օլան պազը իսմը փափէ իլէ իսմը
մէ փուլար :

U.S.U.S.

ԻՍՏԵ ՅԱՒՆ

ԻՍՄԵ ՄԵԹՈՒԼ

• موجب مجب انتخاب یعنی مجب موجب انتخاب مفاده مجاز است که این اتفاق را در این شرایط مجاز ندانند.

իսթիմնա՝ գալիսէ-միւսթէմնի. մուսթէմնա
տէն խարիճ էթմեք :

5 . Պիր քէլիմէ հարթարտան պիրի ելէ պաշ-
լանմըշ օլուրսա իփթի՞ալ պաղենտաքի Եթէ, Եթը, Եթը
օլուր . մէսէլս սապը ճիպիար . աստիճան սարպ .
իդիլը առաջ կուլմ . իդիլը առաջ կուլմ .
իդիլը առաջ կուլմ . իդիլը առաջ կուլմ .

Վէ էկէրքէլիմէնին էվմէլինոէ ճ ճ պուլունուրսա իֆ-
թիսլթասը , տալ հարփընա թէպտիլ օլուր : دمع տէմա' ,
ازدبار . զ յ շ ر գ է ն ր . ի տ տ ի ք ե ա ր . ا د ك ا ر . ی ق ի ք ը . ا د م ا ع
ի գ ո տ ի ն մ ա' :

Քէղալիք քէլիմէնին էվլէլինտէ ու հարֆլարտան պիրի
պուլունուրսա Ակ հարփընա դալպ օլուր, վէ թէշտիտլէ օգու-
նուր, մէսէլա անսար իթթիսար ։ ճամփառ էտուր ։

7. Մաստիկ առից ենին իքինքի վէ իւշիւնքիւ հարֆլարը
պիր ճինստէն պուլունուր, վէ եախօստ հարֆը իլլեթ օլուր
իսէ իտղամեա իլալիլէ իսմը ֆաիլ վէ իսմը մէֆուլ որյուէ-
լէրինէ թէղայեիւր իլլուր մէսէլս

8. Մաստաբը լոր պազէն իսմը Գափիլ մանասընա օլուրլըր
մէսէլա նամ او لدی թէմամ օլուռ կիպի քի , թամ օլ-
տու տէմէք տըր : Վէ պազէն տախի իսմը մէֆուլ մանասընա
օլուր խլով մափւլուգ տէմէք տըր , լաքին
պունլըր սէմափ տըրլար :

9. Իսմաղլաղնաս զիքրի մէպգաթ էթուկի կիպի, Իսմը
ֆաելվէ Իսմը մէֆուլլար Շթէ իլավէսիլէ միւէննէս օլուր-
լար հայքեաթիպէ, Ա. Հ. մէքթուպէ, Ա. Հ. տալէ, Ա. Հ. մէտ-
լուլէ, Ա. Հ. օւական մէտուպէ, Ա. Հ. բամիյէ, Ա. Հ. մէրմի-
լէ կիպի :

Իշպու նե հարթը լիսանը Արագիտէ հեր ան պատար Ետէ
+էր օլարագ հայ ըէսէյէ սուրէթինտէ եազըլուր իսէ տէ , լիսա-
նը Օսմանիտէ էքսէրիա Ետէ Ետէ սուրէթինտէ , վէ պազրքէր

10. Տապի վեց ըստի կիպի ավելը բլրինուէ և այս մեջ-
առաջեւ օլանլարըն ճեմը միւզեքքերի սալիմէրինուէ և հազի օ-
լունուը տապին վեց ըստի կիպի :

14. Իսմիր թափղեյլ էքի ճիշեթէ իսթիմալ օլունուր , եա
միւղաֆ օլուր անլու ավան էնլէրին էֆղէլը տէնիլույիքի կիպի ,
և անդ ավան ավան անլու էտաթբնատան սօնիրա կէլուր մէսէլա պու անտէն
պու անտէն էֆղէլ տըր տէնիլույիքի կիպի , քի պու անտէն
տահա ֆազըլ տըր տէմէք օլուր :

Մատաէի ասլիյէսինին հարփը ախերի վակեախօտ է ու օլան
քէլիմէլէրին իսմը թափղիլի պահ ադքա ուրյղէսի իւզրէ կէ-
լուր մէսէլա անլէրին ադքասը պու տուր ·
եախօտ պու անտէն ադքա տըր կիալի :

لـ: فضل فضليات، فضليان، فضلى، افضل، افضلون، افضلان

ԻՐԱԴՐՈՒՅՑ

Պուրակա գատար զիքը ու թէմսիլ օլունան միսալէրտէն
անլաշլտըղը վէչչիլ , կսմաի Արագիյէնին մատտէի առկյելէ-
րի իւչ հարֆտան էքսիք օլմատըղը կիպի . ալթը հարփտան
տախի զիյատէ օլամազ : (1) Պու սուրէթտէ կսմաի մէզըիւրէ
սուհուլէթլէ զապիթ օլունմագ , վէ մատտէի առկյել իւղէրինէ
զիյատէ գրլընան հարփլար եէքնազարտէ պիլինմէք իչիւն ,
վէզնլէրիլէ միսալէրի ճէտվէլտէ տէրծ էտիլէրէք , ճէմը միւ-
քէսսէրլէրի տախի այրրճա կէօսթէրիլմի տրը :

ՍԻՒԼԱՍԻ ՄԻՒՃԵՐՐԵՑ

(1) Եկերչի պաղէն իքի հարֆլը քէլիմէլէր պուլունուր-սա , անլէր փի իւլ ասըլիւչ հարֆլը օլուպ , սօնրատան պի-րէր հարֆլարը հաղփ օլունմուշ տուր , շու աթիսէքի քէլի-մէլէրտէ վագը օլուուղու կիպի . Ա էպ չ էխ ա եէտ բ տէմ բ ֆէք , զէ էմասլի :

Աղջուկան պատմութեան մասին
Միջամբան

ՃԵՄԸ ՄԻՒՔԵՍՍԵՐ

13. Թիւղակի ելէ լսիւմասիլէրին ճէմը միւքէսոէրէրի

գըյասի օլոռուղունասն տախմա ֆէալիկ, վէ Ռիւպակ մէզիտէր տախմա ֆէալիկ վէզնէրի իւղէրինէ ճէմիլէնուր, փաղաթ իւխմասիլէրին ճէմիլէրինտէ հարֆը ալսէր թէրք օլոռնուր, մէսէլա,

Վէ քէղալիք Բիւպախ մէզիտ վէդնլէրինտէն ու գուլ, վէ գառն գիւլան գառուլ, մէ գառն սըրդէլէրին ճէմը միւքէսսէրլէրի տախի տախմա գուալիլ գէալիյլ վէզնի իւզէրինե կէլուրլէր, մէսէլա.

Տեղեր ուղյղէ վէ վէզնլէրին զիքըի իշպու քիթասլըն ճիւ-
զը սալիսինտէ ուղղաթէ էյլէմիշ տիր :

ՊԱՊԵ ԿԱՄԻՍ

ԷՏԱՎԱԹԸ ԱՐԱԳԻՑԵ

Ա. Արագիտէն լիւանը Օսմանիտէ դուլլանըլան էտէվլաթ գա՞նդրլար տըր :

Ճ. Արագիլունին քիթապէթը Օսմանիյէտէ միւսթամէլ օլան
էտէվաթ շու աթիտէքիլէր տիր :

իլս զէմանընա , վագթընըզա գատար .
իլս անըրիւլէօմր , էօմրիւն սօնունա գատար .
իլս անըրիւլէօմր , էօմրիւն սօնունա գատար .

بِلَّا نَأْمَلْ مُكْبَرَةً مُكْبَرَةً، وَهُنَّ مُكْبَرَةً.

لِلْأَقْرَانِ بَيْنَ النَّاسِ وَلِلْمُسَمَّىٰ بَيْنَ الْمُرْسَلِينَ وَالْمُؤْمِنِينَ

պէյն էտուէլ, տէվէթէր արազստան պէյն էտուէլ, մէտատէն սօնըա .

وَدَعَ بَعْدَ الطَّعَامِ بَلَطْمَانَةَ وَأَنْرَاهُ
بَلَطْمَانَةَ بَلَطْمَانَةَ بَلَطْمَانَةَ

بعد التحقيق أوضحنا أن المقصود بالـ*الظل* هو المقصود بالـ*الظل* في المفهوم العقدي.

• خَتَاجَةٌ يَعْلَمُهُ الْمُؤْمِنُونَ

Հասպէլիքթիտար, գուտըէթէ կօրէ. Հետեւ առհմէթինաէ, կիթակյի վագրթա

Հիյնի աղբահլորման, զիւ օտ և առ

հիյնի վիրուտինտէ , կելտիյի անտէ .
հիյնի միւլադաթընտա, դափուշտուղու վագըթտա
ալէթթափսիլ , ուղուն ուղատրյա .
ալէլիուտուս, պա խուսուս .

ալէսսապահ , սապահյրյըն .
ինտէնսաս , նաս պէյնինտէ .
ինտինիզտէ , եանընըզտա .

ֆէվդ էլ ատէ , ատէթտէն զիյատէ .
ֆէվդ էլ զսյէ , հատտէն զիյատէ .
գապլ էտ տուխտուլ , կիրմէզտէն էվվէլ .
դապլ էլ վիսուլ , ուլաշմազտան էվվէլ .
էտէլ իսթինթադ , ոօրուտուղու անտէ .
էտէլ վիրուտ , կէլտիյի անտէ .
միւթեագըլ իւլ էտվտր , տէվըրլէրին արտընտա
զայրը զալէքէ , պունտան պաշտա
զայրը մահտուտ , մահտուտ օլմայան .
զայրը լոյլը լոյլիդ , լոյլդ օլմայան .
մին էլ գալպ , եիւրեքտէն . ճան ու կէօնիւլտէն .
մին էլ էվվէլ , էվվէլտէն .
մին էվվէլինի } էվվէլինտէն ախէրինէ գատար :
իլա ախըրընի } էվվէլինտէն ախէրինէ գատար :
մին լութֆ էլ մէվլա , Ալլահըն լութֆունտան .
պի ամս ալլահի թաալա , Ալլահըն եարտըմիլէ .
պիսմիլահ , Ալլահըն իսմիլէ .
պիտէփաթ , տէփաթլէ .
պիթթէնրիւպէ , թէնրիւպէ իլէ .
պի իղղ գէլ իղպալ . իղղէթ ու իղպալիլէ .

պիլ իթթիփադ , ոէօդ պիլլիկիլէ .
بِاللهِ مَلِكُ الْعَالَمِينَ } Ալլահ հադզը իչիւն .
فَوَاللهِ حَمْدٌ لِللهِ مَلِكِ الْعَالَمِينَ } Ալլահ աշուաթ իչիւն .
لِمَصْلِحَتِهِ مَنْ يَرِيدُ لِأَجْلِ الْآخِذِ } Ալլահ էջլիւլ ախպ , ալմադ իչիւն :
لِمَ إِلَيْهِ الْمُؤْمِنُونَ } Ալլահ էջլիւլ իթա , վէրմէք իչիւն .
لِمَ إِلَيْهِ الْمُكْرِمُونَ } Ալլահ էջլիւլ մէրալին , մապահաթ իչիւն .
لِمَ إِلَيْهِ الْمُسْتَنْطَاقُونَ } Ալլահ էջլ ֆայիզ , ֆայիզ պէրապէր .
مَعَهُمْ مَنْ يَرِيدُ لِأَجْلِ الْمَاصِلِحَةِ } Ալլահ մահաղա , շունունլէ պէրապէր .
مَنْ أَنْتَ مَعَهُمْ } Ալլահ պէրապէր , պիրլիքտէ .
أَنْ تَرِيدُ دُنْ قَرِيبَ } Ալլահ անդարիպ , եագընտա .
أَنْ تَرِيدُ مَقْصِدَ } Ալլահ անդամտին , մախուտա .
أَنْ تَرِيدُ مَنْ يَرِيدُ لِأَجْلِ الْقَلْبِ } ճամը կէօնիւլտէն .
فِي الْحَالِ } ճամը կէօնիւլտէն .
فِي حَقِيقَةِ } ճամը կէօնիւլտէն .
فِي زَمَانَةِ } ճամը կէօնիւլտէն .
كَمَا كَانَ } ճամը կէօնիւլտէն .
فِي مَدْرَسَةِ } ճամը կէօնիւլտէն .
كَمَا يَنْتَهِي } ճամը կէօնիւլտէն .
كَالشَّمْسِ } ճամը կէօնիւլտէն .
لَا شَكَّ } ճամը կէօնիւլտէն .
لَا يَرِيدُ } ճամը կէօնիւլտէն .
لَا يَحْصِي } ճամը կէօնիւլտէն .
أَنْ يَرِيدَ بِنَاهِيَةِ } պինահ ալէյին } պունանազարէն , օլուպէպէտէն
أَنْ يَرِيدَ بِنَاهِيَةِ } պինահ ալէյին } մէպնի ալէյին } մէպնի ալէյին .
أَنْ يَرِيدَ بِنَاهِيَةِ } պինահ ալէյին } ի թ. Ա. Մ

ԳԱԼԻՑԻ ՄԱԽԱՍՏԱԿ

1. Շակիրտան Թիւրքնել եազըլարը թանըմաղաղաշլատըգլարընտա , էլ եազըյա տախի պաշլալըպ , օգուտուղլարը տէրսլէրին պիր եախօտ իրի սաթբբընը եազմալը տըրլար :

2. Էլիփ ճիւզիւ պիթիրիպ ազ չօգ տիւզ օգուտմաղա ալըշմըշ օլանլաը (Թէֆիդ պէյին էսէրէ օլան դրաաթըթէտրիծիյէ կիպի աչըդ իսկարէ իլէ եազըլիրը էտէպիյաթա միւթաալիդ պիր քիթապտան տէրս ալմալը , վէ թէտրիծիէ իլըրի էլիթաերէրինտէ Միգթահ օգուտմալը տըրլար :

3. Գախէի Թիւրքիյէի էյիճէ էյրէնտիքտէն սօնրա՝ Թարսի գայիտէսինէ պաշլատըլարը վազըթ . Էրմէնիճէ եազըլարը իլէ թարիփ օլունմուշ օլան գախտէլէրի Թիւրքնել հրուֆաթընա թէպտէլ , վէ է արիճտէն պազը միւայլար տախի իյրատ էտէրէք , Հիքմէթը ախլադ իիսկի ֆախտէլի քիթապլար օգութմալը :

4. Թարսի գավախտինի պիթիրտիքտէն սօնրա , իսասսէթէն թալիմը իմլա իչիւն պունտան աղտէմթապ էթաերմիշ օլտուդուղ միւնթէրապաթիւլ Միւնշէթ (Իշուռ քիթապըն տախի իրինճի թապը իսոյլըտան պէրու Թիւրէնմիշ օլտուդունտան , պու տէֆա պիր թազըմիլավէլէրէ նէվ ուսուլիզըրէ իւչիւնճիւ տէֆա օլունմագտա տըրը :

Նամըիսալէտէքի մուխթասար թահրիրաթը տըրդպաթլէ հըրուֆաթը Թիւրքիյէ նադլու թէպտէլէ պաշլալըպ , Արապի վէ Թարսի լուզէթլէրին մանասը տախի քիթապը մէզքիւրիւն աչէրինտէ սըրաաը իլէ եազըլմըշ օլմազըն ճայի իսթիմալլարընը էյրէնմէլի տըրլար :

5. Նակիրտան Արապի դակտէլէրինի էյրէնինճէյէտէք Միւնթէիսպաթըն շամիլ պուլունտուզու թէղրիըէ . մէքթուպ , արզուհալ գօնթըթաթօ վէ թահրիրաթը սոյիրէնին սուրէթլէրի տախի պիր իրի տէֆա եազմըշ , վէ իմլաճա էփէյի մէլիքէ քէսպ էյլէմիշ վէ իսայլընա լուզէթ տախի էյրէնմիշ օլաճագ լարընտան , օլ վագըթ պիր թաբաթտան էրմէնիթէ եախօտ Ֆրանսըգնատան թէրճիւմէյէ , վէ պիր թաբաթտան Թիւրքնել թէլէմագ (Ահմէտ Վէֆիդ փաշմանըն թէրճիւմէպի) օգուտմաղա պաշլամալը տըրլար : Արալըդտա թիւրքնէլ զազէթալար տախի օգուտսալար ֆայիտէտէն խալի տէվիլտիր :

Իշթէ շու սիեագ վէ ուսուլիզըրէ սու իիւն Թիւրքնէյէ պաշլամըշ օլան պիր շակիրտ , հէմւն պիր սէնէ միւրիւրինտէքիթապէթը Օսմանիյէ իւզըէ իսթաերզգնա պիր շէյ գալէմէ ալմաղա միւզ թէտիր օլապիլէճէյի , վէ պիհուտէ զոյ իաէճէյի իւչտէօրթ սէնէ , վէ պէլքին տահա զիյատէ զիզըյիթէթ վագթընը իւլումնափիա իիէ էթիղալէ միւսայիտ օլապիլէճէյի գավիլէն մէմնուլ տըրը :

ՍԱՀԻՊԻ ՔԻԹԱՊԻՆ ԻԹԱՏԵՍԻ

Միլէթի նէ ճիպէի 'Օսմանլիկէնին շահրահը' իւր ու մէտրիփառէ թէ-
րագրը վէ թէգատափիւմ էթմէսինէ խատիմ օլան՝ քիթագիրուցը
սէնա'աթը ը ալկյէսկյլէ, չ2 սէնէլքրատէն աէրու միւշթէդիլ սկուլուն-
մուշ, վէ սէպգաթէ էտէն խըտէմաթը ը ֆէգգէլատէ ի աճիղոննէմ սէ-
մէրէսի օլորագ շու խուսուսան քէսու ի թէճէլի վէ թէֆէյիւլ էտէ-
րէք էվլուաը միլլէթ ի ֆէխիմէ ի մէրգումնին հիւսն ի թագտիրէրի-
նէ մաղչար օլմշըմ տրու :

Ալի հալէթիւն հազիհի մաթպա'ա վէ քիւթիւսանէմի սոլիթ մոթ-
պուաթը ը Օսմանլիկէնին ասար ը նէֆիսէսինէ միւնհասրը գբլիշ օլո-
րագ իքի եիւզ ատէտի միւթէճալուզ քիւթուտի միւթէնէ վիլյէ թապ
ու նէշը էթմիշ վէ շայան ը թագտիր օլան շու սանա'աթը ը մէրգու-
պէնին հասոտ ը պալայա կյառլընա ալի գատր իւլ խթիթաէ խատիմ
վէ մուլաֆփատ տախի օլմուշ իքէն ալու քէրէ աթփալը վաթանն վէ
էպնաի էրմէնիանա սիր խըտմէթ ի մուճիլ էլ մէֆիսէրէթատէ սու-
լունագ մագսէտի խայր մարտառըլա լիսանը լըթափէթայրանը միւ-
լլյէմիզ հրուգը յլա մաթպա'այը նաչիպաննէմի թէղին էթմիշ կէրէք,
էրմէնիձէ վէ կէրէք էրմէնի էլ հուրուֆ թիւրքձէ քիթաղլար թապ
ու նէշընին պէտ" ու մուլայչէրէթ էլլէմիշին տիր :

Միլէթիմիզ աթփալըն էպհանլըն թէնզիր վէ անլէրի քիթո-
պէթ ի 'Օսմանլիկէտէ սէհիլէն թա՛լիմ իշուն մուլալիմ ի շէհաւրուէ միւէլ-
լիի լայ յուր Յակոր էֆէնաի Փաշանլըն թէրիթիալ վէ թէէլիփինէ
հիմմէթ էլլէմիշ օլորգը շու քիթաղլը միւսթէթատ միւտաէտմըզը իս-
պաթա տէլիի ալէնի տիր :

Մամափիյհ, շու սար մէտրիփէթհասրը չէհրիեարիսի մաղպութը
ա'սար օլան չէհրիեար ը քէրամէթշի' ար վէ շահնահը ա'տիմ իւլ մի-
սալ չէփէթլու վէլինլիմէթ ի ալէմ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին զէ-
մանը ս'ատ իդթիրանը հիւմայունլարընտար վէ սոյէ ի հիքմէթվոյէ ի
խոսրովանէլէրինտէ նիչէ նիչէ աէօյէ քիթաղլուր նէշընէ նայիլ օլա-
ճաղըմը իւմիս էտէրիմ:

Միւֆթահ-իւլ-իւլումըն սիրինձի վէ իքինձի տէֆաքի թապը օն,
օն սէշ զրուշ սաթըլարագ էետատի ի նասաս վէ ուլէմի մոթպուաթ-
տա նիւսուէլէրի գալբանըշ իքէն, պու տէֆա՛քի թապը սալիսինէ ի-
լավէլի վէ միւճէլէտ օլորը անգուշ և Զ. պիր զըյմէթի ծիւզիէ
թագտիր էտէրիմ տախիր թէպանութէ ի նըտմէթ ի թէսհիլլի տիր
զանն էտէրիմ:

Քիւլլէթիւլէ միւսիսինլիմէթ իսպօնմօ սախի օլունուր:
Ա. Սահման Պ. Գալաթա Պ. Գոյութեան

ՀՅ Ազգային գրադարան

NL0542232

